

30 495

Magyar

2001/2

Sporttudományi Szemle

Szent-Györgyi Program

Hosszútávú fejlesztési koncepció

Kutatástámogatás

ISM által támogatott kutatások – 2001

OTDK – Pécs

XXV. OTDK és PhD szekció
2001. április 19-20.

Bizottsági beszámolók

MSTT-bizottságok tevékenysége
1996–2000

Támogatja az Ifjúsági és Sportminisztérium

Tartalom/Contents

Szent-Györgyi Sporttudományi Program	4
Az MSTT közhasznú beszámolójának eredménylevezetése – 2000	7
Az Ifjúsági és Sportminisztérium által támogatott sporttudományi kutatások – 2001	8
Beszámoló a 2001. évi Országos Tudományos Diákköri Konferencia Testnevelés és Sporttudományi szekciójáról (Dr. Katics László)	10
A Magyar Szociológiai Társaság Sportszociológiai szakosztálya és az MSTT Sportszociológiai Bizottsága 2001. június 28-ai ülése (Dr. Gáldi Gábor)	11
Bukta Zsuzsanna: A sport az állami és a civil szféra kapcsolatában a mai Magyarországon	12
Bokor Judit: Rekreáció és sportturizmus	14
Bucsy Gellértné – Katona György: Szociálpedagógus hallgatók sportmotivációjának vizsgálata	18
Bama Tibor – Fodor Tamás: Dezinformációs taktikák a birkozásban	21
Vonáné Kokovay Ágnes: Gondolatok a multimédia alkalmazásáról az oktatásban	23
Bizottsági beszámolók	24
7. Nemzetközi Humánbiológiai Szimpózium (Dr. Barabás Anikó)	34
Referátumok (Dr. Apor Péter)	36
Az MSTT 2001. május 16-ai közgyűlésén megválasztott elnökség	38

Közlési feltételek / Guide-lines for Authors

A Magyar Sporttudományi Szemle évente 4 alkalommal jelenik meg, és sporttudományi tárgyú cikkeket közöl magyar vagy angol nyelven.

A kéziratokat egy példányban, kettes sortávolsággal, az A/4-es lap egyik oldalára 12-es betűnagysággal gépelve kérjük elkészíteni. Ha azonban lehetséges - s ez a közlésre történő elfogadásnál előnyös - akkor számítógépes adathordozón (1.44-es floppy-lemezen) is kérjük az anyagot. A dokumentumokat "stílus" alkalmazása nélkül Winword, a táblázatokat Excel formátumban, a grafikonokat, ábrákat sokszorosításra alkalmas nyomaton várjuk. A kézirat, táblázat, ábra azonosításához kérjük az összes információt megadni (könyvtár-, file-, munkalapnév stb.) A kézirat gépelt terjedelme az 5, az ábrák, táblázatok a 3 gépelt oldalt ne haladják meg.

A táblázatokat és ábrákat a szövegtől elkülönítetten, táblázatontként és ábrákként külön lapokon kérjük 2 példányban mellékelni. A táblázatokat fölül, az ábrákat alul számozással és címmel kérjük ellátni. Az ezeken esetleg szereplő jelek, rövidítések magyarázata is szerepeljen, azaz: a táblázatok és ábrák a szövegtől függetlenül is érthetők, értelmezhetőek legyenek. A táblázatok, ábrák címét mindkét nyelven kérjük megadni (Pl. 1. ábra /Fig. 1.. Térd feszítés, hajlítás/ Knee extension, flexion). A táblázatok és ábrák helyét, ezekre a szövegben hivatkozva (pl. 2. ábra) jelölni kell.

Az első oldal a szerző(k) nevével ("dr" és egyéb titulus nélkül) kisbetűvel kezdődjön. Ez alatt a tanulmány (kifejező, de minél rövidebb) címe következzen kis betűvel mindkét nyelven. Ezt kövesse a maximum 20 soros összefoglaló. Magyar nyelvű cikkhez angol nyelvű összefoglalót, angol nyelvű cikkhez magyar nyelvű összefoglalót kérünk! Az összefoglaló a kérdésfeltevést, az eredményeket és a következtetést tartalmazza és maximálisan 5 kulcsszóval fejeződjön be. A kulcsszavak magyar nyelven is itt szerepeljenek.

Az összefoglalót kövesse a tanulmány szövege, amelyet célszerű bevezetésre, a módszerekre, az eredményekre, a megbeszélésre és a következtetésekre fejezetekre tagolni. Az új bekezdések a sor elején kezdődjenek és ezt dupla sorkihagyás jelezze. A lábjegyzetek a szöveg végére kerüljenek. A következő fejezet az irodalomjegyzék. Folyóiratnál: a SZERZŐ(K) neve, (Nagy betűvel), a megjelenés éve, a mű címe eredeti nyelven, a folyóirat neve, a lapszám, a terjedelm: kezdő és befejező oldalszám. Pl. FRIEDMANN, B – BÄRTSCH, P. (1999): Möglichkeiten und Grenzen des Höhentrainings im Ausdauersport. Leistungssport, 3. 43-48. Könyvnel: a SZERZŐ(K) neve, a megjelenés éve, a könyv címe (eredeti nyelven), a kiadó neve, városa, esetleg a könyv utolsó számozott oldalszáma. Pl: CARL, K. (1983): Training und Trainingslehre in Deutschland. Verlag Karl Hofmann, Schorndorf. 298 p. A szöveg közben a hivatkozás a szerző(k) nevével és az évszámmal történjen, pl. FRIEDMANN (1999).

Az irodalomjegyzék után kérjük megadni annak a szerzőnek a teljes nevét, titulását, munkahelyének nevét, címét, (telefonszámát, e-mail címét), akit az esetleges érdeklődők további információkért megkereshetnek.

A szerkesztő

Magyar Sporttudományi Szemle
Hungarian Review of Sport Science

Megjelenik

negyedévenként

Felelős szerkesztő

Editor-in-Chief

Dr. Mónus András

Szerkesztő

Editor

Dr. Harsányi László

Olvasszerkesztő

Editorial Assistance

Bendiner Nóra

Angol anyanyelvi lektor

English Editorial Assistance

Dr. Susan J. Bandy

Szerkesztő kollégium

Editorial Board

Dr. Apor Péter, elnök

Dr. Farkas Judit

Földesiné dr. Szabó Gyöngyi

Dr. Györi Pál

Dr. Hédi Csaba

Dr. Mészáros János

Dr. Ozsváth Károly

Dr. Pucskó József

Dr. Radák Zsolt

Dr. Sipos Kornél

Dr. Szabó S. András

Dr. Tihanyi József

Dr. Vass Miklós

Kiadja a

Magyar Sporttudományi Társaság

Published by the

Hungarian Society of Sport Science

Elnök

President

Dr. Frenkl Róbert

Tiszteletbeli elnök

Honorary President

Dr. Nádori László

Szerkesztőség

Editorial Office

1143 Budapest, Dózsa Gy. út 1-3.

Tel./Fax: (36-1)221-5674

E-mail: mstt@helka.iif.hu

Internet: www.mstt.iif.hu

Hirdetésfeivel

a szerkesztőség címen

Advertising

in the Editorial Office

Lapterv és tipográfia

Somogyi György

Cfmlapfotó:

Kodrucz Sándor

(Ariston síremléke Marathónban)

Nyomdai munkálatok

DODI-2000 Bt.

ISSN 1586-5428

Támogatja az

IFJÚSÁGI

ÉS SPORTMINISZTERIUM

Subventioned by the

MINISTRY OF YOUTH AND

SPORTS

ISM

Ifjúsági és
Sportminisztérium

„A sport, az nemcsak testnevelés, hanem a léleknek is a legerőteljesebb és legnemesebb nevelő eszköze.”
Szent-Györgyi Albert (Szeged, 1930)

„Szent-Györgyi Sporttudományi Program”

(A sporttudomány hosszútávú fejlesztési programjának tézisei)
(2001-2015)

Szent-Györgyi Albert idézett mondata 1930. november 22-én, Szegeden az Országos Testnevelési Kongresszuson hangzott el. A Nobel-díjas tudós-orvos nagyhatású beszédében – a rendszeres testnevelés és sport érdekében – fel kívánta rázni az akkori szakmai és tudományos közvéleményt. Ha ez akkor időszerű volt, manapság még inkább az! Elég, ha csak az ifúságot (és a felnőtteket!) veszélyeztető mozgásszegény életmód káros hatásaira utalunk, amelyeknek a kivédése ugyanúgy igényli a tudományos vizsgálódást, kutatást, mint az intenzív edzés és versenyzés. Szent-Györgyi Albert több mint 70 évvel ezelőtti gondolatai a sportról, tudományos igényű érvei az egészséget szolgáló rendszeres testedzés mellett, valamint saját sportos életmódja útmutatásul szolgálnak a sporttudomány hosszútávú fejlesztési koncepciójának kimunkálásához.

A sporttudomány tárgya – a két legáltalánosabban elfogadott értelmezésben – a sport, mint társadalmi jelenség, illetve a sportoló ember, mint biopszichoszociális lény tevékenysége. Szakmai körökben alig negyedszázada még a testnevelés volt az a gyűjtőfogalom, amelybe a sportot is beleértették. A mai korszerű nemzetközi és hazai felfogás szerint ez megfordult, és a sport: a testedzés, a testkultúra gazdag tárházának csaknem valamennyi formáját magában foglalja. Így sporttudományon, összefoglalóan a testnevelés- és sporttárgyú tudományágakat értjük.

A sporttudomány hazai helyzete

A sporttudomány hazai fejlődésének kezdete egybeesik a versenysport nemzetközivé válásával, ami az újkori olimpiai játékok első időszakára tehető. A sport és a sporttudomány fejlődése, társadalmi fontossága nagy lendületet vett a két világrendszer kiélezett versengése idején, majd érezhetően mérséklődött a politikai vetélkedés megszűnésével.

A rendszerváltozással együtt megváltozott a sport társadalmi-gazdasági környezete, ami módosította a sporttudománnyal szemben korábban megfogalmazott elvárásokat és támogatásának feltételeit is. Megnőtt az igény sportéletünk társadalmi és gazdasági mozgató erőinek tudományos feltárása, a szociológiai elemzések, kutatások iránt. A sport szerkezeti változásának másik jellemzője, hogy erősödik az egészség-orientált rendszeres testedzés és szabadidősport szükségességének társadalmi felismerése, amely motiválja a testmozgás és az egészség összefüggéseinek mélyebb megismerését, a testi és szellemi fogyatékosok sportjának tudományos megalapozását. A leginkább kirakatban levő professzionista versenysport, olimpiai sport, illetve a látvány-sportok – a rendkívül kiélezett versen-

gés miatt – továbbra is igénylik (bár nem a korábbi mértékben!) a magas szintű tudományos háttérrel, csakúgy, mint a versenyzői utánpótlás gondozása.

A sport jelentős mértékű intellektualizálódása (edzés módszerek fejlődése, az elektronika és informatika bevonulása a sportba, a sport minden ágában szükséges élettani, egészségügyi, pszichológiai ismeretek alkalmazása stb.) következtében a vele kapcsolatos tudományos ismeretanyag óriási mértékben megnőtt és differenciálódott: a sporttudományon belül is egyre több szaktudományi ágazat és annak különböző szintű szervezeti formája (bizottság, szekció, munkacsoport stb.) jelenik meg (legutóbb a sportinformatikai) követve a tudományterület fejlődését. Ezeknek a társadalmi testületeknek egy része – a szűkös anyagi támogatás következtében – messze az elvárások alatt teljesít, illetve vegetál.

Intézményrendszer folyamatosan bővül és – főleg az egyetemi integráció folytán – átalakulóban van. Szellemi központja továbbra is a TF, azaz a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kara, melyhez más felsőoktatási intézmények tanszékei, intézetei is igyekeznek felzárkózni. Elsősorban ezek azok az intézmények, amelyek kutatóhe-

lyül is szolgálnak, illetve kutatási lehetőségeket biztosítanak. Ezek a lehetőségek, különösen az infrastruktúra tekintetében, igen korlátozottak, a nyugat-európai színvonaltól messze elmaradnak. A színvonalas kutatómunkához szükséges feltételek hiányosságai és az akadozó finanszírozás ellenére megmaradt kutatókedvet mutatja, hogy a kutatási pályázatok támogatási igénye több mint ötszörösen meghaladja az esetlegesen rendelkezésre álló forrásokat. Alig jobbakk ennél a publikációs lehetőségek, ahol elsősorban a tudományos igényű szakkönyvek, az összefoglaló tanulmánykötetek kiadásának anyagi feltételei hiányoznak. Ugyanakkor jelentős eredménynek tartjuk az ISM támogatásával kiadott Magyar Sporttudományi Szemle rendszeres megjelenését, amely a magyar nyelvű tanulmányok és egyéb cikkek mellett angol nyelvű eredeti kutatási beszámolókat is tartalmaz.

Az 1925-ben alapított Magyar Királyi Testnevelési Főiskola és jogutódjai szellemi bázisán nevelődött fel a sportkutatók, sporttudósok első generációjának többsége, akik magas tudományos minősítést, hazai és nemzetközi hírnevet, megbecsülést szereztek, s ma is meghatározó szerepet játszanak a tudományos közéletben. Mögöttük – életkorban – meglehetősen úr keletkezett, amit nagymértékben csökkenthet a sporttudomány akadémiai elismerésével, illetve az egyetemi integrációval örvedetesen fellendült korszerű tudományos továbbképzés (PhD programok). Furcsa paradoxon, hogy a hazai sporttudomány – magasan kvalifikált tudósaival – a világ-raszóló magyar sportsikerek fényében sem nyerte még el a teljes akadémiai elismerést. Az azonban mégis mérföldkőnek számít, hogy az MTA Orvostudományi Osztályán belül megalakulhatott a Sporttudományi Munkabizottság. A teljes elismeréshez a társadalomtudományi oldal csatlakozása is szükséges. Néhány országban, jóval szerényebb nemzetközi eredményesség mellett sikerült kivívni a tudományág teljes értékű elismertetését a legfelsőbb tudományos fórumon.

Számos magyar sporttudós, sportszakember elismert tagja vagy tisztségviselője nemzetközi testnevelési és sporttudományos szervezetnek (ICSSPE, ISHPES, ISSA, FEPSAC, FIMS, FISU, WSPA stb.). Nemzetközi kapcsolatainkat és mozgásterünket is beárnyékolja a szűkös támogatás: jelentősen lecsökkent a nemzetközi konferenciákon, kongresszusokon, külföldi tanulmányutakon való részvétel. (Ennek fájdalmas példája: részvételünk az elmúlt évi Elő-olimpiai Tudományos Kongresszuson, amely létszámban sem a korábbi hasonló eseményekhez, sem pedig a magyar sport rangjához nem volt méltó.) A külföldi tanulmányutak elmaradása a legfájóbb, mert ez főleg a fiatalokat, a tudományos utánpótlást sújtja.

A hazai sporttudományos tevékenységet a sportot felügyelő Ifjúsági és Sportminisztérium támogatásával a Magyar Sporttudományi Társaság (MSTT), mint kiemelkedően közhasznú társadalmi szervezet koordinálja, szoros együttműködésben a tudományterület meghatározó intézményeivel (TF, OSEI, KSI, illetve a Nemzeti Sportmódszertani és Kutató Intézet, továbbá a sportszakember képzésben és a tudományos továbbképzésben érintett felsőoktatási intézmények tanszékei, intézetei). Alapszabály szerinti

közhasznú tevékenységének fő célja a tudomány eredményeinek feltárása és a hasznosítás elősegítése. Ennek érdekében konferenciákat, kongresszusokat rendez, folyóiratot, könyveket ad ki, és web-oldalt működtet. A társaságnak jelenleg 16 szaktudományi szekciója (szakbizottsága), 16 jogi személy, 12 nem jogi személyiségű testület és 326 természetes személy tagja van. Az MSTT koordinációs tevékenységét saját szekcióján (szakbizottságain), tagszervezetein, tagintézményein keresztül látja el. Működési költségeinek jó részét az Ifjúsági és Sportminisztérium fedezi.

A sporttudomány jelenének és fejlesztési lehetőségeinek kulcskérdése a finanszírozás, ami jelenleg egyet jelent az állami költségvetési támogatással, hiszen olyan mértékű egyéb (pl. szponzori) támogatása vagy saját bevétele megközelítőleg sincs, amely - akár minimális szinten - elegendő lenne. Elmúlt háromévi működőképességének fenntartását az egész sporttudományi hálózat az Ifjúsági és Sportminisztérium költségvetési támogatásának köszönheti. A támogatás egy része együttműködési szerződés keretében közvetlenül jutott el az MSTT-hez, míg nagyobbik része - ugyancsak szerződés alapján - a TF-en keresztül a társasághoz, s onnan a kutatóhelyekre,

illetve más közhasznú célra. Ez a közvetített finanszírozás végül zsákutcának bizonyult, aminek a következménye nemcsak a finanszírozás jelentős késése lett, hanem az összegek más egyetemi célra való kényyszerű felhasználása. A finanszírozás problémáinak megoldása gyökeres javulást eredményezhet az egész sporttudomány, azon belül a kutatás feltételeinek fejlesztésében.

Részprogramok

1. KUTATÁSTÁMOGATÁS

a. Kutató műhelyek, kutatói hálózat, pályázati feltételek

Célszerű kialakítani a sporttudományi kutató műhelyek olyan országos hálózatát, amely a sporttudomány fő kutató bázisát, egyben intézményrendszerének gerincét képezi. A sporttudományi kutatók legfontosabb műhelyei lehetnek a jövőben a sporttudományban érdekelt egyetemi és főiskolai intézetek (kineziológiai, mozgástani, sporttudományi stb.) és a testnevelési tanszékek. Folyamatos együttműködés kiépítése szükséges más, olyan egyetemi tanszékekkel, egyetemi és országos intézetekkel, amelyek szakfeladataik ellátása során a sporttudományhoz kapcsolódó témakörök iránt is érdeklődnek (sportegészségügy, táplálkozástudomány, életmód, extrém szellemi és fizikai terhelés stb.). A kutatási pályázati feltételek megállapításánál szigorú tudományossági és szakmai kritériumokat szükséges megállapítani. A kutatási pályázatok témáinak kiírásánál a valós társadalmi és szakmai igényeket kell figyelembe venni. A kutatási ciklus idejét rugalmasan kell meghatározni. A kutató helyekkel kötendő támogatási szerződések időtartama szintén rugalmasan alkalmazkodjék a kutatáshoz szükséges időhöz.

b. Kiemelten kezelt kutatási témakörök (prioritások):

1. Gyermekek és fiatalok rendszeres testnevelése, sportja.
2. A testmozgás és az egészség összefüggései, szabadidősport.
3. Sportolók korszerű felkészítése, a sportmozgások és a terhelés optimalizálása.
4. Nők sportja.

Tervezett támogatás: 10,0 mFt/év - a lehetőségekhez mérten fokozatosan bővítve.

2. INFORMATIKAI KORSZERŰSÍTÉS

A következő évtizedekben az informatika szinte elképzelhetetlen mértékű fejlődése várható. Ezzel kell lépést tartanunk! A sporttudomány dinamikus fejlődésének az egyik legfontosabb kulcspontra az elektronikai és informatikai

A program célkitűzései

1. A társadalmi és szakmai elvárásoknak megfelelő reális arány kialakítása a társadalomtudományi, természettudományi és interdiszciplináris kutatási témák támogatásában.
2. A kutató műhelyek országos hálózatának jelentős fejlesztése.
3. Korszerű sporttudományos informatikai hálózat kiépítése, lépéstartás a világméretű informatikai fejlődéssel.
4. Felzárkózás a sporttudomány nemzetközi élvonalához: a kutatások, a kiadványok és különösen az idegen nyelvű közlemények színvonalának emelésével, nemzetközi kapcsolataink erősítésével - különös tekintettel uniós csatlakozásunkra.
5. A nők és a fogyatékosok sportjának tudományos alátámasztása, menedzselése.
6. A sporttudomány önálló tudományágként történő teljes értékű elismertetése a Magyar Tudományos Akadémián és a hazai tudományos közéletben.
7. Szoros és kölcsönös együttműködés kialakítása más tudományos programokkal (pl.: Héraklész Tehetséggondozó Program) és a sportszakember-képző intézményekkel.
8. A tudományos eredmények hatékonyabb elméleti és gyakorlati hasznosításának elősegítése.
9. A felsőoktatási intézmények fokozottabb bevonása a sporttudományos tevékenységbe, és a sporttudományos gondolkodásmód erőteljesebb elterjesztése az egyetemi és főiskolai képzésben, s a felnövekvő értelmiségen keresztül a közfelfogásban.
10. Az egészségorientáció (az egészség mint társadalmi érték) erősítése a sporttudományban.
11. A marketing tevékenység fokozása a sporttudomány piacgazdasági támogatása érdekében.
12. A fiatal sportkutatók jelentős mértékű támogatása, menedzselése.
13. A nemzetközi tudományos kapcsolatok erősítése.
14. Stabil, folyamatosan működő finanszírozási rendszer kialakítása a sporttudomány támogatására.

háttér korszerűsítése, amely az ISM támogatásával 2000-ben biztatóan elkezdődött. A legfontosabb lépés e tekintetben a hasznos sportszakmai és tudományos ismeretek informatikai konvertálása, az adatbázisok bővítése és az azonnali elérés lehetővé tétele. A szakmai-tudományos információk hasznosításának alapvető feltétele a zökkenőmentes kommunikáció a sporttudományi hálózaton belül, illetve a tudomány és a gyakorlat intézményrendszere között. Mindehhez szükség van az informatikai adatbázis rendszeres gyarapítására, szelektálására, a folyamatos hardver- és szoftverkorszerűsítésre, karbantartásra, a korszerű multimédiás technika alkalmazására. Fokozatosan ki kell építeni és folyamatosan korszerűsíteni a sporttudomány informatikai hálózatát.

Tervezett támogatás: 5 mFt/év – beleértve az egész hálózat nem-költségvetési testületeinek támogatását.

3. SZAKTUDOMÁNYI TESTÜLETEK MENEDZSELÉSE

A sporttudomány ágazatainak szaporodásával együtt nőtt a szaktudományi testületek (szakbizottságok, szekciók, munkabizottságok stb.) száma, amelyek a tudományos munka tényleges szervező, mozgató erői és színterei. A sporttudomány egészének fejlődését szolgálja ezeknek a testületeknek a segítése, programjaik (konferenciák, kiadványok stb.) összehangolása, támogatása és önállóvá válásuk menedzselése. Jól mutatja ennek a megállapításnak az igazságát az, hogy a beszűkült támogatás érezhetően visszavetette a szekciók és a regionális akadémiai munkabizottságok aktivitását, amely kihatott az egész tudományterületre. Programjaik anyagi támogatása bőven megtérül tudományterületük népszerűsítésében, a tudományos munka színvonalának növelésében és a tudományos eredmények közreadásában.

Tervezett támogatás: 1,5 mFt/év – a fentebb tervezett informatikai támogatáson kívül.

4. ORSZÁGOS SPORTTUDOMÁNYI HÁLÓZAT

A sporttudomány országos hálózatának a regionális központjai korábban a regionális akadémiai bizottságok (Debrecen, Miskolc, Pécs, Szeged, Veszprém) testnevelési és sporttudományi munkabizottságai voltak. A sporttudomány akadémiai elismerése és az egyetemi integráció felerősítette az érdeklődést az egyetemeken, főiskolákon a testnevelési és sporttudományi tárgyú tudományos (PhD) fokozatok megszerzése iránt. Ez a folyamat kedvező lehetőséget nyújt arra,

hogy mindazok a felsőoktatási intézmények (nemcsak az egyetemek!), ahol a kutatómunka és a tudományos továbbképzés személyi, tárgyi és szervezeti feltételei megvannak – sporttudományi intézeteik, testnevelési tanszékeik aktív közreműködésével – részt vegyenek a sporttudomány országos hálózatának koordinált működtetésében. Ezzel az országos hálózat regionális központjai átkerülnének a felsőoktatási intézményekre, semmiképpen sem nélkülözve a területi akadémiai munkabizottságokkal való szoros együttműködést. Az országos hálózat működésének összehangolását és támogatását a Magyar Sporttudományi Társaság végzi. A tervezett támogatással elsősorban a régió sajátos sporttudományi feladatainak (pl. turisztikai, sportrekreációs, -rehabilitációs, vagy extrém-sport lehetőségek feltárása, tudományos továbbképzés stb.) ellátását segíthetnénk.

Tervezett támogatás: 1,0 mFt/év

5. KIADVÁNYOK

Célszerű kiemelten támogatni a rendszeresen megjelenő, friss (és természetesen hasznos, színvonalas!) szakmai-tudományos információkat tartalmazó országos kiadványokat (periodikákat), amelyek átfogják a sporttudomány egészét vagy pedig egy-egy szaktudomány (pl. sportszociológia vagy kineziológia) eredményeit közvetítik. Ugyancsak prioritást élveznek a kétnyelvű (elsősorban magyar és angol nyelvű) szakfolyóiratok, amelyek lehetővé teszik a sporttudomány hazai eredményeinek nemzetközi megismertetését. Fontos, hogy a szakmai-tudományos értéket képviselő konferencia vagy kongresszusi anyagok – az általános gyakorlatnak megfelelően – rövid időn belül megjelenjenek. Ugyancsak jól szolgálják egy-egy tudományterület gazdagítását a tematikus egyedi kiadványok, illetve a monográfiák. Eredményeink nemzetközi megismertetése és megmérettetése érdekében – különös tekintettel uniós csatlakozásunkra – az elismert külföldi tudományos lapokban megjelentetett közleményeken túl egyre inkább gondolnunk kell kiadványaink idegen nyelvű megjelentetésére is, ami alátámasztja egy legalább kétnyelvű (magyar-angol) sporttudományi értelmező szótár megjelentetésének igényét.

Tervezett támogatás: 4,0 mFt/év – a lehetőségekhez mérten folyamatosan bővítve.

6. KONFERENCIÁK – KONGRESSZUSOK

A tudomány rendszeres élő fórumai, a különböző szintű tanácskozások a tudományos információcsere, az eredmé-

nyek gyors elméleti és gyakorlati hasznosításának hatékony és nélkülözhetetlen eszközei. Ezek a tanácskozások a tudósok számára ugyanúgy a megmérettetés eseményei, mint a sportoló számára a verseny. Minden olyan tudományágban, amely elismertsége és társadalmi (esetleg piaci) értéke alapján jelentősebb támogatásban részesül, évente rendszeresen megrendezik országos, esetleg nemzetközi konferenciáikat, kongresszusait is. Hosszútávú programunk keretében célszerű megvalósítani, hogy tíz éven belül eljussunk az országos sporttudományi kongresszusok évenkénti, a nemzetközi konferenciák, kongresszusok kétévenkénti megrendezéséhez. Addig is (és azután is!) szükség van a helyi, regionális, vagy akár országos tematikus, szaktudományi ankétok, konferenciák számának ésszerű növelésére – egyeztetett országos eseménynaptár alapján. Ez például egy olyan koordinációs feladat, amellyel az MSTT adós.

Tervezett támogatás: 1,5 mFt/év

7. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

A külföldi tanulmányutak, a nemzetközi tudományos tanácskozásokon való részvétel, a nemzetközi szervezetekkel való együttműködés, egyéni és testületi tagság a nemzetközi szervezetekben, illetve a különböző szintű tisztségek ellátása rendkívül értékes lehetőségei a tudományos kapcsolattartásnak és a magas szintű információcsere. Hosszútávú fejlesztési programunkban egyrészt újabb meg kell teremtenünk a lehetőséget az arra érdemes szakemberek, sportkutatók külföldi tapasztalatszerzésére, másrészt a nemzetközi szervezetekben végzendő tevékenységük menedzselésére.

Tervezett támogatás: 3,0 mFt/év – a ráfordítás folyamatos növelésével.

8. A TUDOMÁNYOS UTÁNPÓTLÁS MENEDZSELÉSE

A sporttudomány akadémiai elismerése és a testnevelési és sportszakemberképzést érintő egyetemi integráció jelentősen bővítette a lehetőségeket a tehetséges, fiatal sportszakemberek részére tudományos (PhD) fokozat megszerzésére, melynek költségeit a résztvevők, illetve a képző intézmény fedezi. A tudományos utánpótlás támogatásának további lehetőségei:

- hazai és külföldi tanulmányutakon, konferenciákon való részvételük támogatása,
- publikációs tevékenységük segítése,
- vonzó ösztöndíjak és pályadíjak a 35 év alatti a kutatók részére,
- doktori iskolák akkreditációjának támogatása,

- a sporttudományi témájú TDK munka segítése, menedzselése.

Tervezett támogatás: 2,0 mFt/év – a lehetőségek szerint fokozatosan bővítve.

9. TUDOMÁNSZERVEZÉS, KOORDINÁCIÓ ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

A hazai sporttudományos tevékenység támogatását, összehangolását, a sporttudomány fejlődésének menedzselését az Ifjúsági és Sportminisztérium felügyeletével és költségvetési támogatásával, a minisztérium megbízása alapján, együttműködési szerződés keretében a Magyar Sporttudományi Társaság, mint kiemelkedően közhasznú szervezet látja el, s mint állami szerv által ellátandó közfeladat megvalósításáról gondoskodik. Tudományszervező munkája során szorosan együttműködik a megbízó és felügyeletet gyakorló Ifjúsági és Sportminisztériummal, a sporttudományos tevékenységben érdekelt intézményekkel, természetes személyekkel, jogi személyiséggel és nem jogi személyiséggel testületekkel, kormányzati és nem-kormányzati szervezetekkel. Megkülönböztetett kapcsolatot tart a felügyeletet gyakorló Ifjúsági és Sportminisztérium sporttudományért felelős megbízottjával, az MTA Orvostudományi Osztály Sporttudományi Munkabizottságával, a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karával és a Nemzeti Sportmódszertani és Kutató Intézettel. Az MSTT felelős az alapszabályában meghatározott és a szerződésekben vállalt közfeladatok - lehetőségeihez mért - gazdaságos és a magas szintű végrehajtásáért.

Tervezett támogatás: 6,5 mFt/év

A sporttudomány hosszútávú fejlesztési programjának kidolgozásában felhasználtuk az Ifjúsági és Sportminisztériummal kötött támogatási szerződések alapját képező korábbi fejlesztési programokat, az MSTT 2001. május 16-ai elnökségi ülésén és az azt követő közgyűlésen elhangzott észrevételeket, az elnökségi tagok írásbeli javaslatait, melyekért ezen a helyen is kifejezzük köszönetünket. Kérjük, hogy észrevételeiket, javaslataikat - a közlési szándék megjelölésével - szíveskedjenek az MSTT titkárság részére e-mail-en (mstt@helka.iif.hu), lemezen vagy faxon (221-5674) megküldeni.

Összeállította: dr. Mónus András

Összesített költségvetés és a finanszírozás módja

a. Tervezett támogatás	eFt/év
1. Kutatástámogatás	10.000,-
2. Informatikai korszerűsítés	5.000,-
3. Szaktudományi testületek menedzselése	1.500,-
4. Országos sporttudományi hálózat	1.000,-
5. Kiadványok	4.000,-
6. Konferenciák, kongresszusok	1.500,-
7. Nemzetközi kapcsolatok	3.000,-
8. Tudományos utánpótlás menedzselése	2.000,-
9. Tudományszervezés, koordináció és együttműködés	6.500,-
Támogatás összesen: 34.500,-	
b. Tervezett bevételek	
1. Állami költségvetési támogatás	28.000,-
2. Saját bevétel és egyéb támogatás	6.500,-
Bevétel összesen: 34.500,-	

c. A finanszírozás módja

1. Az elmúlt évek kedvezőtlen tapasztalatainak kiküszöbölése és a működésképesség elkerülése érdekében egyrészt, az éves programokat az előző év végén kell elkészíteni, és azok elfogadása után, amikor a forrás is rendelkezésre áll, a támogatási szerződést a felek megkötik. Másrészt, a közvetett finanszírozás problémái miatt célszerűbb a megbízott szervezettel/intézménnyel közvetlenül megkötni a támogatási szerződést.

2. A kutatástámogatási szerződéseket – az érvényes jogszabályok és a kialakult gyakorlat szerint – az ISM megbízása alapján az MSTT a kutatóhelyi intézmény vezetőjével köti, melyben a pályázatot elnyert kutatócsoport témavezetője is kötelezettséget vállal.

3. Szponzori szerződések esetében a hatályos jogszabályok szerint vállal kötelezettséget a megbízott szervezet a szerződésben foglalt szolgáltatásra. A szponzori támogatások megszerzése érdekében, a fejlesztési program elfogadása után soron kívül, külön marketing stratégia kimunkálása szükséges.

DUNA
TELEVÍZIÓ

**A Magyar Sporttudományi Társaság
közhasznú beszámolójának eredménylevezetése – 2000**

Sor- szám	A tétel megnevezése	Előző év e Ft	Tárgyév e Ft
1.	A. Összes közhasznú tevékenység bevétele (2.-8. sorok)	16 418	8 254
2.	1. Közhasznú célra, működésre kapott támogatás		
3.	a. alapítótól		
4.	b. államháztartás más alrendszerétől	5 850	6 055
5.	2. Pályázati úton elnyert támogatás	2 725	
6.	3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel	7 000	
7.	4. Tagdíjból származó bevétel	241	
8.	5. Egyéb bevétel	602	2 199
9.	B. Vállalkozási tevékenység bevétele (10.-11. sorok)		
10.	6. Nem cél szerinti (vállalkozási) bevétel		
11.	7. Egyéb cél szerinti tevékenység bevétele		
12.	C. Összes bevétel (1.+9. sor)	16 418	8 254
13.	D. Közhasznú tevékenység költségei	13 216	9 137
14.	E. Vállalkozási tevékenység költségei (14.-15. sorok)		
15.	1. Nem cél szerinti (vállalkozási) tevékenység költségei		
16.	2. Egyéb cél szerinti tevékenység költségei	13 216	9 137
17.	F. Összes tevékenység költségei (13.-14. sorok)	13 216	9 137
18.	G. Pénzmozgással nem járó költséghelyesbítések		
19.	H. Adózás előtti eredmény	3 202	-883
20.	I. Adófizetési kötelezettség		
21.	J. Tárgyévi eredmény (19.-20. sor)		

Tájékoztató adatok (eFt-ban)

Megnevezés	Összeg	Megnevezés	Összeg
A. Személyi jellegű ráfordítások	1 154	B. Anyagjellegű ráfordítások	
béreköltség	795	C. Értékcsökkenési leírás	219
megbízási díjak		D. Egyéb költségek, ráfordítások	7 983
tiszteletdíjak		E. A szervezet által nyújtott támogatások	
személyi jellegű egyéb költségek		- ebből: pályázati úton nyújtott támogatások	
személyi jellegű költségek közterhei	359		

Az Ifjúsági és Sportminisztérium által támogatott sporttudományi kutatások – 2001*

Témavezető	Téma címe	E Ft
1. Mocsai Lajos-Stuber István dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	A sportmozgások háromdimenziós mozgáselemzése.	300
2. Ozsváth Károly dr. ELTE TÓTFK Testnevelési Tanszék	A kondicionális képességek szerinti motoros alaptípusok néhány izomszerkezeti és strukturális jellemzője.	200
3. Szabó György dr. Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Kar Orthopaediai Klinika	A funkcionális mozgásszervi betegségek prevenációjának és rehabilitációjának javítása az iskolai testnevelés keretei között.	150
4. Szabó S. András Szent István Egyetem, Él. Tud. Kar, Élelmiszerkémiai és Táplálkozás Tud. Tsz.	Élsportolók regenerációjának elősegítése, legális módszerrel történő teljesítőképesség fokozás.	300
5. Fehérmé dr. Mérei Ildikó Magyar Kézilabda Szövetség	Kézilabdázók-általános és sportág-speciális fizikai terhelhetőségének fejlesztése: a teljesítményfokozás élettani és pedagógiai módszereivel.	150
6. Ángyán Lajos dr. PTE ÁOK, Mozgástani Intézet	A kinezteziás visszajelzés szerepének vizsgálata az emberi mozgásokban.	300
7. Kiss Sándor dr. PTE ÁOK, Mozgástani Intézet	Tréningprogram kidolgozása asztmás gyermekek számára.	150
8. Mezey Béla dr. PTE ÁOK, Mozgástani Intézet	Ellenőrzött mozgásterápia PTCA kezeléssel átesett koszorúsér szívbetegek ambuláns rehabilitáció során.	200
9. Rugási Endre dr. PTE ÁOK, Mozgástani Intézet	Utánpótlás korú labdarúgók erőnlétének követéses vizsgálata.	150
10. Teczely Tamás PTE ÁOK, Mozgástani Intézet	A motoros képességek fejlesztése kosárlabda és kézilabda sportágakban.	150
11. Nemes András dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	A sportrendezvényeken előforduló nézőtéri erőszak okai és visszaszorításának lehetséges módjai.	100
12. Barna Tibor dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	A kerékpározás biomechanikai jellemzői és szerepe a népegészségügyi programban.	100
13. Tihanyi József dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Az ismételt excentrikus kontrakciók okozta izomfájdalom izommechanikai, élettani és biokémiai okainak feltárása.	300
14. Földesiné dr. Szabó Gyöngyi Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Generációs eltérések magyar nők "sportfogyasztással" kapcsolatos értékrendjében és szakaszaiban.	300
15. Mészáros János dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	A szekuláris trend vizsgálata. Prepubertáskorú fiúk motorikus teljesítménye.	300
16. Radák Zsolt dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Citokinek hatása a túledzésben.	300
17. Szóts Gábor dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Csontritkulás, fizikai aktivitás és a táplálkozás összefüggéseinek vizsgálata 18-24 éves női egyetemistáknál.	300
18. Vass Zoltán Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	A mozgástanulás hatékonyságának behaviorista megközelítése a teljesítményfokozás lélektani szempontjából atlétikában és cselgáncsban.	100
19. Molnár Sándor dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Atlétikai tömegfutó versenyek felkészülési és versenyzési szokásainak elemzése és irányelvek a tudatos felkészülésre és versenyzésre.	100
20. Keresztesi Katalin dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Mozgásterápia pszichiátriai betegek és diszlexiás tanulók részére.	100
21. Pavlik Gábor dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Kardiális tulajdonságok értékelése az edzettség megítélésében és kóros állapotokban.	300
22. Nagykáldi Csaba dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Az önbizalom és az önhatékonyság szerepe a sportteljesítményben. (A küzdelem belső útja)	200
23. Martos Éva dr. Országos Sportegészségügyi Intézet	Sportoló nők táplálkozásának és fizikai teljesítőképességének összefüggése.	300

Témavezető	Téma címe	E Ft
24. Jákó Péter dr. Országos Sportegészségügyi Intézet	Ökölvívők szociometriai, szomatikus és neuropszichológiai jellemzőinek vizsgálata.	150
25. Pucskó József dr. Országos Sportegészségügyi Intézet	Edzésadaptáció mechanizmusának vizsgálata állóképességi sportágakban.	300
26. Czeglédi Károly dr. Országos Sportegészségügyi Intézet	Újabb kutatások KINTREX-1000 dinamométerrel az élsportolók izom és ízületi működésének területén, az eredmények felhasználása mozgásszervi rehabilitációjukban.	200
27. Farkas Judit dr. Országos Sportegészségügyi Intézet	Türelőtetés mechanikai következményei az Achilles ínban.	200
28. Berkes István dr. Országos Sportegészségügyi Intézet	Elülső keresztszalag pótláshoz használt press-fitt grafrögítési technika biomechanikai és szövettani összehasonlító vizsgálata.	300
29. Apor Péter dr. Svábhegyi Gyermekgyógyintézet	Belgyógyászati megbetegedések...mozgásprogramjai.	100
30. Borka Péter Svábhegyi Gyermekgyógyintézet	I. Mellkas fizioterápia Cystas Fibrosisban C: jegyzet 2001. II. Gyógytornászok gyógytestnevelők továbbképzése 2001-2002.	100
31. Jakabházy László dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Az induló Felsőfokú Rekreáció Tanszék infrastruktúrájának megalapozása.	100
32. Vass Miklós dr. Pécsi Tudományegyetem TTK Testnevelés- és Sporttud. Intézet	A testkulturális képzésben résztvevő hallgatók szakmai kompetenciájának összehasonlító vizsgálata.	200
33. Herlicska Károly dr. Pécsi Tudományegyetem TTK Testnevelés- és Sporttud. Intézet	A testnevelőtanár-jelöltek egészségügyi és edzettségi állapotának követéses vizsgálata.	100
34. Gábriné dr. Wilhelm Márta Pécsi Tudományegyetem TTK Testnevelés- és Sporttud. Intézet	A szervezet adaptációs változásai a mezociklus alatt.	200
35. Soós István dr. Pécsi Tudományegyetem TTK Testnevelés- és Sporttud. Intézet	A prepubertás korú úszók teljesítménymotivációs vizsgálata az eredményesség tükrében.	200
36. Molnár Péter dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	Sporttehetségesek tanítása.	100
37. Kertész István dr. Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	A női sport az ókori görög világban, illetve a modern Magyarországon.	200
38. Király Tibor dr. Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere Főiskolai Kar	A relatív maximális oxigénfelvétel (VO ₂ max) alakulása 10-12 éves normál, túlsúlyos és kövér fiúknál a testméret, testösszetétel és életmód függvényében.	150
39. Győri Pál dr. Veszprémi Egyetem	Veszprémi 4-6 éves óvodások és 7-10 éves iskolások biológiai fejlettségének kondicionális és koordinációs képességének összehasonlító vizsgálata.	200
40. Bánhidi Miklós dr. Veszprémi Egyetem Tanárképző Kar Pedagógiai Kutató Intézet	A sportturizmus komplex fejlesztésének megvalósíthatósági vizsgálata a Közép-Dunántúli Régióban.	100
41. Ruzsonyiné Kriston Andrea KRANDI Kft.	A medencealag erejének összehasonlító vizsgálata, mérései a különböző életszakaszban, különböző sportokat végző nőknél.	300
42. Pápai Júlia dr. Mobilitás Sporttudományi Intézet	Alkati típusok és személyiségjellemzők kapcsolata a pubertás idején.	200
43. Szabó Tamás dr. Mobilitás Sporttudományi Intézet	Érés folyamatok és a kardiorespiratórikus teljesítmény összefüggései.	250
44. Freyer Tamás Rendőrtisztai Főiskola	Rendőrvédelmi erők szerepe a nézőtéri erőszak visszaszorításában.	100
45. Vincze Pál dr. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	A nézőtéri erőszak visszaszorítása.	100
46. Farkas Judit Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar	A testnevelés szerepének változása Magyarországon a nemzetközi trendek tükrében, illetve a fogyatékos és többségi tanulók integrált testnevelésének jelenlegi feltételei és fejlesztésének szükségessége az EU csatlakozás idejére.	100
47. Bokor Judit Berzsenyi Dániel Főiskola	Sportturizmus a Szigetközben és az Irottkő Natúrparkban.	100
48. Pintér Ildikó dr. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	Testkultúra a felsőoktatásban.	100
49. Gáldi Gábor dr. ELTE TFK	A magyar lakosság fizikai aktivitásának vizsgálata (1986-2000).	200
		9 200

*Az MSTT 2001. február 28-ai elnökségi ülésfoglalása alapján jóváhagyott támogatás mindösszesen

A sporttudomány hazai hírei • A sporttudomány hazai hírei

Beszámoló a 2001. évi Országos Tudományos Diákköri Konferencia Testnevelés és Sporttudományi Szekciójáról

A PTE TTK Testnevelés- és Sporttudományi Intézet második ízben rendezte meg 2001. április 19-20-án az OTDK legfiatalabb szekcióját. A konferenciára nyolc felsőfokú intézmény küldte el hallgatóit, ahol hat alszekcióban került lebonyolításra az 50 előadás. A professzorokból, elismert hazai szakemberekből álló zsűri alapos munkát végzett. A zsűrielnökök véleménye szerint az egyes alszekcióban több színvonalas, új eredményeket is tartalmazó, igényes előadás hangzott el. Az előadások idején sok kérdés merült fel a hallgatóság köréből, termékeny viták alakultak ki, az előadók többnyire meg tudták védeni álláspontjukat.

A konferencián nyújtott teljesítmények alapján a tagozati zsűri alszekciónként egy első, egy második, egy harmadik, illetve két különdíjat osztottak ki. A bíráló bizottság szerint Balogh János készítette a legjobb pályamunkát. A hallgató munkájáért "Alapítvány a Magyar Felsőoktatásért és Kutatásért" különdíjat vehette át.

A kétnapos rendezvény lehetőséget teremtett a szakmai ismeretszerzésen túl a hallgatók és a tanárok ismerkedésére, kapcsolódására is. A szabadon választható programok között filmvetítés, disco és az oktatók részére egy fogadás is helyet kapott.

A Konferencia Szervező Bizottsága ezúton is köszönetet mond a szerzőknek, konzulenseknek, zsűrielnököknek magas szintű tevékenységükért, és mindazoknak akik munkájukkal

segítették a rendezvény megszervezését, zavartalan lebonyolítását.

Külön köszönetet kell mondani a támogatóknak, akik nélkül a konferenciát nem lehetett volna méltó körülmények között megrendezni.

A Testnevelés és Sporttudományi Szekció rendezvényét az alábbi intézmények támogatták:

Országos Tudományos Diákköri Tanács
Ifjúsági és Sportminisztérium
Magyar Sporttudományi Társaság
Baranya Megyei Közgyűlés
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzat Sportbizottsága
Pécsi Tudományegyetem
PTE TTK Hallgatói Önkormányzat

Reméljük, hogy a két év múlva Győrben a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar által rendezendő konferenciára még nagyobb számban jelentkeznek majd a hallgatók előadásokkal, s azon felsőfokú intézmények is elküldik képviselőiket, amelyek eddig még nem vettek részt a szekció munkájában.

Dr. Katics László OTDK titkár
Pécsi Tudományegyetem TTK Testnevelés- és Sporttudományi Intézet, Pécs

A XXV. OTDK Testnevelés és Sporttudományi Szekcióján résztvevő intézmények tagozati bontásban

Tagozatok	Intézmények	Előadások száma
1. A testnevelés és sport társadalomtudományi kérdései	Berzsényi Dániel Főiskola, Szombathely	3
	Pécsi Tudományegyetem TTK	2
	ELTE-TTFK	3
	SE Testnevelés és Sporttudományi Kar, Budapest	1
	Eötvös József Főiskola, Baja	1
	Nyíregyházi Főiskola	1
2. Humán Kineziológiai vizsgálatok	SE Testnevelés és Sporttudományi Kar, Budapest	8
	Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest	1
	Berzsényi Dániel Főiskola, Szombathely	1
	Szegedi Tudományegyetem	1
3. Sportbiológiai vizsgálatok, gyógytestnevelés és mozgásterápia	SE Testnevelés és Sporttudományi Kar, Budapest	1
	Pécsi Tudományegyetem TTK	3
	Szegedi Tudományegyetem	1
	ELTE-TTFK	1
	ELTE-GYFK	1
	ELTE-TÓFK	1
4. A testnevelés és sport tantárgypedagógiai kérdései, óvodás és kisiskolás korú gyermekek testnevelése	SE Testnevelés és Sporttudományi Kar, Budapest	4
	Nyíregyházi Főiskola	1
	Tessedik Sámuel Főiskola, Kőrös	1
	Pécsi Tudományegyetem TTK	2
5. Versenysport, élsport	SE Testnevelés és Sporttudományi Kar, Budapest	3
	Berzsényi Dániel Főiskola, Szombathely	1
	Pécsi Tudományegyetem TTK	1
6. Sportrekreáció, sportturizmus	SE Testnevelés és Sporttudományi Kar, Budapest	1
	Eötvös József Főiskola, Baja	1
	Nyíregyházi Főiskola	1
	Berzsényi Dániel Főiskola, Szombathely	1
	Pécsi Tudományegyetem TTK	3

A XXV. OTDK Testnevelés és Sporttudományi szekciójának tagozatai és zsűrije

1. Szekció**A testnevelés és sport társadalomtudományi kérdései**

Elnök: Földesiné Szabó Gyöngyi

Tagok: Nagykáldi Csaba

Gyetvai György

Bódi László

Titkár: Soós István

2. Szekció**Humán kineziológiai vizsgálatok**

Elnök: Tihanyi József

Tagok: Ángyán Lajos

Barton József

Lőrinczy Dénes

Titkár: Molnár Ferenc

3. Szekció**Sportbiológiai vizsgálatok, gyógytestnevelés és mozgásterápia**

Elnök: Pucsek József

Tagok: Rúzsás Csilla

Than Péter

Titkár: Wilhelm Márta

4. Szekció**A testnevelés és sport tantárgypedagógiai kérdései, óvodás és kisiskolás korú gyermekek testnevelése**

Elnök: Szabó Béla

Tagok: Ozsváth Károly

Gombocz János

Vass Miklós

Titkár: Prisztóka Gyöngyvér

5. Szekció**Versenysport, élsport**

Elnök: Nádori László

Tagok: Gál László

Honfi László

Titkár: Herlicska Károly

6. Szekció**Sportrekreáció, sportturizmus**

Elnök: Rigler Endre

Tagok: Bánhidi Miklós

Máté János

Titkár: Rétsági Erzsébet

A Magyar Szociológiai Társaság Sportszociológiai szakosztálya és az MSTT Sportszociológiai Bizottsága 2001. június 28-ai ülése

Helye: Semmelweis Egyetem Sporttudományi Kar (TF)

Részvevők: Földesiné dr. Szabó Gyöngyi
Dr. Gáldi Gábor
Vonáné Kokovay Ágnes
Bakonyi Tibor
Dr. Hédi Csaba
Raffai Rita
Kis Tamás
Dr. Takács Ferenc
Kiss Andrásné
Gáldiné Gál Andrea

Kimentette magát: Debreceni Eszter
Szegerné dr. Dancs Henriette
Trényiné dr. Rákóczi Zsuzsanna

Napirendi pontok:

1. A Bizottság új tagjainak bemutatkozása

2. A Bizottság tisztújítása

Földesiné: Javasolja **Takács professzort elnöknek**, melyet a résztvevők egyhangúlag elfogadtak. A titkári teendőket 2 évig továbbra is Gáldi Gábor látja el.

Az MSZT Sportszoc. Szakosztály elnöke Földesiné dr. Szabó Gyöngyi maradt, a titkár személye szintén változatlan.

3. Munkaterv megbeszélése

Bakonyi T.: Szívesen közvetít a Közgazdasági Társaság Sportszociológiai szekciójának létrehozásában.

Hédi Cs.: A MEFS Elméleti Bizottságával való kapcsolattartást vállalja.

Földesiné: Mint a TAFISA tudományos – elméleti kérdésekkel foglalkozó alelnöke vállalja a kapcsolattartást és megnézi a lehetőségét a határon túli magyar egyetemekkel és más külföldi egyetemekkel való kapcsolatfelvételre.

Gáldi: Az MSTT Sportrekreációs Szakbizottsága alelnökeként vállalja a koordinációt a Bizottsággal.

Kis Tamás: A KSH-ISM kutatási programról szerez információkat.

Bakonyi: Vállalja a szakterület iránt érdeklődő tudósok, akadémikusok felkeresését és bevonásuk lehetőségeire javaslatot készít. Ezen kívül javasolja egy sportszociológiai konferencia megrendezését.

Földesiné: Érdemes lenne valamilyen tudományos, sporttudományos konferenciához kapcsolódni. "Hol tart ma a sportszociológia?" címmel.

Bakonyi: Levelet kellene küldeni Szabó Imrénnek, megkérve, hogy a Parlamenti Bizottság rendezzen egy szakmai konferenciát.

Földesiné: Őszi ülésünkön konkrétan el kell döntenünk, hogy a Bizottság hogyan haladjon tovább. Javasolja, hogy amennyiben anyagi fedezetet sikerül szerezni, hasznos lenne ismét egy pályázatot kiírni.

Bakonyi: Elvállal egy kb. 100 oldalas kiadvány kinyomtatását és megjelentetését 1000 példányban, melynek címe "A magyar sport időszakos sportszociológia kérdései" lehetne.

Gáldiné: Vállalja a fenti témában írt tanulmányok összegyűjtését.

Gáldi: Szívesen vállalja a kiadvány szerkesztési munkálatait.

Vonáné: Felajánlja segítségét ebben a szerkesztési munkában, illetve bármilyen számítógépes feladatnál szívesen közreműködik.

Budapest, 2001. július 10.
dr. Gáldi Gábor titkár

A XXV. OTDK keretében (Pécs, 2001. április 19-20.) rendezett PhD szekció előadásai

A sport az állami és a civil szféra kapcsolatában a mai Magyarországon

Sport in the relation of the governmental and civil sector in Hungary today

Bukta Zsuzsanna

Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest

Abstract

After the political changes of 1989-1990 in Hungary – similarly to other countries of the former Eastern Block – the functioning of society has changed radically. Civil society, which could not exist during the socialist era, started to develop. After 1989, parallel to the development of civil society sport organisations were reorganised from state bodies to civil associations. The aim of this paper is to analyse this process and examine the possible ways of collaboration between the public and civil sphere. It is done by analysing the related literature and legal documents, that will bring the theoretical frame of a forthcoming research.

I. A sportszervezetek helye a társadalomban és a társadalmi szektorokban

A sport és a sport szervezetei a társadalom valamennyi szférájában megtalálhatóak. Pontos meghatározásuk azért nehéz, mert a társadalmat is különféle módon osztják szektorokra, s így a különböző társadalmi modellek esetében különböző helyzetben találjuk őket. A másik nehézség a rendszerváltás okozta gyökeres változásokból adódik, s ezzel összefüggésben leginkább abból, hogy a sportszervezetek hovatartozása némely esetben nem teljesen tiszta.

A társadalmat a szociológusok nagy része három szektorra osztja: állami, üzleti és civil szektorra. A dán Bjarne Ibsen egy rugalmas társadalmi modellt vázolt fel, amelyben több pólus mentén lehet elválasztani a szektorokat (IBSEN, 1997). Nála létezik egy negyedik szféra is, ez a közösség, az informális társadalom. A sport helyének meghatározásakor azért tartom szerencsésnek ezt a modellt használni, mert a sport számára fontos helyet foglal el a társadalomban a nem intézményesedett emberi magatar-

tás is. Ebben a modellben tehát az üzleti szféra nyereségorientált, formális és önkéntességen alapuló szervezeteknek ad helyet. A sport szempontjából ide soroljuk a sportvállalkozásokat, esemény-szervező cégeket, napjainkban egyre inkább a hivatásos ligákat. A közösségi szektorról már esett szó, ez tulajdonképpen az emberek összessége, csoportokba rendeződés nélkül. Ezt a szférát tehát elsősorban az jellemzi, hogy informális, magánjellegű és nem profitorientált. A sport nagy része zajlik informális módon, a grondon focizó csoportok, a Margitszigeten kocogók, az alkalmanként együtt kosárlabdázók, pingpongozók, tollaslabdázók tartoznak ide. A hagyományos sportegyesület fogalmától az választja el őket, hogy nem szerveződnek csoportba. Az állami szféra sporttal foglalkozó szervei a sportirányító szerv, a megyei és települési önkormányzatok sportirodái, a sportiskolák, sporttal is foglalkozó egyéb állami szervek (pl. oktatási, egészségügyi intézmények). Ezek a szervezetek non-profit elven működnek, és természetesen formálisak is, de tevékenységük kizárólag a közszférába tartozik, közfeladatokat látnak el.

A kérdés ezek után természetesen azonnal felmerül: a sport akkor közfeladat-e, és szükség van-e egyéb szervezetre is, hogy ellássák a feladatokat? A válasz természetesen nem, a sport ugyan részben közfeladat, de mivel önkéntes tevékenység, ezért nem tartozhat csupán a köz szférájába. A civil társadalom, azaz a "harmadik szektor" a társadalomnak az a szelete, ahová a legtöbb és a tevékenységet tekintve legfontosabb sportszervezetek tartoznak: a sportegyesületek. Civil szervezetek még a sportági szövetségek, a sportalapítványok, a sport érdekvédelmi szervezetei, az olimpiai bizottság és a különböző ún. ernyőszervezetek. A civil szférát a szervezetség, azaz a "formális" jellemző mellett két nagyon fontos tényező fémjelzi: a non-profit jelleg és az önkéntesség.

Itt újra meg kell állnunk egy pillanatra: elég csak egy bajnokok ligája meccsre gondolnunk, és máris megkérdőjelezhető ez a két jellemző. Nagyon fontos tehát elválasztani a sport különböző ágazatait. Ha az iskolai testnevelésre és a diáksportra gondolunk, világos, hogy ez nagyrészt állami feladat, a szükséges anyagi és tárgyi, sőt emberi feltételek biztosítása is. Napjainkban a hivatásos sport egyre nagyobb teret kap, egyre több sporteseményt szerveznek sportvállalkozások, szaporodnak a megvásárolható sportszolgáltatások. A nézőknek vagy a fogyasztóknak eladható sportokat tehát egyre inkább el is adják, az üzleti vállalkozások egyre inkább fejlesztik szolgáltatásaikat. Mi marad akkor a sportból a civil szférának? Az amatőr sport, az alacsonyabb szintű versenyzők edzése, a csupán szabadidejükben sportoló egyesületei, a sportági szövetségek és a korábban felsorolt egyéb sportszervezetek.

A rendszerváltás óta és napjainkban is zajló változások a sport társadalmi helyzetét illetően:

1. Az informális közösségek civil szervezeteket alkotnak: az egyesülési jog alapján a rendszerváltás óta rengeteg kis, alulról építkező sportszervezet alakult, legtöbbjük a tagjai számára fejt ki hasznos tevékenységet azzal, hogy biztosítja a sportolási lehetőségüket. Ebbe a tendenciába tartozik a sportági szövetségek számának ugrásszerű megnövekedése is, ami az újabb és újabb sportágak elterjedésével magyarázható.
2. Az állami szféra túlsúlya a szocializmus korszakában egyértelmű volt. A rendszerváltás után természetesen az addig állami sportszervezetek nagy része került a magánszférába. Többségük társadalmi szervezet lett, a privatizáció folytán az üzleti szférába is kerültek sportlétesítmények, szervezetek, de sokkal kisebb számban (FÖLDESI, 1995).
3. A civil szféra súlya a sportban némileg csökken, miközben az üzleti szféráé nő. Ez világjelenség, Magyar-

országon azonban egyelőre mestersegesen és túlzottan próbálják a sportfeladatokat a nyereségorientált szférára hárítani, aminek több káros következménye is van. Nincs még elég piaca nagyon sok sportszolgáltatásnak, illetve elnyomják az egyesületi rendszert, a piacképtelen sportokat.

II. Az állam és a civil szféra kapcsolata a sportban

A szocialista rendszer a sportot államosította, s nagy részben biztosította a finanszírozását is. A rendszerváltás következtében az állami források szinte egyik napról a másikra elapadtak. Az államnak természetesen vissza kellett lépnie a sport teljes finanszírozásából, s a problémát az okozta, hogy az átmeneti időszakra nem készült semmilyen stratégia, holott az ágazat krízise már korábban elkezdődött. Az állam úgy hagyta magára a sportot, hogy sem a társadalmi, sem az üzleti szféra nem tudta átvenni a helyét szervezetenként, de legfőképpen finanszírozási szempontból. Ezzel magyarázható a nagyfokú értékvesztés, ami mind a sport infrastruktúrájában, mind a klubok, szakosztályok és a sportoló tagság számának csökkenésében megmutatkozott.

Milyen mértékben kell, hogy az állam finanszírozza, irányítsa a sportot, illetve milyen szervezetek révén vegye ki belőle a részét? Ezt a kérdést szinte minden országban másképp válaszolják meg, s nem is létezik egyetlen olyan modell, amelyre azt mondhatnánk, hogy tökéletes. Magyarországon sajnos a rendszerváltás előtt is rossz modellt alkalmaztak a túlzott állami szerepvállalás miatt, s a rendszerváltás után sem alakult ki jól működő társadalmi munkamegosztás. Az állam természetesen nem szállhat ki a sport szervezéséből és finanszírozásából, hiszen a sport bizonyos területei részben közfeladatok is: az egészségügyi, kulturális, nevelési szerepei miatt, a sporton keresztül az ország jó hírnevét lehet növelni, fontos része van az egészséges életmód, a megelőzés, a rekreáció szempontjából. A sport emberi közösségeket hoz létre, s ezáltal segíti a társadalmi integrációt, védelmet nyújthat a fiatalság számára. Mindezen érvek mellett az államnak azért kell költenie a sportra, mert a sportolás lehetősége állampolgári jog, s a feltételek biztosítása kötelessége az államnak. Mivel a sport jórészt önkéntes tevékenység, a kötelező testnevelési oktatáson kívül mindenki maga döntheti el, hogy milyen sportágat, milyen formában és milyen rendszerességgel űz, az államnak csak az a feladata, hogy biztosítsa az alapvető feltételeket azok számára, akik szeretnék

sportolni. Ezért az államnak támogatnia kell a sportot népszerűsítő tevékenységeket, és azokat a szervezeteket, amelyek ezt a feladatot végzik. Ezek a szervezetek főként a civil társadalom körébe tartoznak (bár a sportvállalkozások esetében is segíthet az állam közvetetten; az iskolai testnevelés pedig oktatási feladatok része, melyről szintén az állam gondoskodik). A hatékony sportpolitika tehát nem csupán a kormányzat kezében van, hanem a kormányzati szervek és a sport civil szervezeteinek együttműködésében rejlik. A jó kapcsolat mindkét fél részére gyümölcsöző: a sportszervezetek támogatottságot élveznek, forrásokhoz juthatnak, míg az állam a támogatásával "jó befektetést" csinál: a sporttevékenységet, ami részben közügy, egy társadalmi szervezet végzi, saját forrásokkal és magántőke bevonásával. Az állami és civil kapcsolatnak ez a lényege, és nem véletlen a civil szervezetek nagy száma a társadalom válságterületein: a civil erő azért mozdul meg, mert ezeken a területeken elégtelennek érzi az állami feladatellátást. Ez egy természetes folyamat, ami kisebb-nagyobb zökkenőkkel Magyarországon is elindult a rendszerváltás után, és napjainkig szépen fejlődik, a sport területén is.

III. A települési önkormányzatok és a sport

"Ha nem lennének önkormányzati sportirodák, Magyarországon már nem létezne sport". Ez a mondat egy önkormányzati sportvezetőtől származik, és bár kétségkívül túlzó, nagyon sok igazság van benne. Abból az értékmérésből, válságkezelésből, amelyet a rendszerváltás után a sportban folytattak, az önkormányzatok óriási mértékben kivették a részüket. A jelenség magyarázata nagyon egyszerű: a problémákat ott kell megoldani, ahol keletkeznek. A helyi cselekvés ezért rendkívül fontos, és mivel a civil szervezetek is jórészt egy-egy kisebb közösséghez kötődnek, a helyi kormányzat és a helyi civil társadalom összefogása hatékonyan tudja kezelni a

felmerült problémákat. Egy 1997-es adat szerint a megyei és települési önkormányzatok több, mint 10 milliárd forinttal támogatják a magyar sportot évente létesítmények fenntartásával, pályázatokkal és egyéb közvetlen és közvetett támogatással (VAD, 1998). Természetesen léteznie kell központi támogatásnak is, hiszen vannak országos sportszervezetek, amelyekkel a sportstratégia kialakítása lehet az összefogás tárgya, de a forrásokat minél nagyobb mértékben el kell juttatni oda, ahol pontosan tudják és ellenőrzik, hogy azok jó helyre jussanak el. A sportirányítás ezért egy koordináló szerepet kell, hogy betöltsön, miközben a helyi irányító szervek a helyi civil szervezetekkel foghatnak össze a sportfeladatok ellátásában.

A civil társadalmat kutatók figyelme az utóbbi időben nagymértékben fordult a civil társadalom és az állami szervek helyi szintű együttműködésének vizsgálata felé. A sportban hiányoznak az ilyen jellegű kutatások, mint ahogyan az útkeresés sem fejeződött még be. Én egy mennyiségi felmérésre épülő minőségi vizsgálatot szeretnék folytatni ebben a kérdéskörben, és egy olyan modellt próbálok felállítani, amely a sportfeladatok ellátásában a leghatékonyabbnak bizonyul, s irányt mutat az európai szintű sportrendszer felé.

Irodalomjegyzék

- FÖLDESINÉ SZABÓ, GY. (1996) A magyar sport átalakulása az 1989-1990-es rendszerváltás után. In: A magyar sport szellemi körképe 1990-1995 (Gy. Sz. Földesi ed.), Budapest OTSH-MOB
- IBSEN, B (1998) Sport and the welfare society. The development between State, Market and Community, ISSA Conference, 1998, manuscript
- LAKI, L. (1998) Sport és a magyar társadalom. In: Helyzetben. Tanulmánykötet A Nemzeti Sportstratégia elé, Budapest, ISM
- VAD, D. (1997) : Az önkormányzatok a magyar sport legnagyobb támogatói. Sportélet, 43., 25.

Nemesvári Edit, Balogh János, Négele Zsolt, Varga Ildikó, Molnár Róbert, Holjevisz Eszter (középen: dr. Pucskó József)

A XXV. OTDK keretében (Pécs, 2001. április 19-20.) rendezett PhD szekció előadásai

Rekreáció és sportturizmus

Recreation and Sport Tourism

Bokor Judit

Berzsenyi Dániel Főiskola Testnevelés- és Sporttudományi Intézete, Szombathely

Summary

The paper gives a short summary of public health in Hungary and the demand on a healthier life among people. It deals with the components of the healthy lifestyle and the meaning of the related terms. The paper is focusing on the two forms of recreation: sport and tourism. Finds links between the two activities which can be used for one's health, well-being, good-feeling and quality life. If tourism, there is travelling. If travelling, there is the demand on using the local services. Tourists decide whether to travel to the seaside, to the mountains, to abroad or to Hungary. It depends on the tourist's motivation and the offered attraction. The paper, as the beginning of a greater work, flashes some details about the present and possible future position for sport tourism in the Szigetköz, a region in the west part of Hungary, surrounded by the Danube and the Mosoni-Danube. The aim of the whole work will be focused on the possibilities for sport and tourism making together at the area. Tourists and service providers were questioned about the topic in order to connect their aims for developing sport tourism there.

Key-words: health, free-time, resting, recreation, sport and tourism

Kulcsszavak: egészség, szabadidő, pihenés, rekreáció, sportturizmus

Disszertációm témájának a Szigetköz és az Irottkő Natúrpark sportturizmusának jelenlegi állapotát és jövőbeni fejlesztési lehetőségeit kívánom számba venni. Ennek kapcsán szeretnék néhány gondolatot a rekreációról és a sportturizmusról közreadni.

Vázlatosan szeretnék beszélni: Magyarország lakosságának egészségi állapotáról, sportolási szokásairól; az egyre növekvő igényről a rekreálódással kapcsolatban; ezek eszközeiről, a sportról és a turizmusról. Végül néhány nyers adatot szeretnék közreadni a feldolgozás alatt lévő kérdőívek eredményeiből, amelyeket a Szigetközben járt turistáktól és szolgáltatóktól jántertem.

Napjainkban jártunkban-keltünkben gyakran látunk egy óriásplakátot házak falán vagy a hirdetőoszlopokon, amely a Magyar Turisztikai Rt. idei évre meghirdetett szlogenjét közvetíti az utca embe-
rének: "2001. Az Aktív Turizmus Éve".

Magyarországon 1999-ben átlagosan 13,2 órát dolgoztunk az ismert gazdasági okok miatt. A túlmunkára szánt időt a szórakozásra és pihenésre szánt órák-
retből vesszük el. Ez aztán vissza is tük-
röződik a társadalom pesszimizmusában, kedélyállapotában, egészségtelen életvitelében. A halálozási ráta Magyar-
országon 14,5 %_o (ezrelék), egyik - ha nem a legmagasabb a világon. Főleg a középkorú férfi lakosság halandósága nagy.

Amíg egyes jóléti államok (Pl. a Skandináv országok) lakosságának 80 %-a fitt (de átlagosan is 60 % körül), addig Magyarországon csak 15 %-nyi ember él úgy, hogy fizikailag és pszichikailag egészséges, tökéletes fizikai, erkölcsi és szociális közérzettel bír, képes minden helyzetben a hatékony cselekvésre, valamint törekszik arra, hogy ezt az állapotát megtartsa.

Fittségünket elsősorban sportolással, fizikai aktivitással érhetjük el. A sportolás azonban még nem széles körben alkalmazott tevékenységi forma Magyarországon. Élversenyzőink sporttevékenységének rendszeressége és mennyisége közismert. A tanulójfúságnak azonban csak 45 %-a sportol rendszeresen, vagy alkalmasszerűen az iskolán kívül. A felnőtt lakosságnak pedig csak 4-5 %-a űzi a sportot rendszeresen. Ezek ismeretében nem kell csodálkoznunk azon, hogy miért jellemzi a társadalmat olyan rossz egészségi, fittségi mutató. Hiszen az **EGÉSZSÉG** (az Egészségügyi Világszervezet, a WHO definíciója szerint) a teljes testi, szellemi és szociális jólét állapota.

Az egészséges életmód felértékelődött napjainkra társadalmilag, de az emberek egyénileg is keresik az egészség megőrzésének lehetőségét. Az erre irányuló mozgalmak kapcsán felmerülő kulcsszavakkal is egyre többet találkozunk a médiákban, szakirodalmakban.

Igaz, hogy ezek közül a szavak közül egy-egy még keresi a helyét a magyar terminológiában, de lényegükből következően már itt vannak a köztudatban és főleg a gyakorlatban.

Egészségünk megtartása érdekében arra kell törekednünk, hogy egészséges életmódot alakítsunk ki, s ez által megelőzzük a betegségeket.

"Egészséges az életmód, amely mellett az egyén jól érzi magát és megfelelő a fizikai és szellemi teljesítőképessége." (Ángyán és Ángyán, 1999.)

Az egészséges életmód összetevői: pl. az alvási-ébredési ritmus, a táplálkozás, a lelki egyensúly, a pihenés, a testkultúra, a nemi élet, és az egyes élvezeti szerek mértékkel való fogyasztása. Az én témám szempontjából a pihenés, és a testkultúra összetevők kerülnek a figyelem középpontjába.

A PIHENÉS: "A fáradás megszüntetése, a túlfáradás megelőzését szolgáló időszak." (Új egészségügyi ABC, 1990)
A TESTKULTÚRA a testi - lelki műveltség és művelődés, ami az egyetemes kultúra szerves része. Tartalmazza a test egészségét, teljesítőképességét, a testi (lelki) képességek fejlesztését, és ezek versenyszerű összemérését szolgáló tevékenységeket (Kis Jenő, 1997). A legújabb értelmezések szerint a testkultúrába a testedzés mellett a testápolás is beletartozik.

A TESTEDZÉS sokféle értelmezése közül én a sportolók hivatásszerű sportmunkáját, és a nem hivatásszerűen sportolók egészségfejlesztését szolgáló **erőnlétfejlesztő** testgyakorlatokat veszem alapul. **AZ ERŐNLÉT** egyik oldaláról azt jelenti, hogy az egyén adott pillanatban testileg - lelkileg képes a szükséges teljesítményre. Másik oldaláról pedig bizonyos fokú edzettséget jelent, ami nagyfokú alkalmazkodóképességben nyilvánul meg (Téczely, 2000). Ezt az erőnlétet elsősorban a rendszeres testedzéssel tudjuk elérni, de a különböző testi - lelki felfrissülést hozó tevékenységformák, - amelyeket a **REKREÁCIÓ**, mint gyűjtőfogalom közös szóval jelölünk, (Harsányi, 1997.) - is nagyban hozzájárulnak.

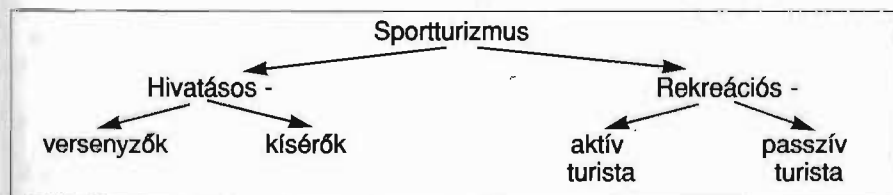
A rekreáció értelmezése más a külföldi és hazai szakirodalmakban. Közös lényegüket kiemelve, a teljesség igénye nélkül

jelenti a szabadidő kulturált eltöltését, a jó közérzet és jól-lét megteremtését, a munkavégző képesség helyreállítását, minden olyan tevékenységet, amely a kapcsolódást, a pihenést, a helyreállítást szolgálja. A rekreáció eszközei az előbbieket értelmezésében sokfélék lehetnek. A szórakozás, a szabadidős tevékenységek lehetőségei, a sport legkülönbözőbb változatai.

Ilyen alapon beszélhetünk szellemi és fizikai rekreációs tevékenységekről. Bennünket a fizikai rekreáció érdekel, hiszen ennek összetevője a **SPORT ÉS A SPORTJELLEGŰ** elfoglaltságok. Ezt szokták sportrekreációnak, vagy talán még pontosabban, rekreációs sportnak nevezni (Kovács T. Attila, 1998.). Bár-hogy nevezzük is, a lényege az, hogy a sportolás egyik eleme csak a rekreációnak. Ugyanilyen eleme lehet a rekreációnak a **TURIZMUS** is. A turizmust az emberi kíváncsiságon túl létrehozza és elteti az egyének azon biológiai szükséglete, hogy a terhelési fázisok után pihenési, feltöltődési fázisokra van szükség, hogy elkerüljék a túlterhelésből bekövetkező károsodásokat. Idegi- és fizikai folyamataink felfrissítéséhez időnként tehát pihenésre van szükségünk. A pihenés hatását pedig fokozhatjuk környezeti változással, amihez el kell utaznunk. Utazásunkkal, a szolgáltatások igénybevételével turistákká válunk. A **TURIZMUST** is hasonlóan a sporthoz, és a rekreációhoz, szabadidőben műveljük, és a turizmusban való részvételt is motiválják ugyanazok az indítékok, mint a rekreációt (pl. kulturált szabadidő eltöltése, jó közérzet, kikapcsolódást szolgáló tevékenységek stb.).

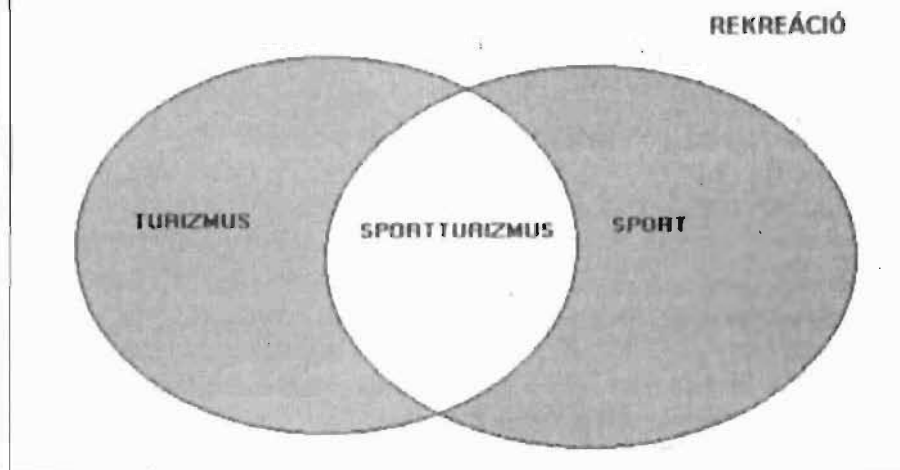
A turizmus keretei között végzett sportolási tevékenység életre hívja a sportturizmust. A sport és a turizmus összekapcsolódása már az ősi időkre is visszanyúl. Utazás és sport együtt volt jelen már az ősi Görögországban is, amikor az olimpiai játékok idején több ezer ember kelt útra, hogy a versenyeken biztassa kedvenceit és szemlélje a viadalokat. A sportturizmus magába foglalja a hivatásos sportolók, illetve a kísérőszemélyzetük versenyekre való utazásait éppúgy, mint a rekreációs céllal sportoló turisták tevékenységeit.

Igy a sportturizmus felosztása elképzelésem szerint a következő:

Földrajzi környezet

1. ábra/Fig 1.

A sportturizmusnak a rekreációban elfoglalt helyét az alábbi ábrán mutatom be. (1. ábra/Fig 1. – A sportturizmus helye a rekreációban/Sport tourism in recreation)

Mindannyiunk (a társadalom és az egyének) közös érdeke, hogy minél többen vegyenek részt a sportturizmusban és használják a természetet, mint a legnagyobb sportstadiont.

Ennek azonban feltételei vannak. Egyik oldalról lennie kell olyan célterületeknek, amelyek kielégítik a sportturisták igényeit színvonalas sportolási lehetőségek biztosításával. Másrészt az egyéneknek kell lennie szabadidejének, elkölthető jövedelmének és igényének, motivációjának a sportturizmusban való részvételhez. Sajnos ma Magyarországon még mindkét feltétel hiányos.

Az új nemzetgazdasági terv, a Széchenyi Terv azonban már előre vetíti a fogadóterületek szolgáltatásainak javítási szándékát.

Az "Egészségturizmus" c. alapprogramot - amelynek összetevői a gyógyturizmus, a wellnesssturizmus, és a fitnessturizmus - a költségvetés 2001-től az eddigieknél sokkal több pénzzel támogatja annak érdekében, hogy az ország vonzerejének és fogadóképességének fejlesztése hatékonyabb legyen.

Budapest és a Balaton mellé fel kíván zárkózni más célterületeket is, illetve újakat kívánnak bevonni a turizmus vérkeringésébe. (2. ábra/Fig. 2. – A sportturizmus helye a turizmusban/Sport tourism in tourism)

Az egészségturizmust nem fedi le a sportturizmus. Az egészségturizmus tá-

gabb kategória. Az egészségturizmus résztvevői a gyógyulni vágyó turisták, éppúgy, mint azok, akik az egészségükért, a jól-létükért tenni akarnak, elsősorban rekreációs és prevenciós céllal. Az egészségturizmus mindhárom összetevőjének azonban vannak olyan kínálati, elemei, amelyeket a sportturizmus felhasznál. A sportoló turisták (továbbiakban sportturisták) a fent említett kínálatokból válogatnak saját igényeiknek megfelelően. Hogy hova utaznak bizonyos szolgáltatások igénybevételéért, sok minden befolyásolja. Mi motiválja a sportturistát? A fogadóterület kínálata, ismertsége, megközelíthetősége ugyanúgy meghatározó tényező, mint az egyén otthoni sportolási szokásai. Én egy 2000. nyarán végzett kérdőíves felmérés során a Szigetköz sportturizmusát próbáltam tetten érni. A Szigetköz a Kisalföld közepén a Duna és a Mosonj-Duná között fekszik. Területe: 375 km². Arra kerestem a választ, hogy mi jelenleg a Szigetköz vonzereje a turisták számára, milyen tevékenységek vonzzák ide a sportturistákat, milyenek a szolgáltatások, és a turisták részéről felmerülő igényeket lefedik-e a szolgáltatók kínálati? A Szigetközbe érkező turisták átlagéletkora 33,2 év, a leggyakoribb a 18 éves korosztály. A térségbe érkező turisták nemzetiségét és állandó lakóhely szerinti megoszlását a 3. és 4. ábra mutatja be.

A térségbe érkező turisták sporthoz való viszonyát az 5. és 6. ábra és az 1. és 2. táblázat szemlélteti.

A térség szolgáltatói közül legtöbben étkeztetést és szállást kínálnak, de 36 szolgáltató közül 26 kínál sporttal kapcsolatos lehetőségeket. 2. táblázat/Chart 2.

A turisták és a szolgáltatók igényeinek és terveinek találkozása szolgálja maradéktalanul a régió településeinek fejlődését és az ideérkező vendégek rekreációs célú tartózkodását. Egy a sportolási lehetőségekre felfűzött útvonal kiépítése

pedig növelhetné a turisták tartózkodási idejét és a minőségi látogatók számát. Többek között ezeknek az igényeknek a találkoztatására történt ez a felmérés.

Irodalomjegyzék:

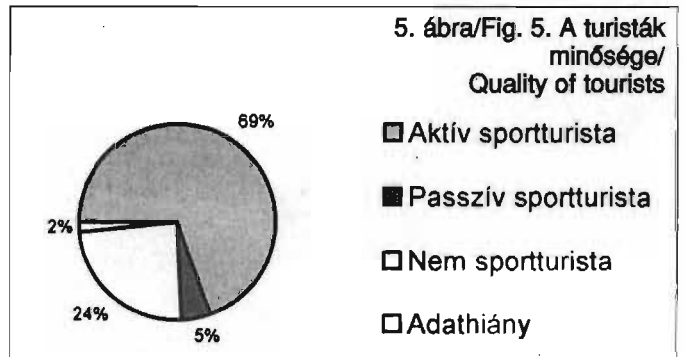
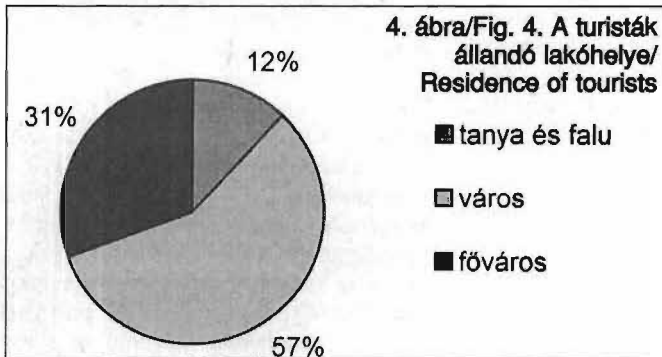
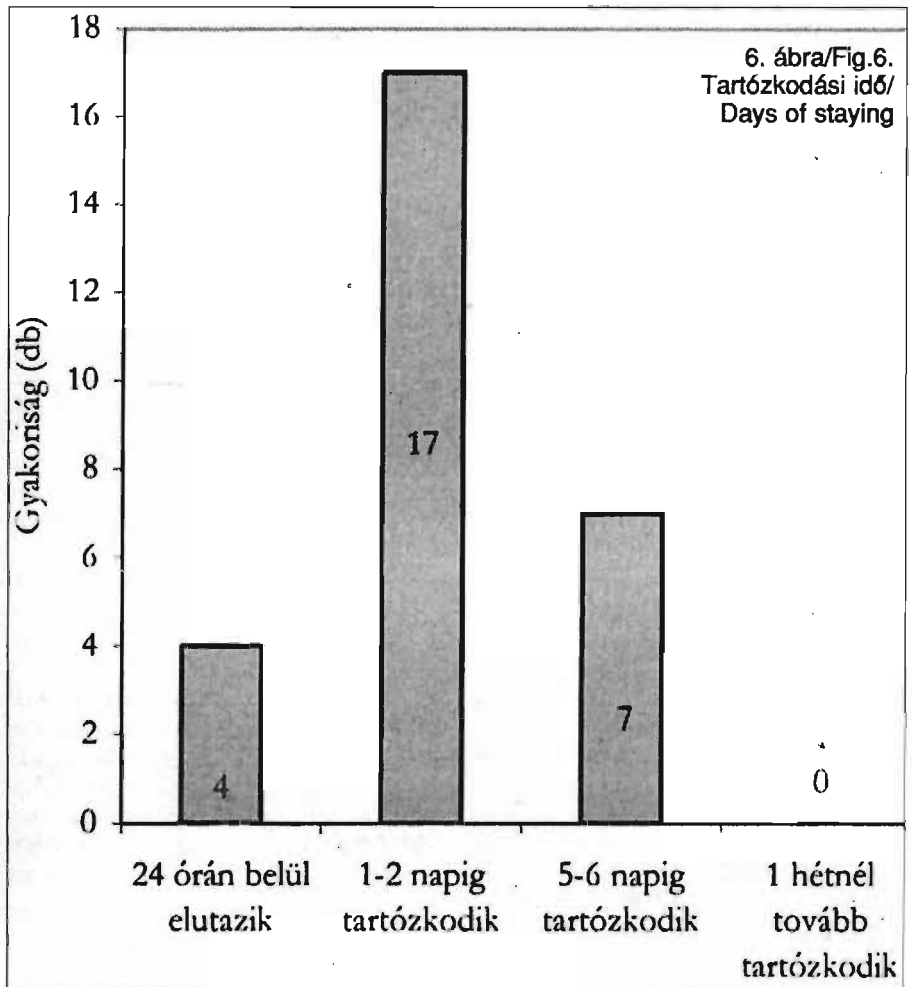
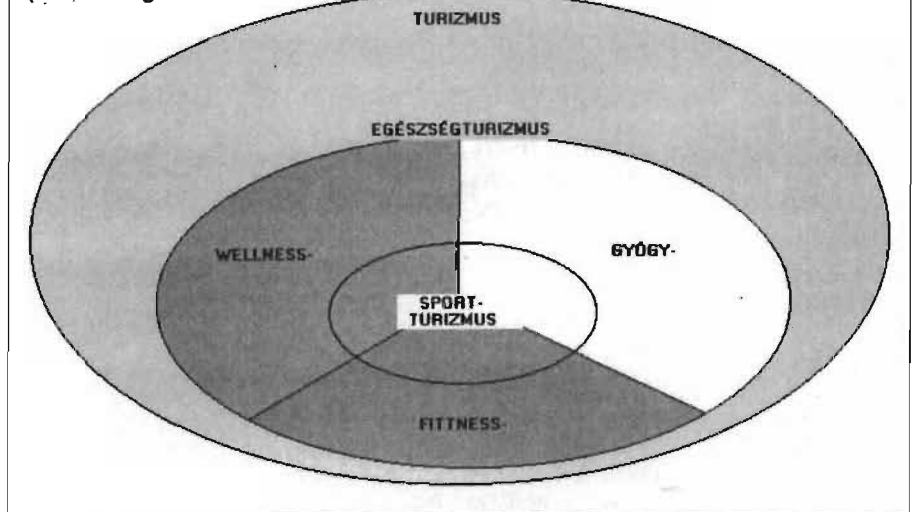
1. Dobozi - Jakabházy: (1992.) Sport-rekreáció. MTE. Bp,
2. Joy Standeven L. Paul -De Knop: (1999.) Sport Tourism. Human Kinetics. USA
3. Lengyel Márton: (1994.) A turizmus általános elmélete. Képzőművészeti Kiadó, Bp.
4. Kovács Attila: (1998.) A rekreáció fogalma, értelmezése II. Sporttudomány, 3.p.15-18.
5. Teczely Tamás: (2000.) Megjegyzések a rekreáció fogalmához és gyakorlathoz. Magyar Sporttudományi Szemle 3. 4. p. 31-33.

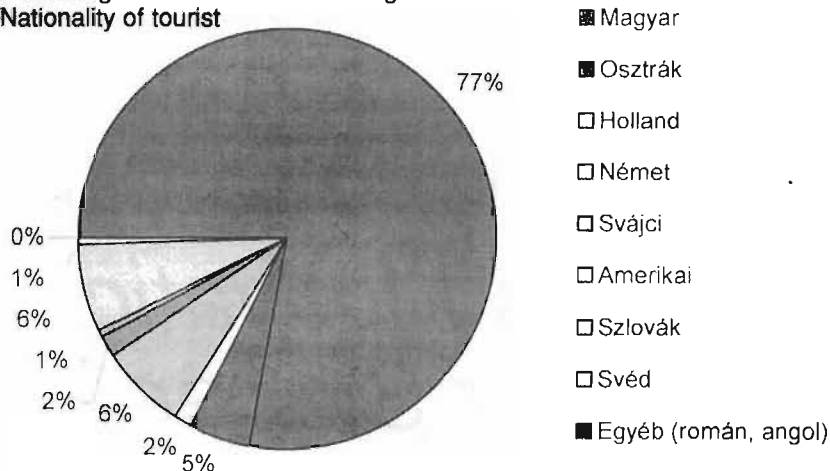
A szerző: Bokor Judit főiskolai docens
 Berzsényi Dániel Főiskola Testnevelés- és Sporttudományi Intézet
 9701 Szombathely, Károlyi G. tér 4.
 Tel.: 94-313-892. E-mail:bokor-ju@fs2.bdtf.hu

A KAISER'S-PLUS Budapest Nemzetközi Maratonon tavaly már több mint 800 külföldi amatőr futó indult

(2. ábra/Fig. 2.

3. ábra/Fig. 3. A turisták nemzetisége
/Nationality of tourist

1. táblázat/Chart 1. A turisták sportolási szokásai/Sport activities of tourists

Turista otthoni sporttevékenysége	Turisták jelenlegi sporttevékenysége	Turista mit szeretne sportolni a térségben?
1. kerékpár 23,8 %	1. kajak-kenu 52,8 %	1. elégedett 20,7 %
2. labdajáték 17,6 %	2. lovaglás 18,1 %	2. tenisz 7,8 %
3. tenisz 14,5 %	3. kerékpár 18,2 %	3. kerékpár, kajak-kenu 5,7 %
4. futás 11,9 %	4. úszás 18,1 %	4. túrázás 3,6 %
5. aerobic 9,3 %	stb.	5. lovaglás 4,1 %
6. úszás 8,8 %		6. íjászat 3,6 %
7. testépítés 7,8 %		7. egyéb: vizisi, búvárkodás, jet ski stb. 11,4 %
8. lovaglás 6,2 %		

2. táblázat/Chart 2. Szolgáltatók kínálata/Offers of service providers

Szolgáltatók kínálata	Turisták igényei a szolgáltatók szerint	Szolgáltatók tervei
1. szállásadás 72,2 %	1. vízitúra, kirándulás 16,7 %	1. sportjátéktér 25 %
2. étkeztetés 47,2 %	lovassz. progr. 16,7 %	2. vízzel kapcs. 16,5 %
3. lovakkal kapcs. 19,4 %	2. labdajáték 13,9 %	lovakkal kapcs. 16,5 %
4. vízitúrával kapcs. 16,7 %	3. kerékpár 11,9 %	3. kerékpárral kapcs. 8,3 %
5. horg., vadászat 11,1 %	4. vad., hal., tenisz 8,3 %	4. egyéb: íjászat, táborok 8,3 %
6. beltéri sportprogr. 11,1 %	5. egyéb: rafting, ejtő-ernyős, vízisport 5,5 %	
7. inform., szervezés 8,3 %		
8. kerékpárral kapcs. 2,8 %		
9. egyéb: tenisz, golf 11,1 %		

Megjelent

Kertész István:

A görög sport világa c. könyve
a Nemzeti Tankönyvkiadó
gondozásában

A könyv számos izgalmas olimpia- és sporttörténelmi kérdést feszeget. Mi az, amit a modern olimpizmus és a legújabb kori nemzetközi sportmozgalom alapítói az ókori gyökerekről, az antik görög sport világról tudtak? Mi az, amit a megszerzett tudás alapján helyesen értelmeztek, és mit értettek rosszul az ókor gyakran félreismert tényei közül? Ezekre az alapvető kérdésekre kíván választ adni a sporttörténész, aki többéves görögországi kutatásai eredményeit tárja a sport régmúltja és jelene iránt egyaránt érdeklődő olvasók elé.

Antik, de ugyanakkor több vonatkozásban modern sporttörténelmi kézikönyvet vehetünk kézbe, amely számos "örök" aktualitását tűz ki: Hogyan vált a maratinfutás olimpiai versenyszámmá, és az ókorban futottak-e valaha ezen a távon? Milyen szerepet játszott a sport az ógörög nők életében, és helyesen értelmezte-e Pierre de Coubertin az antik gyakorlatot, amikor ellenzte a női sportot az olimpiai játékokon? Mennyiben követte az ógörög mintát az amatőr-profi megkülönböztetés? Mi volt a "fair play" tartalma az ókorban? Hogyan vélekedtek az egészséges életmódról, mit is jelent a nevelési ideálként kítüntetett "kalokagathia"? Kérdések és modern tudományos eredmények segítségével megfogalmazott válaszok kalauzolják olvasóinkat az antik világból a jelen sportéletéig.

A gyermeklabdarúgásért

"Új kihívások a gyermeklabdarúgásban" címmel jelent meg a Góliát McDonald's FC által 1998-ban indított sorozat negyedik kötete, amely a TF-en, 2000. október 6-án rendezett azonos című labdarúgó utánpótlás módszertani konferencián elhangzott előadásokat tartalmazza. Kovács János, az egyesület ügyvezető elnöke és a konferencia szervezője írja a könyv előszavában: "A honi futball minden szereplője egyetért abban, hogy az utánpótlás és a képzés hangsúlyos kezelése, helyes irányba terelése kulcsfontosságú a sportág jövője szempontjából. Ha ezeken a területeken nem tudunk irányt és ritmust váltani, akkor hosszabb távon minden befektetett forint kidobott pénz, minden ráfordított energia elpocsékolott erő". A konferencia előadói, illetve a könyv szerzői - közöttük kiváló labdarúgó szakemberek, edzők, sportvezetők, testnevelő tanárok és sportkutatók - felvállalták az irány és ritmusváltást, a gyermeklabdarúgással és az utánpótlásneveléssel kapcsolatos korszerű ismeretek feltárását és közkinccsé tételét.

A Fair Play Sport kiadó gondozásában és Mónus András szerkesztésében megjelent szakkönyv ára: 1 600,- Ft. Megrendelhető és megvásárolható: Góliát-McDonald's FC, 1143 Budapest, Dózsa Gy. út 1-3. I. em. 194. Tel/Fax: 273-0710, 273-0711, e-mail: goliat.fc@mail.datanet.hu, vagy Fair Play Sport Bt., tel: 06-30-991-0203, e-mail: nora.bendiner@ella.hu.

A XXV. OTDK keretében (Pécs, 2001. április 19-20.) rendezett PhD szekció előadásai

Szociálpedagógus hallgatók sportmotivációjának vizsgálata

Analysis of Sports Motivation of Social Educator Students

Bucsy Gellértne - Katona György

Nyugat-Magyarországi Egyetem, Benedek Elek Pedagógiai Főiskola, Sopron

Abstract

This research project work carried out at the Faculty aims to give insight into the analysis of health-culture behaviour of social educator students, with an emphasis on their physical activity. According to our experience the majority of students did not do any sports regularly in secondary school. As college students they are active in compulsory as well as extra-curricular recreational sports activities, but application of conscious and continuous pedagogical theory of motivation is essential in the process of education to sustain interest taken in sport. For this reason one of the fields of the project is the analysis of our students' sports motivation. We applied the written interrogation method by which we tried to obtain information from 247 students about the motives determining physical activity and other patterns that sustain and consolidate the interest in sport.

• To what extent can affective motives influence the sport activity of students?

• What is the role of cognitive motives in the aspect of regular sports activity?

• How can we describe the moral motivational dimension in the age group examined?

According to our results cognitive and moral motives are determined from adolescence in the personal motivational structure. The affective motivational dimension showed a weaker position in the hierarchy of motives. These effects should be taken into consideration for the duration of the training process.

Key-words:

health culture, education, sports motivation, Likert scale

Kulcsszavak:

sportmotiváció, egészségkultúra, Likert skála, nevelés

Bevezetés

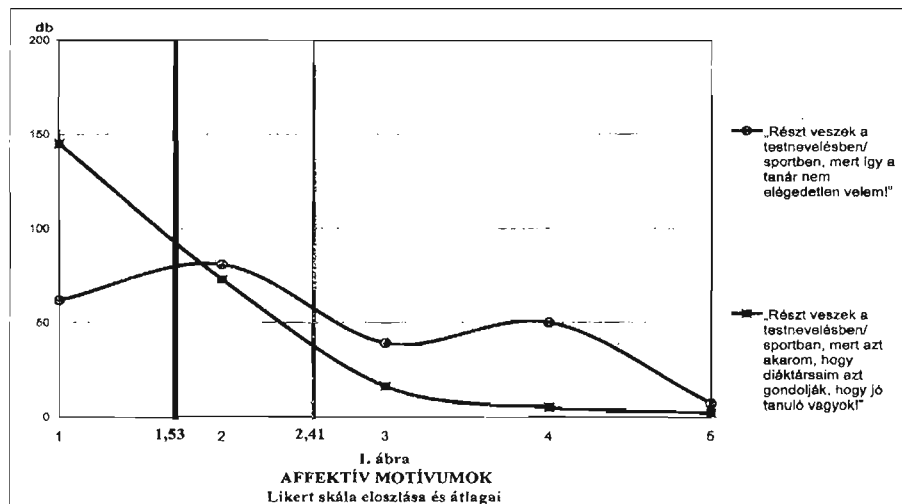
A pedagógus pálya mintaadó jellegét fejezik ki Rókusfalvy Pál szavai, miszerint "a pedagógus egészsége, egészséges fejlődőképessége tevékenysége hatékonyságának is feltétele. Csak a hiteles pedagógus eredményes pedagógus" (1992).

Kutatási témánk szempontjából fontos kihangsúlyoznunk, hogy a pedagógusok

feladata olyan magatartásminták közvetítése környezetük felé, amelyben a fizikailag aktív életvitel, a rendszeres testedzés jelen van.

A kutatás előzményei

A magyar népesség alacsony sportolási kedvét figyelembe véve a pedagógusképzésben érdekelt felsőoktatási intézmények testnevelés tanszékei komoly erőfeszítéseket tesznek a pedagógusjelöltek fizikai aktivitásának növelésére, az életen át tartó rendszeres testedzés iránti igény kialakítására. Ez a szándék vezette a Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar Testnevelés Tanszékeinek oktatóit is, amikor a szociálpedagógus szak képesítési követelményeivel összhangban célul tűzték ki a képzés hatékonyságának növelését, amely - többek között - a hallgatók fizikai aktivitásának javulásával mérhető le. A szociálpedagógusok a gyermekek és ifjak nevelésével, szabadidejük ésszerű megszervezésével foglalkozik, ezért a helyes magatartásminták elsajátításában különösen nagy a szerepük és a felelősségük. A magyar népesség egészségi állapotát tekintve különösen fontos a szociálpedagógus hallgatók egészségkultúrális magatartásának, fizikailag aktív életvitelének tudatos alakítása a főiskolai évek alatt, hogy diplomás pedagógusként kihasználhassák majd a sportban rejlő nevelési lehetőségeket. Diákjaink nagy része nem sportolt rendszeresen a középiskolában. Főiskolásként szívesen bekapcsolódnak a tanórai és a tanórán kívüli rekreációs testedzés különböző formáiba, de a sportolási kedv ébrentartásához feltétlen szükséges a motiváció pedagógiai elvének folyamatos alkalmazása a nevelés során. A szociálpedagógus jelöltek egészségkultúrális magatartásával, fizikai aktivitásával foglalkozó kutatásunk egyik részterülete ezért hallgatóink sportmotivációjának vizsgálata.

Kérdésfeltevések és módszerek

Vizsgálati személyeink általában nem érdekeltek a versenysportban. Testedzésüket nem az egyéni teljesítőképesség fokozása jellemzi, inkább az egészség megőrzését ill. a szórakozást jelentő sportolás. A sporttevékenységük szintjére a tanóra ill. a főiskola diáksport egyesületének rekreációs szakosztályai.

Jelen tanulmány ezért a motiváció sajátos területével, az iskolai motivációval foglalkozik, ezen belül az iskolai sportmotivációval. A téma bonyolultsága miatt a szerzők csupán arra vállalkozhatnak egy vizsgálat adatai alapján, hogy megjelöljenek olyan motívumokat, amelyek fontosak a főiskolás hallgatók számára a sportban való részvétel szempontjából, s amelyek a fiatal felnőtt korban a sportérdeklődést ébren tartják. Az iskolai motiváció 3 alapvető dimenziója alapján fogalmaztuk meg kérdéseinket.

- Mennyiben határozzák meg az affektív motívumok a hallgatók sporttevékenységét?

- Milyen szerepet játszanak a kognitív motívumok a rendszeres testedzés szempontjából?

- Hogyan írható le a morális motivációs dimenzió a vizsgált életkorban?

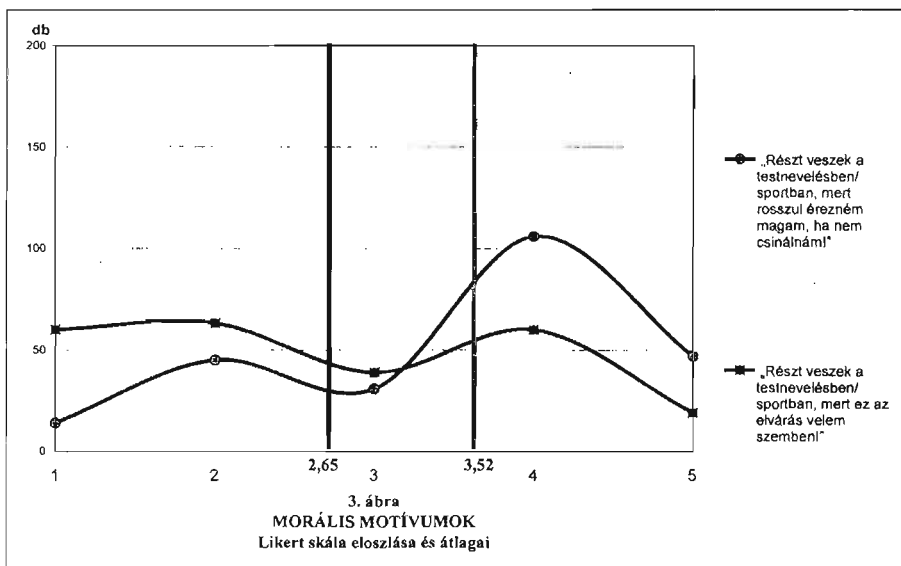
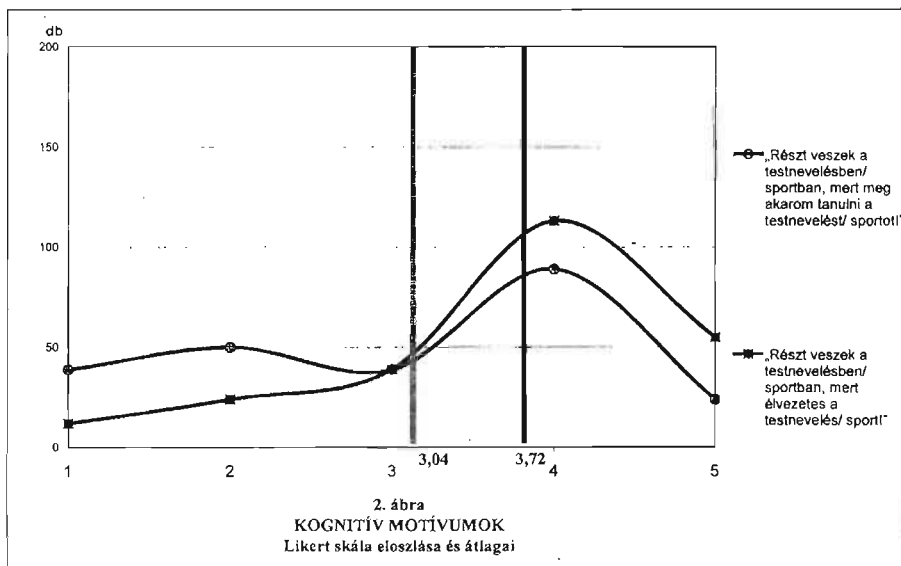
A valóságban a motívumok tartalmukban nem különülnek el ilyen egyértelműen és világosan egymástól. Vizsgálatunk és a pedagógiai tervezés szempontjából tartottuk fontosnak a motívumok leegyszerűsítését és különválasztását. A vizsgálat módszere az írásbeli kikérdezés volt. A RAI motivációs tevékenység skálát (Ryan és Connell nyomán, 1989) alkalmaztuk, ahol a kérdőív a Likert-féle egyetértés vagy egyet nem értés 5 fokozatú skálát tartalmazza.

A vizsgálati mintát nappali tagozatos szociálpedagógus női hallgatók képezik (247 fő). Kérdőívünket 8 fő férfi is kitöltötte, de nem volt értelme a kis elemszámú minta bemutatásának. A másodéves hallgatók adatait 1999. és 2000. év áprilisában vettük fel.

Vizsgálati eredmények

• Affektív motívumok

Az identifikáció kérdéskörének vizsgálati eredményeit az 1. ábra mutatja be. A „Részlet veszek a testnevelésben/sportban, mert így a tanár nem elégedetlen velem!” kijelentésre adott válaszok a tanár normáival való azonosulást, a tanár elfogadását jelzik a hallgatók részéről. Egy-egy motívum erősségére a Likert-skála átlagainak kiszámításával következtethetünk. Ez esetben ez az érték 2,41.

1. ábra Az affektív motivációs dimenzióra vonatkozó kérdések

kérdés	247 főből					Likert átlag
	Egyáltalán nem jellemző	Nem jellemző	Nem tudok dönteni	Jellemző rám	Teljes mértékben jellemző	
1. Kérdés „Részlet veszek a testnevelésben/sportban, mert így a tanár nem elégedetlen velem!”	62	81	39	50	7	2,41
2. Kérdés „Részlet veszek a testnevelésben/sportban, mert azt akarom, hogy diáktársaim azt gondolják, hogy jó tanuló vagyok!”	145	73	16	5	2	1,53

„Részlet veszek a testnevelésben/sportban, mert azt akarom, hogy diáktársaim azt gondolják, hogy jó tanuló vagyok!” kijelentésre adott válaszok szintén az 1. ábrán láthatóak. A kapott eredményekből a szociabilitás motívumára szeretünk volna következtetni. Meglepődtünk az alacsony (1,53) Likert átlagon. Korábbi vizsgálatainkra hivatkozva úgy gondoljuk, hogy a főiskolások számára a barátok fontosak, de nem a kérdőívben szereplő nézőpontból.

• Kognitív motívumok

Az önkifejezés és az élvezeti érdeklődés kérdéskörének a vizsgálatára vonatkozó adatokat a 2. ábrával szemlélítjük. A magasabb Likert átlagok – melynek értékei 3,04, illetve 3,72 – megerősítik a szakirodalom ide vonatkozó utalásait, miszerint az életkor előrehaladásával a kognitív motívumok nagyobb szerepet kapnak az affektív motívumokhoz képest az egyéni motivációs struktúrájában.

2. ábra
A kognitív motivációs dimenzióra vonatkozó kérdések

kérdés	247 főből					Likert átlag
	Egyáltalán nem jellemző	Nem jellemző	Nem tudok dönteni	Jellemző rám	Teljes mértékben jellemző	
1. Kérdés „Részlet veszek a testnevelésben/ sportban, mert meg akarom tanulni a testnevelést/ sportot!”	39	50	39	89	24	3,04
2. Kérdés „Részlet veszek a testnevelésben/ sportban, mert élvezetes a testnevelés/ sport!”	12	24	39	113	55	3,72

3. ábra
A morális motivációs dimenzióra vonatkozó kérdések

kérdés	247 főből					Likert átlag
	Egyáltalán nem jellemző	Nem jellemző	Nem tudok dönteni	Jellemző rám	Teljes mértékben jellemző	
1. Kérdés „Részlet veszek a testnevelésben/ sportban, mert rosszul érzem magam, ha nem csinálnám!”	14	45	31	106	47	3,52
2. Kérdés „Részlet veszek a testnevelésben/ sportban, mert ez az elvárás velem szemben!”	60	63	39	60	19	2,65

• Morális motívumok

Az alcímben jelzett motívumcsoport ösztönző hatásának kutatását az "önmagunknak és a követelményeknek való megfelelés" kérdésköreinek vizsgálata segítette.

A 3. ábra adatai jól reprezentálják, hogy a vizsgált morális motívumok erős, tevékenységet - jelen esetben sporttevékenységet - befolyásoló tényezők a fiatal felnőttkorban.

"Részlet veszek a testnevelésben/sportban, mert ez az elvárás velem szemben." kijelentésre adott válaszok esetében elvégzett korrelációs vizsgálatok szerint az iskolai elvárásokat a hallgatók számára elsősorban a tanár személye és a tanulmányi és vizsgaszabályzat jelentik.

Következtetések

Az egyén által kialakított motivációs struktúra viszonylagos állandóságát írja le a szakirodalom. Ez nem azt jelenti, hogy neveléssel egy-egy motívum nem tanulható illetve erősíthető fel, megváltoztatva ezzel a motivációs struktúrát.

Ifjúkortól egyre nagyobb szerepet kapnak a kognitív motívumok, melyet az ön-kifejezés és a sport iránti érdeklődés vizsgálata során kapott Likert átlagok (3,04, ill. 3,72) is igazoltak. Úgy gondoljuk, hogy a főiskolai képzésbe feltétlenül figyelembe kell venni ezeket a mutatókat a sportkínálat további növelésével és az egyén érdeklődéséhez igazodó, vonzó mozgásprogramok kidolgozásával. A közoktatás egyikú sportválasztéka után a felsőoktatásban ösztönzően hathat a választás és a változtatosság. Az ifjúkortól a morális motívumok is meghatározóak az egyéni motivációs struktúrában. A követelményteljesítés öröme, az "önmagunknak és a társadalmi normáknak va-

ló megfelelés" a sporttevékenység ösztönző tényezője lesz a vizsgált életkorban. Az affektív motivációs dimenzió gyengébb jelenlétét tapasztaltuk a motívumok hierarchiájában. A főiskolai képzés és az egyén szempontjából is nagy jelentősége van a lehetséges tanári hatékonyságnak, hiszen ez az utolsó időszak, amikor tervszerű, rendszeres és tudatos nevelő hatások érvényesülnek a személyiség fejlesztésében. A szociálpedagógus eredményes munkáját tekintve döntő kérdés lesz, hogy saját maga hogyan viszonyul azokhoz a tevékenységekhez, amelyek terjesztőjeként lép fel.

Irodalomjegyzék

Aszmann, A. - Frenkl, R. - Kaposvári, J. - Szabó, T. (1997): Felsőoktatás, értelmiség, egészség. MEFS., Bp.

Bucsy, G.-né (1999): Szociálpedagógus hallgatók fizikai aktivitásának, egészség - kulturális magatartásának vizsgálata. III. Országos Sporttudományos Kongresszus, 69-73.

Kozéki, B.(1984): Az iskolai motiváció. In: A neveléstudományi kutatások aktuális kérdései. Akadémiai Kiadó, Bp. Rókusfalvy, P. - Kovács, Z.(1992): Egészségre nevelés, Kézirat, Eger, 47.

Soós, I.(1997): Sportpedagógiai lehetőségek az ifjúság egészségi állapotának megőrzésében. Doktori (PhD) disszertáció, ELTE

Meghívó

Az I. sportinformatikai ankétra

(1.felhívás)

Az MSTT és Sportinformatikai szakbizottsága, valamint a Pécsi Akadémiai Bizottság sporttudományi munkacsoportja hívja és szeretettel várja minden azon kollégákat egy sportinformatikai ankétra, akik készek megvitatni az informatika eszköztárának jelenlegi szerepét a sporttudományban. Igény esetén néhány 10 perces előadás megtartására is lehetőséget biztosítunk. Az elhangzott és a (lemezen vagy e-mailen) leadott anyagot a Magyar Sporttudományi szemlében közöljük.

Az ankét időpontja: 2001. november 16. (péntek)

Helye: PAB Székház, Pécs
Jelentkezési határidő: 2001.szeptember 30.

Jelentkezés e-mailben: ozsvathk@kincsem.btf.hu, vagy nora.bendiner@helka.iif.hu címen. Előadásra jelentkezőknél kérjük a tartalmi összefoglaló megküldését is.

A részletes programot október hónapban küldjük.

A Szervező Bizottság nevében
Dr. Ozsváth Károly

F. gazdagon illusztrált A/4-es, 225 (ebből 66 színes) oldalas. **Keménytáblás, 182 ábrát, 14 táblázatot és közel 700 gyakorlatot** tartalmazó sportszakkönyv az 1960-as években kiadott, ma már nem kapható és jórészt elavult kiadványai nyomán támadt új hivatott pótolni a testnevelőtanárra, az edzőképzésben és továbbképzésben egyaránt.

Az igényesen kidolgozott könyv különösen jó segédeszköz fitnesztermekben az erőgyakorlatok kiválasztásához és azok alkalmazásához.

A tartalomról: A harántcsikolt izom működése * A vázrendszer statikája * Az erőgyakorlatok szervezetre kifejtett hatásai * Társcsás súlyzóval, erőfejlesztő gépeken és speciális szerkezetekkel végezhető gyakorlatok * Erősítő hatás szabad-, kéziszer-, pad- és bordásfalgyakorlatok * Emelések, hordások, küzdőgyakorlatok, mászások és függeszkedések * Reaktív edzéseszközök * Erőgyakorlatok rendszere 34 izomcsoport szerint * Az általános erőfejlesztés módszerei (kezdők módszere-, izomkeresztmetszet növelés-, szinkronizációs-, kevert-, erő-állóképességi- és reaktív módszerek) * Erőfejlesztés a fejlődés-érés korában * Nemspecifikus eltérések * Alkalmazkodás * Az izom-izületi egyensúly * Az izom megrövidülésiének és elgyengülésiének mérése * Az izomműködés-vizsgálat módszerének értékelése * Stabilizációs gyakorlatok stb.

Megrendelőlap

Alulírott megrendelem postai teljesítéssel

Dr. KATIC LÁSZLÓ – Dr. LŐRINCZY DÉNES –
Dr. HARSÁNYI LÁSZLÓ

ERŐEDZÉS

elmélete és gyakorlata

című könyvet..... példányban, 5100 Ft/ példány áron.

A megrendelő neve: .....

Címe: .....

A számla címzettje: .....

Tudomásul veszem, hogy a kiadó a felmerülő postaköltségeket rám terheli.

.....
aláírás

Megrendelhető levélben vagy telefonon az alábbi címen:

Dr. KATIC LÁSZLÓ
7623. Pécs, Sziágyi Dezső u. 2. Tel.: 06-30-233-9550

A XXV. OTDK keretében (Pécs, 2001. április 19-20.) rendezett PhD szekció előadásai

Dezinformációs taktikák a birkózásban

Desinformation Tactics in Wrestling

Barna Tibor - Fodor Tamás

Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar
Küzdősportok Tanszék, Budapest

Abstract:

The tactics of wrestling imply the ability of the wrestlers to achieve a strategic objective by creatively implementing his technical, physical, psychological means, in response to the constantly changing, ongoing competitive situation, and to the information gathered on his opponent's characteristics.

Wrestling tactics are sophisticated based on desinformation.

Key-words: wrestling, tactics, technique, desinformation

Kulcsszavak: birkózás, taktika, technika, dezinformálás

Birkózásban a váratlanul megjelenő, rövid időn belül nehezen tisztázható és eddig a versenyző előtt ismeretlen küzdelmi helyzetekben a mentális és motoros válaszadásra késztető kihívások, provokációk és megoldásmódjaik olyan eredménycentrikus beállítódást feltételeznek - a versenyző részéről - amelyek alapvetően az információk leadásán, felvételén és feldolgozásán nyugszanak.

Tisztázatlan, gyakorlatlan helyzetekben kizárólag az információkra épülő korrekt eligazodás és megoldásmód kialakítása hozhat eredményt. Sikeres válaszok még a legegyszerűbb helyzetekben is csak a véletlen szüleményei lehetnek, az aktuálisan megjelenő információk (a mozgás téri, idői, dinamikai paramétereinek) figyelembevételével. Ebből következik, hogy a megfelelő információs háttér nélkül hozott taktikai lépések, helyzetmegoldások szükségszerűen célszerűtlenek is lesznek!

A kommunikáció kiépítése és folyamatos érekegyensúlyosság működtetése nélkül képtelenek lennénk arra, hogy viselkedésünk célját az ellenfél elől elrejtjük. Gyakorlatból tudjuk, hogy elegendő egyetlen rosszul megkomponált válaszlépés ahhoz, hogy a történéseket visszafordíthatatlanná tegyük. Korrekt, adaptív válasz azonban csak az információ áramoltatás és feldolgozás irányítása révén érhető el. Nem kérdőjelezhető meg az sem, hogy a kommunikatív alapon meg-

vívott "mentális-motoros" csata eredményeként egyre magasabb dimenziókba vezethetők a birkózók taktikai viselkedésformái. Az edzéseken jobban felkészült, a szélesebb mentális-motoros viselkedésforma-repertoár birtokában levő versenyzők több esetben is és a bonyolultabb helyzetekben is felismerik a helyes megoldásokat, mint a kevésbé képzett és gyakorlott ellenfeleik.

A taktikai probléma megoldásában a motoros komponens szerepe nem korlátozódik a mentális tartalom megjelenítésére, hanem mint a kommunikáció eszköze is előtérbe kerül. A mozgás információforrás is egyben. Mozgásainkkal kommunikálunk ellenfelünkkel legfőképpen arról, hogy mit szándékozunk tenni, vagy éppen arról, hogy mit akarunk (vagyunk képesek) eltitkolni, eltakarni. Birkózásban a vizuális információk mellett a kontaktreceptív információforrások (tapintás, fájdalom) is befolyásolják problémamegoldó magatartásunkat.

Ez a felismerés adja kezünkbe azt a fegyvert, vagyis annak a lehetőségét, hogy a mozgáskifejezés eszközeivel és módszereivel éljünk és visszaélhessünk, ezáltal olyan sajátos magatartásformát sugalljunk ellenfelünknek, amely számára bár megtévesztő tartalmú, de ugyanakkor hihető és eredményt jósoló is. Ez a részünkről megnyilvánuló sajátos mozgásos magatartásmód: a dezinformáció.

Ezeknek a mozgásoknak meghatározható szerepük, céljuk van! A viselkedésről hamis képet mutatnak fel, az ellenfe-

leket megtévesztik, jó esetben arra kényszerítik, hogy az egyensúlyát megtörő erőket, mozgásokat közömbösítsse.

A félrevezetett, megtévesztett, gondolkodásában megzavart versenyző általában feladja saját koncepcióját, és pozícióját is, miáltal többször is teljesen kiszolgáltatottá teszi magát egy olyan taktikai elképzelésnek, amelyet az ellenfele diktál és az önös érdekeivel ellentétes. A megtévesztést, az álcázást, az elfedést szolgáló motoros műveletek nagyon is hozzátartoznak az élversenyző birkózók taktikai tárházához, hiszen ezek nélkül könnyen felismerhetővé válnának a "nyílt szándék" cselekvések. A több alternatívás megtévesztő akciók azonban mindig tartogatnak meglepetéseket, második, vagy több irányultságú szándékot is, miáltal a taktikai cél elfedésre kerül.

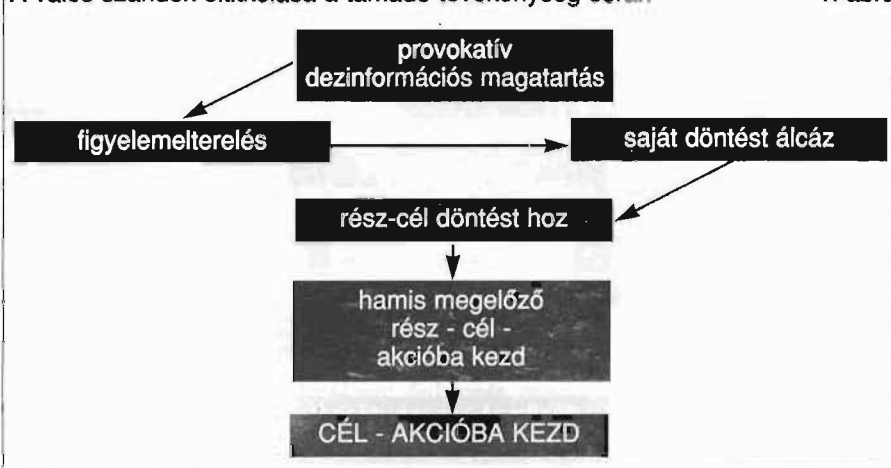
Provokatív dezorientációs műveletről akkor beszélünk, amikor a versenyző cselekvő részt vállal a számára kedvező helyzet kialakításában, és a saját koncepcióba épített megoldásmódokat és az azt szolgáló cselekvésformákat irányítja. Mindezek által meghatározható módon korlátozza az ellenfél korrekt anticipációs lehetőségét. (1. ábra)

Az ellenfél adekvát viselkedése ellehetetlenítésének további módszere a megtévesztő rész - cél döntésszerű akciók végkifejlet lehetőségének szerteágaztatása (Saitiev fivérek stratégiája).

A defenzív attitűdre kényszerített élversenyzők korántsem cselekvésképtelenek. Törekedniük kell arra, hogy mind a motoros, mind a mentális teljesítményeket illetően aktívak maradhassanak és minél hamarabb provokatív jelleget

A valós szándék eltitkolása a támadó tevékenység során

1. ábra

Vankó Tibor, Apró Éva, Szörfi Gábor, dr. Rigler Endre, Rovó Tekla, Tordai Viktória

ölsön magatartásuk. A defenzívába szorult versenyzőknél két kitörési lehetőség megfigyelhető.

Figyel, elemez, következtetéseket von le és a helyes válasz esetén gyorsan cselekszik.

Másik lehetőség, türelmesen kivárja míg ellenfele hibázik és rész - cél vagy cél - döntéseik hiányosságaira építkezik.

Eltúlzott mozgás kifejezésekkel "felkínál" csapdahelyzetekkel a naivságról alkotott képet erősítik ellenfeleikben, holott már kész ellenprogrammal rendelkeznek (2. ábra)

Összefoglalás

Sokszor a másodperc tört része alatt érvényre jutó taktikai válaszok kibontakoztatása érdekében alkalmazott mentális erőfeszítések és az azokból származó rész-cél és cél-döntések, valamint a hozzájuk igazodó adekvát motoros válaszok igen nagy mértékben befolyásolják a versenyző teljesítményét. (Minden a fej-

ben dől el !!!) Ezzel a lehetőséggel, viselkedési móddal tudni kell élni, meg kell tanulni ellenfeleinket mozgásunkkal dezinformálni, ehhez azonban annak módszereit magunkévá kell tennünk. Már kis gyermek korban, a birkózás tanulásának kezdetén is képesek vagyunk a legkülönbözőbb megtévesztő mozgások elsajátítására, ez nem adottság kérdése. (A szönyegről diadalittasan levonuló kisgyermek örömmel jelenti edzőjének: "Tibi'bá, eladtam neki a cuclit!")

Tanítani, gyakorolni és edzeni kell, mégpedig életszerű körülmények között! Minél fiatalabb korban kezdjük el a dezinformációs tevékenység oktatását, annál hamarabb megérzik a gyerekek annak a sikernek az ízét amelyhez ellenfelük becsapása révén jutnak.

Irodalomjegyzék

1. Dr. Mező F.: Az olimpiai játékok története. Sportpropaganda 1978
2. Dr. Orosz P.: Labdarúgók egyfajta

problémamegoldó magatartásmódjának céljai, elvi és gyakorlati módszerei. Kispad. Sportpropaganda 1995

3. Pálfalvi F.: Az ökölvívó küzdelem pszichikai elemzése és az ökölvívás lélektani tartalma Szakdolgozat TF könyvtár 1982

4. Dr. Papp L.: Birkózás Sportpropaganda 1970

5. R.P. Piloján: Oszobenosztyi tyehniko-takticseszkoj podgotolenosztyi junih borcov Teorija i Praktika Fizicseszkoj Kulturü 1983 3. 29-31.o.

6. Dr. Rigler E. -Dr. Zsidegh M.: Sporttudományos vizsgálatok a magyar súlyemelő edzésfelkészítésében Testnevelési Főiskola közleményei 1984/2 185-221.o

7. Sarkadi J.: A morote-seoi-nage biomechanikai elemzése és oktatásának módszerei. Szakdolgozat TF könyvtár 1976

8. Shermann,-M.: The games wrestler play: fifteen " fun " games with which to lighten up intense practices. Coach and Athletic Director (Jefferson City) 67 (8) Mar. 1998 96-97.

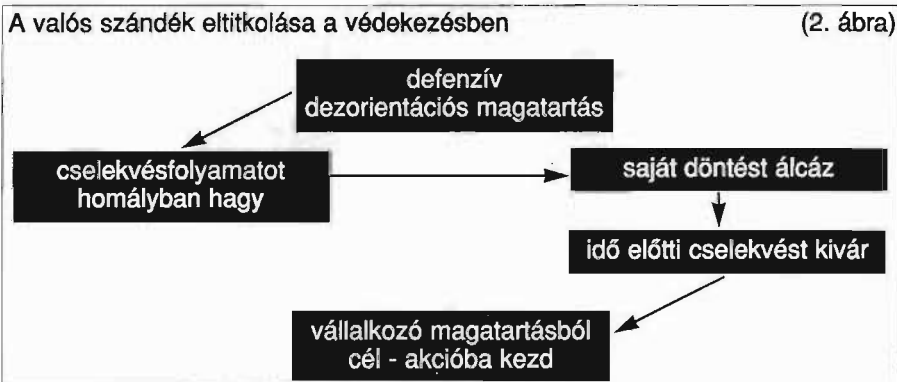
9. Sinelev P.: A birkózósportban a támadó cselekedetek tökéletesítése eszközeinek és módszereinek kísérleti megalapozása. Kandidátusi Értekezés Moszkva 1971

A szerző: Barna Tibor - Fodor Tamás: Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar Küzdősportok Tanszék, Budapest, 1123 Budapest, Alkotás u 44. HUNGARY

Tel: 36 1 4879200 / 1263

Fax: 36 1 1566 337

E-mail : bama@kuzdo01.hupe.hu

A XXV. OTDK keretében (Pécs, 2001. április 19-20.) rendezett PhD szekció előadásai

Gondolatok a multimédia alkalmazásáról az oktatásban

Some Ideas about the Use of Multimedia in Education

Vonáné Kokovay Ágnes

Nyíregyházi Főiskola Testnevelés
és Sporttudományi Tanszéke, Nyíregyháza

Abstract

The scheduled structural transformation of universities and high schools calls for the reconsideration of the system of training and its adaptation to the new conditions.

The reconstruction of training with the introduction of module and credit system is a hard nut to crack for the institutions. The students' number of classes spent in contact with the lectures decreases, so students must be given more to be done on their own, but this requires an adequate infrastructure, the possibilities of self-education.

The only possible tool for effective self-education is the computer - provided that the necessary softwares are also available.

Such softwares are to be introduced in the paper. They constitute the first grade of a family of planned programs.

Since gymnastics is the basis of all physical training, the work begins with the elaboration of this area. The first program teaches the technical terms, the second gives help with the notation of body movements. It is actually a software of graphic notation.

The aim is to be able to draw every imaginable gymnastic exercise and to be easy to operate.

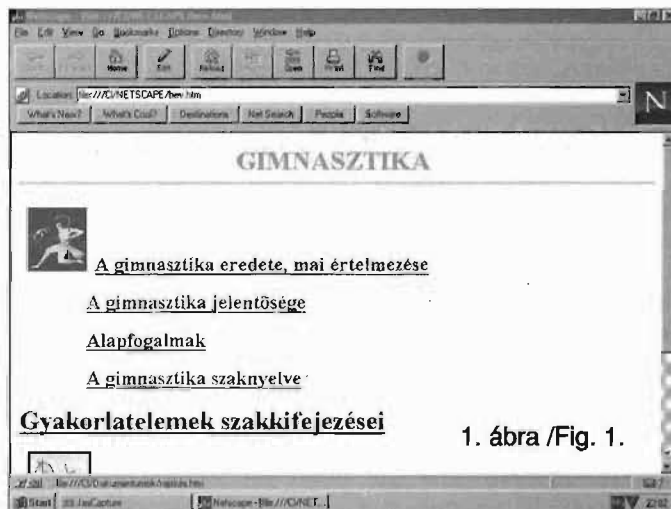
Key words: methodology, gymnastics, choreoscript, multimedia

Bevezetés

A testnevelés tantárgy nem rendelkezik tankönyvvel. Ezért a mozgás bemutatása mellett a **tanár élő magyarázata**, tényfeltáró, összefüggéseket és törvényszerűségeket megvilágító élő szava az ismeretszerzésnek másik fő forrása. A testnevelés oktatási folyamatának ismételtén visszatérő mozzanata tehát a tanuló tényekkel történő közlés általi megismertetése. A tanulandó mozgásokra vonatkozó ismeretek, szerkezeti összetevők, testgyakorlatok tartalmával és formájával összefüggő tudnivalók, törvényszerűségek feltárása, megmagyarázása.

Legalább ilyen fontos szerepe van a mozgáscselekvés tanulás folyamata során a hibajavításnak, melynek alapja a lényeges, és lényegtelen hibák felismerése, kiszűrése.

Kutatásommal célom egyrészt az, hogy a hallgató számára önképzési lehetőséget biztosítsak arra, hogy ezek a magyarázatok a testnevelés órán rövidek, pontosak és célratorók legyenek. Másrészt pedig az, hogy a hallgatók megtanulják felismerni a mozgáscselekvés végrehajtását döntően befolyásoló hibákat.

1. ábra /Fig. 1.

Hosszú évek óta tanítok hallgatókat, és az a tapasztalatom, hogy legnehezebben ez a két képességük formálható. Ez azonban nem véletlen, mert **önképzési lehetőség** csak igen csekély mértékben áll rendelkezésre ezeken a területeken, hiszen nem áll rendelkezésre tornaterem gyerekekkel együtt bármikor, ha a hallgató gyakorolni szeretne.

Nehezen ismerik fel az oktatási folyamat során felmerülő lényeges, és lényegtelen hibákat, és ebből következően nem megfelelő sorrendben javítják azokat. Köztudott, hogy a nem megfelelő hibajavítás lényegesen meghosszabbítja a mozgástanulás folyamatát, és egyes esetekben a rossz végrehajtás automatizálódása megakadályozza a tanult mozgás alkalmazását vagy továbbfejlesztését.

Sokszor tapasztalom azt, hogy a túlzásba vitt elefánt-oktató magyarázat a testnevelésre legjellemzőbb tevékenység, a gyakorlás rovására megy.

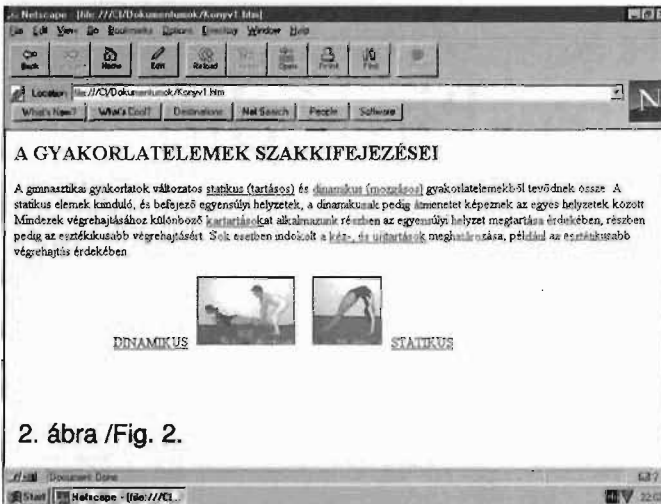
Témaválasztás indoklása

Az egyetemeken és főiskolákon folyó szerkezetátalakítás szükségessé teszi a képzési rendszer átdolgozását, új feltételekhez való alkalmazását.

A képzés szerkezetének átalakítása a modul, és kredit rendszer bevezetése komoly feladatot ró az intézményekre. Ebben az új rendszerben a hallgatók kontaktóraszámja csökken, így az oktatóknak a hallgatóval eltöltendő ideje kevesebb lesz. Több önálló munkát kell adni a hallgatóknak, azonban ehhez a megfelelő infrastruktúrát, és **önképzési lehetőséget** kell biztosítani.

A hatékony önképzés megvalósítására rendelkezésre álló legkézenfekvőbb eszköz a számítógép, de csak akkor, ha megfelelő programok állnak rendelkezésre.

2. ábra /Fig. 2.

Ilyen készülő programokat szeretnék bemutatni ebben az előadásban, amelyek egy szoftver család első lépcsőfokát képezik.

Oktatási módszerek a testnevelésben

A mozgásos cselekvések oktatásmódszertanának ma is gyakran vitatott kérdése az, hogy a tanulóknak először milyen érzékelési információkra van szükségük a tiszta mozgáskép kialakításához, a megtanulandó mozgásfeladat érdekében. A szóbeli irányítás, a vizuális információ vagy a kineztezés által szerzett tapasztalaté-e az elsőbbség?

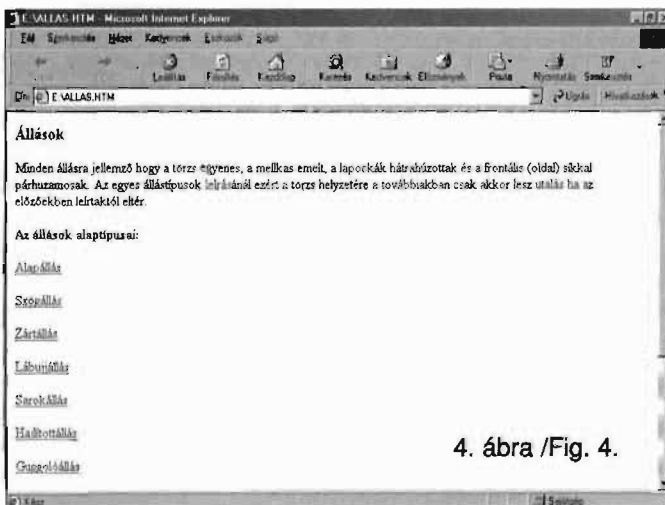
A tudományos kutatások sem adnak még erre egyértelmű, megbízható választ. A sorrendiséget egyébként is sok tényező befolyásolhatja (mozgástevékenység komplexitása, életkor, képességek színvonala, motiváltság, érdeklődési kör...stb.)

Vizsgálatok igazolták, hogy az emberek több mint 70%-a úgynevezett vizuális típus, és a látási érzékelés által szerzett információkat dolgozza fel legkönnyebben és leghamarabb.

De azt nem igazolják egyértelműen, hogy a mozgásos cselekvések oktatásában mi az eredményesebb? Ha a bemutatás megelőzi a szóbeli ismeretnyújtást vagy fordítva?

A hagyományos tapasztalati módszerek a szóbeli irányítást tartják alkalmasabbnak a megértéshez, a képalkotáshoz.

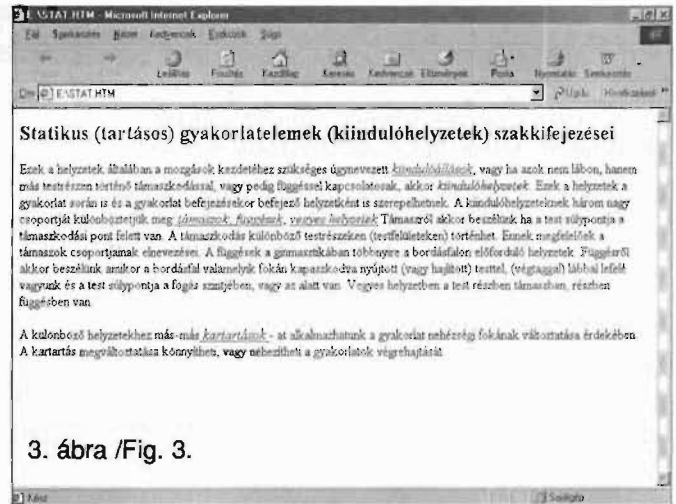
Vannak olyan vélemények is, amelyek – a kineztezés szerepét kihangsúlyozva – a próba-hiba eljárás alkalmazását javasolják, megelőzve mind a vizuális, mind a szóbeli ismeretnyújtást. E felfogás szerint "csak néhány jó tanáccsal" kell a tanulókat ellátni, s ösztönözni a gyakorlásra, amíg azok saját maguk rátalálnak arra a mintára, amely megfelel a tanulandó cselekvésformának.

4. ábra /Fig. 4.

5. ábra /Fig. 5.

3. ábra /Fig. 3.

Látható, hogy a különböző ismeretnyújtási módokról alkotott felfogások sem adnak egyértelmű eligazítást az ismeretátadási módszerek sorrendiségére.

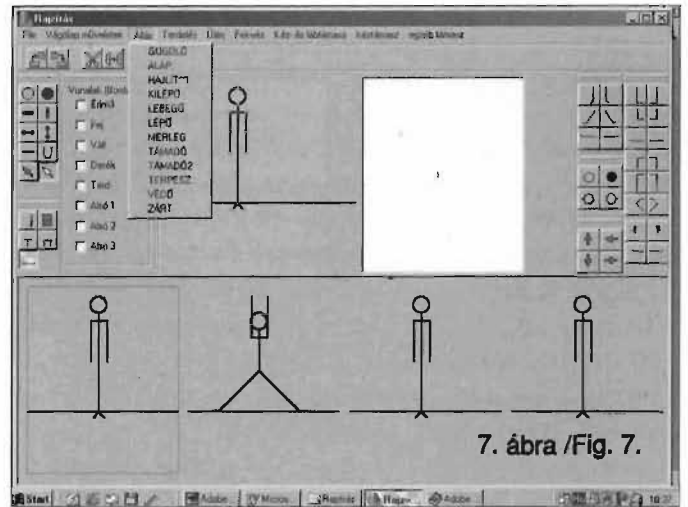
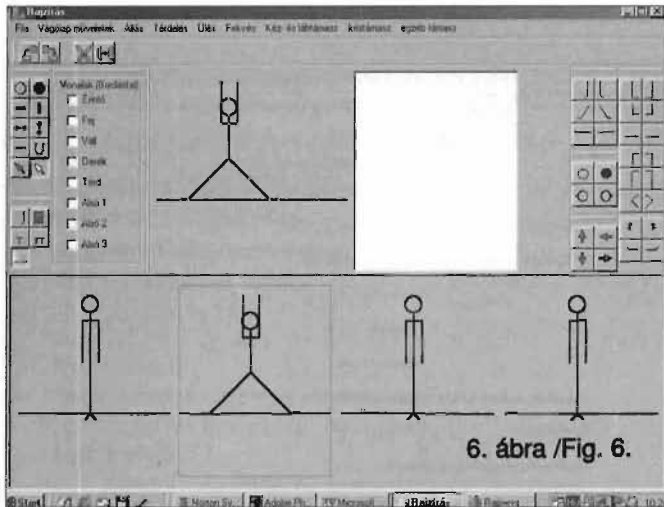
Az látszik a legmegfelelőbbnek, ha nem állítunk hierarchikus sorrendet az ismeretátadási eljárásokra, nem határozzuk meg merev formát.

"Az nem vitatható, hogy mindegyikre szükség van – külön-külön is adott esetben -, az azonban biztos – ezt a tapasztalat igazolja – hogy kombinálva, vagyis egyidejűleg vagy egymás után egyik sem mellőzhető" (Nagy Sándor 1997).

Multimédia, mint módszer

Az előzőekben említett kombinálásra ad lehetőséget a multimédia alkalmazása. Sőt ennél többet is nyújt, hiszen a multimédia nem csupán ötvözi a különféle médiumokat, hanem interaktivitást is kínál. Mindent magunk szabályozhatunk (a tanulási sebességét, mélységét stb.) és egyéni programokat állíthatunk össze.

Kiválaszthatjuk egy többszintes menürendszer (tartalomjegyzék) segítségével a rajta lévő anyagból a bennünket érdeklőt, saját érdeklődésünknek megfelelően. Tudásunknak megfelelő utakon, a nekünk megfelelő mélységegik eljutva haladhatunk az információk között, minden ismeret, információ a neki legmegfelelőbb formában jelenik meg előttünk (grafika, rajz, szöveges információ, beszédhang, zene, különféle zajok, álló- vagy mozgóképek, animáció, szimuláció, gyakorlati feladatok, teszt stb.) Az irányítás a tanuló kezébe kerül. A taneszköz által felkínált lehetőségek közül maga dönt el az információszerzés útját, módját.

Készülő szoftverek bemutatása

A készülő programok nem helyettesíthetik, de mindenképpen kiegészítik a gyakorlati képzést, és végtelen számú gyakorlati lehetőséget biztosítanak a hallgatók számára tanítási képességük gyakorlására.

Mivel a gimnasztika minden testgyakorlati ág alapja, ezért ennek a területnek a feldolgozásával indult a munka.

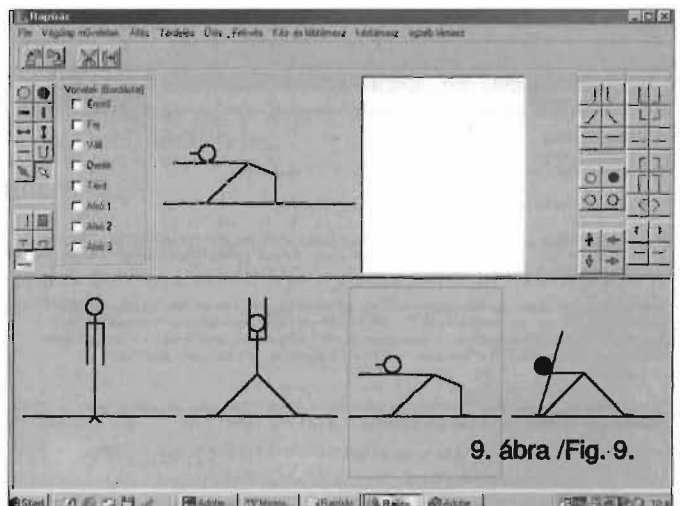
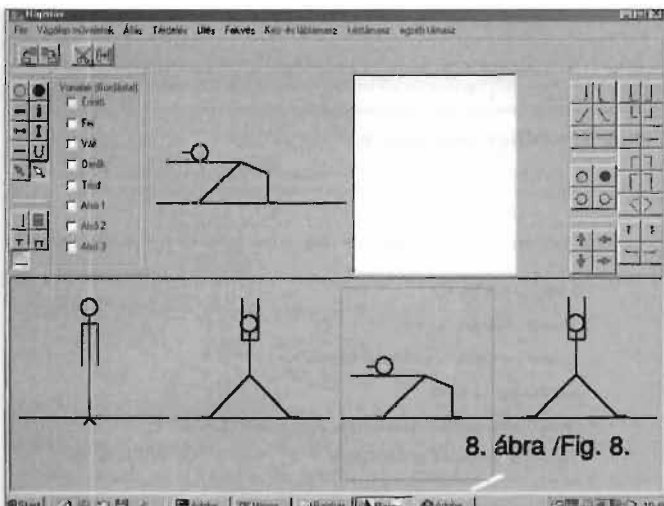
A gimnasztika alapelemei az úgynevezett alapformák, amelyek már tovább nem bontható elmozdulásokat jelentenek az üzletekben. Tulajdonképpen minden bonyolult mozgás lebontható ezekre az egyszerű mozzanatokra.

A mozgáscelekvések között ebben az értelmezésben az tesz különbséget, hogy ezek az alapformák milyen formában, milyen mértékben és időbeli rendezettségben zajlanak le az egyes üzletekben a nehézségi erő ellenében. Tehát precíz ismeretük elengedhetetlen a bonyolultabb mozgások megértéséhez, tanításához.

A program részletesen lépésről lépésre megtanítja, és begyakoroltatja a szaknyelvet.

Lehetőséget adva az **önellenőrzésre**, ami számítógép nélkül megoldhatatlan, mert nem áll mindenki rendelkezésére (amikor erre szüksége van) tomaterem gyerekekkel együtt. A közlés, és a gyakorlati végrehajtás összekapcsolására ad lehetőséget az előzőekben említett feltételek nélkül. A gyakorlati bemutatás mellett a közlési módok közül való választással a programot kezelő ismereteinek elmélyítését, hibás választás esetén a visszacsatolás segítségével annak kijavítását, az ismeretek megszilárdítását teszi lehetővé.

Három részletet szeretnék bemutatni a készülő programokból.

Az egyik a szaknyelv oktatását mutatja be, a másik a rajzirásához ad segítséget, a harmadik pedig a hibák felismerését segíti.

A **szaknyelv oktatásához készülő programhoz** az internetből ismert hipermedia megoldást választottam.

A hipermedia programot arra tervezték, hogy egységesen megjeleníthessék az internet hálózatban található különböző adatformátumokat és archiválási rendszereket. Megoldotta a szöveg, hang, kép és animáció összekapcsolását. Itt a megformázott képpel hanggal gazdagon illusztrált dokumentumban mutatók találhatóak (1. ábra /Fig. 1.). Egy ilyen dokumentum a felhasználó számára úgy jelenik meg, mint egy könyv, melyet lapozhat, sőt interaktív. Az interaktivitás itt azt jelenti, hogy a beágyazott mutatókra rákattintva különböző beprogramozott események következnek be (2.-5. ábra /Fig. 2.-5.). Ennek egyszerűsített formája az, ahogy egyes programok (pl. Windows) segítő (help) szövegei működnek (hipertext).

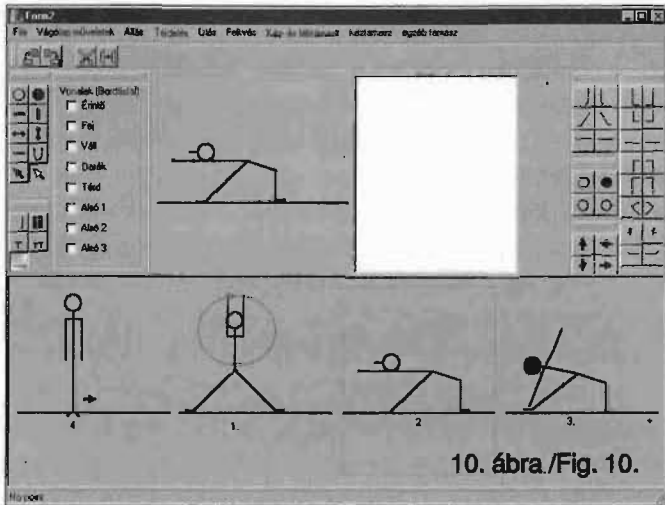
A hipermedia alkalmazása jóvoltából könnyen mozoghatunk a dokumentumon belül, nem kell mindent szekvenciálisan végigolvasni, hanem azonnal átkapcsolhatunk a bennünket érdeklő részekre (1.-5. ábra /Fig. 1.-5.).

A másik készülő program a rajzirás elkészítését segíti. **Tulajdonképpen rajzirást készítő program.**

Céлом egyszerű az volt hogy minden elképzelhető gimnasztikai gyakorlat lerajzolható legyen. Ehhez a variációk végtelen sorát kellett biztosítani.

Másrészt maga a program kezelése egyszerű legyen, és ne igényeljen speciális számítógépes hátteret.

A feladat megoldásához objektum orientált programozási módot választottunk oly módon, hogy az windows 95-ön futtatható legyen (Borland C++ 4.52).

Az áttekinthetőség kedvéért kéttablakos módszert választottunk. Ez lehetővé teszi, hogy folyamatosan áttekinthessük munkánkat. (6. ábra /Fig. 6.) Az egyik ablakban készül az ábra, a másikban látható a kész gyakorlat.

A következő ábrán látható a figura illetve annak mozgatása. (6-9. ábra /Fig. 6-9.) A figurán pontként látható ízületekben való elmozdulást egér segítségével oldhatjuk meg.

Ezen az ábrán (7. ábra /Fig. 7.) bizonyos sűrűn előforduló helyzetek kialakításához láthatunk menüsört. Ezek tovább egyszerűsíthetők a gyakorlatok megrajzolását.

Az utolsó ábrán már egy kész gyakorlat is látható a megfelelő jelölésekkel (10. ábra /Fig. 10.).

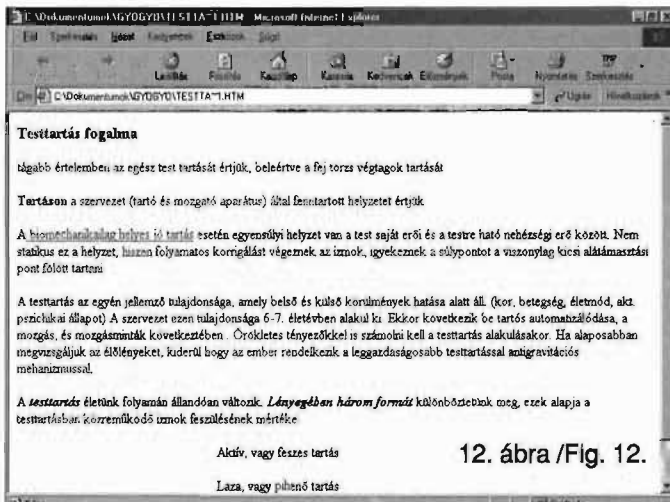
A hibák felismerését segítő program az alapvető testhelyzetek szabályos végrehajtásával kezdődik.

Köztudott, hogy a magyar ifjúság szomatikus állapota nem kielégítő. Ennek egyik oka a mozgásszegény életmód, mely helytelen izomhasználatot eredményez.

Ennek következménye az, hogy az izmok tulajdonságuknak megfelelően működnek, vagyis egyesek megnyúlnak, mások megrövidülnek. Így alakul ki a helytelen testtartás, amelytől csak egy apró lépés a mozgásszervi elváltozások – gerincferdülések - kialakulása.

A program első része tehát a helyes testtartást, majd a tartáshibák felismerését tanítja meg, (11-13 ábra /Fig. 11-14.) végül pedig ezek kijavításának lépéseit tanítja az elméleti és gyakorlati ismeretek összekapcsolásával. Hibás válasz esetén a visszacsatolás segítségével rámutat az elméleti ismeretek hiányosságaira és mindaddig nem engedi a továbbhaladást, amíg át nem lettek ismételve a hiányzó ismereteket.

Felmerül a kérdés mivel több, vagy jobb ez a módszer az eddig alkalmazottaknál?

Lehetősége van a hallgatónak tényleges hibajavításra a számítógép által felkínált valós helyzetekben. A program nem engedi a továbblépést a mozdulat tényleges kijavítása nélkül.

Eddig ez a fajta gyakorlás megoldhatatlan volt, a tényleges iskolai gyakorlatot kivéve.

Összefoglalás

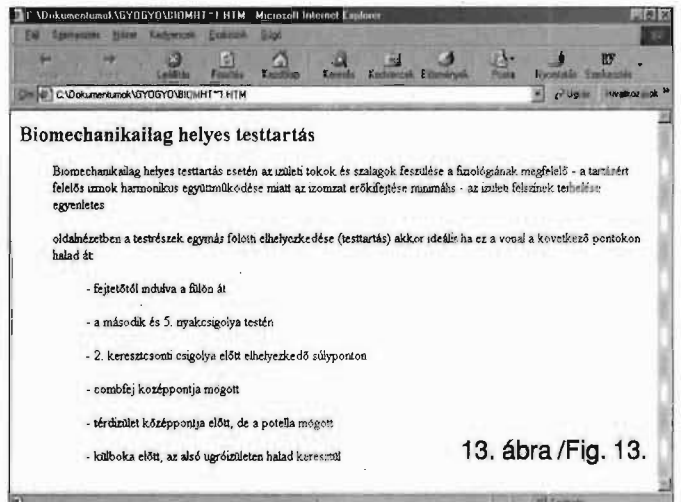
Az itt látható lehetőségeken túl számtalan módon felhasználható a számítógép a testnevelő tanárok képzésében, csupán megfelelő programokat kell készíteni. Ki gondolta volna néhány évvel ezelőtt, hogy a Genfben kifejlesztett WWW (World Wide Web) rendszer, amelyet eredetileg azért fejlesztettek ki, hogy a tudományos kutatók közötti információ cseréjét javítsák, időközben a legszélesebb körben használatos publikációs lehetőséggé válik. Ahhoz hogy a WWW-ben tárolt információt elérhessük, valamilyen programra van szükség. Ezek közül a netscape a legnépszerűbb, amelyet az először bemutatott program is használ.

A számítástechnika ma is rohamosan fejlődik, egyre egyszerűbb, könnyebben kezelhető programnyelveket dolgoznak ki a szakemberek, melyek a testnevelés területére is átültethetők. Véleményem szerint a számítógép adta lehetőségek nagyban hozzájárulhatnak új oktatási módszerek kidolgozásához, s ezáltal az oktatás hatékonyságának növeléséhez.

Szakirodalmi áttekintés

Barkó Endre: A kommunikatív didaktika (Bp.: Dinasztia, 1998)

Bíróné Dr. Nagy Edit: A mozgásoktatás folyamatának saját

tosságai az iskolai testnevelésben (1974 kandidátusi disszertáció)

Bíróné Dr. Nagy Edit: Sportpedagógia (1995)

Falus István: Didaktika (Bp.: Nemz. TK. 1999)

Falus Iván: Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe (Keraban, 1996)

Falus Iván: A visszacsatolás problémája (Pedagógiai Szemle 10. 1969)

Falus Iván: Oktatástechnológia (Tk. Bp. 1980)

Falus – Nádásdi – Suba – Tompa – Vári: Oktatócsomagok készítése (OOK 1977)

J.S. Brunner: Új utak az oktatás elméletéhez (Gondolat 1974)

J.S. Brunner: Az oktatás folyamata (Tk. Bp. 1968)

Horváth Attila: Kooperatív technikák (OKI Iskolafejlesztési Központ 1994)

Nagy Sándor: Az oktatás folyamata és módszerei (Volos 1997)

Kiss Árpád: A tanulás programozása (Tk. Bp. 1973)

Walter R. Fuchs: Az új tanulási módszerek (Közp. és Jogi Kiadó 1971)

Earl Babbie: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata (Balassi 1996)

Kiss Jenő, Hajdu János, Gombocz János, Makszin Imre:

Bevezetés a testnevelés és sport oktatástechnológiájába (Bp.: Sport 1988)

Ellington, Henry: Handbook of educational technology (London: 1995)

Báthori Béla: A testnevelés elmélete és módszertana (Bp.: 1992)

Rátkai István: Testnevelés tantárgypedagógiája (Bp.: TK. 1993)

Sobotka, Raimund: Das Prinzip der Natürlichkeit in der Leibeserziehung (Wien: Notring IV.)

Farkas György: Gimnasztika (Bp.: TK. 1995)

Hamza István, Vigh György: Gymnastics at school (Bp.: TE.)

Erdős István: Gimnasztika (Bp.: TF 1992)

Schulz, Wolfgang: Unterrichtsplanung (München: 1981)

Talizina, N.F.: A programozott oktatás elméleti problémái (Bp.: TK: Szeged 1976)

Noveanu, Eugen P.: Az oktatásprogramozás technikája (Bp.: TK: 1980)

Rada, Roy: Developing educational hypermedia: Coordination and reuse (Norwood: 1996)

Steinmetz Ralf: Multimédia (Bp.: Springer Hungarica 1998)

Lukács János: Multimédia alkalmazása a szakképzésben (Bp.: NME Pedag. Tansz.: 1997)

Vég Csaba: Alkalmazásfejlesztés (Logos 2000 BT: 1999)

HIRDESSZEN A MAGYAR SPORTTUDOMÁNYI SZEMLÉBEN

KEDVES ÜGYFELÜNK!

A Magyar Sporttudományi Szemle a Magyar Sporttudományi Társaság évente négy alkalommal megjelenő sportszakmai és tudományos folyóirata. (Formátuma A/4, példányszáma 700.) Eljut valamennyi magyar egyetem és főiskola testnevelési tanszékére, az összes (közel 100) országos sportági szakszövetség szakembereihez, az olimpiai felkészítést végző edzőkhöz, az olimpiai mozgalom szakértőihöz, a megyei és megyei jogú városok sportszakigazgatási szervezeteihez, sporttudományi társaságokhoz, szövetségekhez, intézetekhez, testnevelő tanárokhoz, sportorvosokhoz, az egyes sportági és sportszakmai folyóiratok szerkesztőségéhez. Ezért úgy véljük, kölcsönös előnyökkel járna, ha lapunkban hirdetne, reklámozna.

A HIRDETÉS, REKLÁMOZÁS FELTÉTELEI

1. Hátsó, külső és első belső teljes borítólapon színes anyag egyszeri megjelentetése	80.000,- Ft
2. Hátsó, külső és belső, valamint első belső teljes borítólapon fekete-fehér anyag egyszeri megjelentetése	50.000,- Ft
3. A lap közepén befűzve:	
4 oldalas színes anyag egyszeri megjelentetése	120.000,- Ft
4 oldalas fekete-fehér anyag elűtő színű papíron	80.000,- Ft
4. Egyoldalnyi fekete-fehér anyag, a lapban a műszaki szerkesztő által meghatározott helyen elhelyezve egyszeri megjelenéssel	30.000,- Ft
5. Egyoldalú A/4-es méretű szórólap egyszeri elhelyezése, terjesztése a folyóirattal	20.000,- Ft
6. Az egy oldalnál kisebb terjedelmű hirdetések, reklámok költsége, terjedelmükkel arányos.	
7. Folyamatos, legalább négy alkalomra történő lekötés esetén árainkból 20% engedményt adunk.	

Egyéb feltételek külön megállapodás szerint.

A fenti árak ÁFÁ-t nem tartalmaznak

A HIRDETÉSEK, REKLÁMANYAGOK KÉZIRATAI

A hirdetések szövegeit, grafikáit, fényképeit az igényelt hirdetési terület méretének

és a lap tükrének megfelelő méretben és elhelyezéssel kérjük megküldeni a szerkesztőség címére:

Magyar Sporttudományi Szemle szerkesztősége, 1143 Budapest, Dózsa György út 1-3. Tel/fax: 221-5674

A megrendelések teljesítését követően számlát küldünk. Megkeresésüket várjuk és előre is köszönjük.

A szerkesztőség: Magyar Sporttudományi Társaság (MSTT), 1143 Budapest, Dózsa György út 1-3.

Számlaszám: 11705008-20450407. Tel/fax.: 221-5674, E-mail: nora.bendiner@ella.hu

HIRDETÉS MEGRENDELÉS

Megrendelem a Magyar Sporttudományi Társaságtól a Magyar Sporttudományi Szemle című lap

2001.....számaiban a mellékelt hirdetés közzétételét a megadott formában/ a műszaki szerkesztő által átdolgozott formában.....,azaz .....Ft-ért. (A megfelelő szöveg aláhúzendó!)

Budapest, 2001.....

P.H.

.....
a megrendelő cégszerű aláírása

A megrendelő neve:.....

Címe: .....

Tel.:..... Fax:..... Adószáma: .....

Bizottsági beszámolók

(1996-2001)

Edzéstudomány

A Szakbizottság, az elnevezésében is érzékelteti jól definiált működési területét: szervezői minőségben gazdája lenni mindazon kutatói törekvésnek és vizsgálati elképzelésnek, amely az emberi teljesítmény fokozása tudományos hátterét jelentik.

Öszintén meg kell vallani: az élsport decentralizálódása közben beálló változások nemcsak az élsportolók számának csökkenését eredményezték, hanem az ún. műhelymunkák számát és színvonalát is hátrányosan érintették. Egyre kevesebb a terület kutatásával foglalkozó egyesületi tudományos csoport, témát gondozó a szakos főiskola és az egyetem.

(Megjegyzés: a helyzet komor állapotára Nádori professzor is utalt a XXV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Testnevelési és Sporttudományi Szekciójának Pécsen rendezett ülésén.)

Az Edzéstudományi Szekció munkáját értékelve természetesen személyemet, az elnököt is kritika illeti: megnövekedett munkahelyi teendőim az utóbbi két esztendőben kevesebb időt és lehetőséget engedtek a programok agilisabb szervezésére.

Mindezek ellenére a beszámolási idő 5 éve alatt szép eredményekről is számot adhatunk. Ezek zöme a sportolói pályafutás kezdeti időszakával kapcsolatosak. Szolgáltatáson igazolásként az alábbi rövid áttekintés.

A kutatás egyik központi gondolata a **mozgástanulás volt**, amelynek során az egyéni sajátosságok vizsgálata keretében a végeredmény oldaláról, a kivételen kifejeződő mozgáskonstancia aspektusából kerestünk eredményeket.

- Elkészítettünk egy, a gimnasztikai gyakorlatok (szabadgyakorlatok és kéziszer-gyakorlatok) bemutatása során jelentkező mennyiségi és minőségi (értsd: súlyosság) hibák kifejezésére és elemzésére szolgáló értékelő rendszert.

- A bevizsgálás során (különböző sportági múlttal és előképzettség-gel rendelkező főiskolás hallgatók $n = 180$) mintáján igazolást nyert, hogy a kéziszerrel végzett feladatokban kevesebb a tévesztés, az előképzettség jelentősen befolyásolja a tanulási időt, a mennyiségi hibák csak laza összefüggést mutatnak a

tévesztés súlyosságával, s a tartás-hibák meghatározó része az izületi mozgékonyosság elégtelenségére vezethető vissza.

A mozgásvégrehajtások másik csoportjában a **kivétel stabilitására**, az eredményállandóságból következtethetünk. Itt arra voltunk kíváncsiak, hogy általános- és középiskolás tanulók milyen eredménytartásra képesek többször megismételt dobás és helyből végzett távolugrás típus-mozgásokból.

- Az általános iskola felső tagozatában (5. oszt.) a dobás és ugrás maximális távolsága és a teljesítmények egyenletessége (szórása) nem mutat összefüggést. A későbbi években a két tényező között laza összefüggés ismerhető fel, ami a gimnazisták esetében már megszűnik.

- Egy 10 ismétlésből álló feladatsor elején a variációk megnövekedése a feladatra történő ráhangolódásból fakadnak, míg a 8-10. végrehajtásnál az eredmények szórása háttérben többnyire az elfáradás áll.

- Elkészítettük a labdakezelés és a labdabiztonság objektív megítélésére szolgáló **pontérték-táblázatot**, amely a támadó és védő harcmodort, valamint a kooperabilitást pontszámokkal kifejező értékeléssel együtt, elégséges biztonsággal fémjelzi mind a tanulók, mind a már képzett játékosok labdával nyújtott teljesítményét.

- Egy éves longitudinális vizsgálat keretében választ kaptunk arra, hogy **röplabdázásban**, az alaptechnikának tekintett kosár- és alkarérintés elsajátításában, valamint nyitás kivételében milyen változások (fejlesztési) tendenciákkal találkozunk a 12-14 éves leányok és fiúk teljesítményében.

Kosárérintésben a leányok kezdeti jobb teljesítményét a fiúk a tanév során behozzák, sőt felülmúlják. Az alkarérintés mindkét nem esetében problémásabb elem, lassúbb is az itt tapasztalt éves fejlődés.

A nyári szünet (és az ekkor előforduló edzéskihagyás) a technika színvonalában ugyan visszaesést okoz, ám ez rövid idő alatt ismét korrigálható.

- **Röplabdázásban**, a játékon belüli küzdelem alakulása, a versenyszabályok eredményességre gyakorolt hatásának kimutatása ugyancsak feladatunkat képezte. Az "adatbankot" 18 női és 20 férfi NB I-es és NB II-es mérkőzés regisztrátuma adta. A szabálymódosítás következtében férfiak mérkőzésein rövidültek a labdamentek, így náluk némileg csökkent a küzdelem effektusa. Hasonlóképpen csökkent nyitásban is a kockázatvállalás színvonala. Jelen helyzetben, a libero játékosok alkalmazásával, a védekezés taktikájában a csapatoknak erre a szerepkörre való átállása – a jegyzetelések értelmében – azonban még nem fejlődött be.

- A védekezés, mint a játékosok közötti együttműködés egyik lehetősége, **kézilabdázásban** is eredményességet befolyásoló tényező. Az erre való felkészítést már az iskolás korban el kell kezdeni! A beszámolási időszakban elkészült egy olyan program, amely ennek a defenzív harcmodornak az elsajátítását teszi könnyebbé.

- **Kosárlabdázásban** a büntető körüli dobóhelyek eltérő eredményességű dobáspontosságot eredményeznek. (Jobb oldali dobókéznél a jobb oldali 2-es dobóhely a leginkább eredményes.) A lokális fáradtság statisztikailag igazolt teljesítményromlását nem állapíthattuk meg, ugyanakkor a csapat tagjai között megnőnek az individuális különbségek a teljesítmények szórása alapján.

- **Labdarúgásban** ezúttal vizsgálatok a labdatovábbítás "jóságát", azaz a célzási biztonság alakulása területére terjedtek ki. Nem szokványos "szokás", - tehát iskolai tanulók esetében a talaj síkjában elhelyezett vízszintes cél - pontos eltalálása 50%-os gyakoriság alatt maradt. A napi második edzés alkalmával vezetett felmérésnél viszont javuló teljesítménnyel találkozhatunk. Öt egymást követő kísérleti alkalmat tekintve a negyedik edzésen végzett rúgások voltak a leginkább pontosak.

- **A tenisz sportágban** az eredményesség kifejezését egyrészt az adogatás erősségén, irányán, a labda becsapódás helyén keresztül valósítottuk meg. A továbbiakban a felkészítő

munka új irányzatának, a "drill-edzésnek" hazai adaptációját és hatékonyságának bevizsgálását kezdtük meg. A kondicionális képességek forszírozott fejlesztésébe ágyazott technikai és taktikai jellegű munka – átmenetileg – szokatlanul nagy terhelést ró a játékosokra, később azonban egyértelmű előnyök jelentkeznek a teljesítményben. Elsősorban a kezdők oktatását szolgálja az az oktatófilm, amely a tanfolyami formában foglalkoztatott gyermekek tanítása során szerzett kedvező tapasztalatokból született. A mindenkor teljesítmény minden vizsgált paraméter esetében erősen minősítésfüggő.

Az eredményekről konferenciák előadásain, illetve kiadványokban számoltunk be. Ezek sorában kiemelkedő jelentőségűek voltak a:

- Mozgás-és Viselkedésbiológiai Szakosztály Konferenciája, Agárd, október 9-10. (1997)
- Mozgásbiológiai Konferencia, MTE, Bp., szeptember 25-26. (1998)
- III. Országos Sporttudományi Kongresszus, Bp. (1999)
- Mozgásbiológiai Konferencia TF, Bp., okt. 21-23. (1999)
- Mozgásbiológiai Konferencia, Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar (TF), Bp., szeptember 28. (2000)

Jövőbeni tervek: kulcsszó a fiatal, ambiciózus kutatók felkeresése és megnyerése. Ehhez szükséges egy szoros szakmai munkakapcsolat kiépítése a testnevelés és a sport területére képző intézmények megfelelő tanszékeivel. Óriási jelentőségű volna olyan diplomadolgozatok elkészültének támogatása, amelyek a teljesítménynövelés módszertani pedagógiai, és pszichológiai lehetőségeinek feltárására érdekében íródnak. Így bővíthető volna az aktív műhelyek köre és megismerhetnénk azon fiatal kollégákat is, akik a motorium tökéletesítése érdekében folyó munkálatok irányában kellő nyitottságot és érdeklődést mutatnak.

Az Edzéstudományi Szakbizottság létszáma: 19 fő

Elnök: Dr. Rigler Endre egyetemi tanár tanszékvezető

Alelnök: Dr. Gyetvai György egyetemi docens

Dr. Rigler Endre
egyetemi tanár,
a szakbizottság elnöke
Semmelweis Egyetem Testnevelési
és sporttudományi kar, Budapest

Iskolai testnevelés és diáksport

Az MSTT négy éves tevékenységét nem lehet értékelni a szakbizottságok, közöttük az Iskolai Testnevelés és Sport Szakbizottságban végzett munka elemzése nélkül. Vitathatatlannal fontos és általában stabil pillérei a jól működő, aktív szakbizottságok a sporttudományos közéletnek. Ez abból is kitűnik, hogy az MSTT tagok egyben valamelyik szakbizottságban (gyakran többen is) magas szintű sporttudományos és sportkutatói tevékenységet végeznek.

Az Iskolai Testnevelési és Diáksport Szakbizottság több mint tíz éve működik és tagjai eredményes és jelentős tudományos és kutató tevékenységet végeznek saját szakterületükön, intézményükben, illetve területük sporttudományos bizottságaiban.

Az Iskolai Testnevelés és Sport Szakbizottság célkitűzése az ország területére kiterjedően a testnevelés és sportkutatások ösztönzése, a tudományos és kutatómunka támogatása és koordinálása. Az eltelt négy év alatt a szakbizottság létszáma több mint 40 főre növekedett. Kezdeményeztük és sikeresen realizáltuk, hogy több megye sportvezetője és testnevelő tanára kérte felvételét sorainkba.

Szoros kapcsolatot építettünk ki a Magyar Tudományos Akadémia regionális bizottságaiban közel 20 éve működő sporttudományi munkabizottságokkal. Gyakran összevont tudományos ülésekre, jól szervezett konferenciákra vállalkoztunk, melyek egyre nagyobb létszámokat vonzottak egyre több fiatal és kezdő kutatónak adtak szereplési lehetőséget, bemutatkozásra alkalmat.

Evenként 1-2 konferenciát rendeztünk, óvodai, iskolai és egyetemi-főiskolai témakörökben. Munkaértekezleteinken előadásokat hallgattunk meg és programokat egyeztetettünk. Ez irányú tevékenységünk az utóbbi két évben sajnos jelentősen csökkent, mindenek előtt az anyagi feltételek drasztikus csökkenése miatt. Sajnáljuk, hogy a pénzügyi támogatottság akadályozza tudományos és kutatói tevékenységünk aktív végzését és reménykedünk a kedvező támogatás elnyerésében. Természetesen a tudományos közéleti tevékenységünket továbbra és igyekezzünk hatékonyan végezni és reméljük a kedvező fordulatot.

Dr. Györi Pál
az Iskolai Testnevelés és Diáksport
Szakbizottság elnöke

Sportrekreáció

Az 1997. évi vezetőségválasztó ülés óta Dobozy László elnök, dr. Jakabházy László és dr. Gáldi Gábor alelnökök, Kovács Tamás Attila tudományos titkár, valamint Thék Zsuzsa, titkár tevékenykedik. Ez utóbbi második éve tartó munkahelyi akadályoztatása miatt 2000 decemberében Ábrahám Júliát kooptáltuk a vezetésbe, szervező (menedzser) titkárként.

1997-ben az új vezetés, a tagság egyetértésével három fő feladatot jelölt meg:

- a tagsági ügyek (jelentkezési lap, tagdíjfizetés, tevékenység felmérése) rendezését;

- a rekreáció körüli fogalmi zűrzavar tisztázását;

- a rekreációs szakemberképzés tartalmi és szervezeti helyzetének megismerését, a felmerült kérdések megoldásának segítését.

A második feladat jelentette a legtöbb tennivalót: 2 bizottsági ülés után 1997. novemberében Tatán 2 napos konferencia keretében foglalmaztuk meg a bizottság álláspontját:

1998-ban a képzéssel és a továbbképzéssel kapcsolatos tennivalóink domináltak. A bizottság tagjainak munkája révén

két kiadvány született az alap- és középfokú iskolarendszerű rekreációs szakemberképzés szakképesítési programjáról.

Dobozy László vezetésével 6000-es mintán a testnevelés hatékonyságának az iskolai sport helyzetének és a 11-18 évesek életmódjának vizsgálata indult. Ennek befejezése és publikálása átnyúlt a következő évre.

1999-ben az MSTT Országos Tudományos Konferenciáján bizottságunk 7 előadással és poszterrel szerepelt. A konferencia befejezése utáni ülésünkön feliratot foglalmaztunk meg az ISM miniszteréhez a lakosság életminőségének javítása érdekében szükséges intézkedésekről. Válasz a mai napig nem érkezett. A bizottság elnöke és tudományos titkára hónapokon keresztül tevékenykedett a lakosság testkultúrájának sokoldalú felmérése megtervezésén. Az ISM végül is elejtette a tervet.

A kedvezőtlen körülmények folyamánként s az elnök hosszantartó betegsége miatt a bizottság tevékenysége elhalványult.

2000-ben az említett passzivitás folytatódott. Ugyanakkor a bizottság tagjai

elkészítették a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán tervezett önálló rekreációs szak alapításának és indításának előterjesztéseit.

Ez év harmadik harmadában mindössze 11 résztvevővel sikerült megrendeznünk a bizottság évi ülését. Ezt megelőzően a teljes vezetőséget sem tudtuk összehozni egy asztalhoz.

Ekkor megindult a bizottság átszervezése ami eddig ígéretesnek mutatkozott.

2001. március 3.-án országos értekezletet rendeztünk a rekreációt oktató, illetve oktatni szándékozó felsőoktatási intézmények képviselőinek részvételével. A sikeres értekezlet határozatai, továbbá a bizottság 2 éves munkaprogramja ismertetése került a "Szemle" 2001/1. számában.

A bizottság országos értekezlete május 12.-én került megrendezésre. Az itt történekről szóló jelentés e hónap végéig készül el. Meggyőződésünk szerint az eredményesebb működésnek szemléleti,

gazdasági és kisebb mértékben személyi korlátai vannak. Továbbá a szakemberképzés eredményességét gátló jelenlegi törvényi szabályozás. Csak ismételn tudjuk, hogy az 1993. LXXVI. törv. 5 §. 1. bek. és 13/1996./XI. 5./MKM-BM együttes rend. 1§. félmegoldásként születtek, a rekreációt beleszorítva a sportágak oktató-edző képzési rendszerébe. Ennek folytán az alapozó elméleti tárgyak mindegyike kizárólag a versenyzők kiválasztására, felkészítésére és versenyeztetésére utal és semmit nem foglalnak az idősebb korosztályokkal.

A bizottság tagjainak publikációs tevékenysége*

Megjelent könyv	4
Tanulmány, kutatási beszámoló*	7
Előadás	112

* az adatok hiányosak, a vidéki tagok adatszolgáltatása miatt.

**Dobozy László elnök,
a szakbizottság elnöke**

1121 Budapest Fiumei u. 12/18

mon József, Szabó S. András-Csemez Attila is elhangzott. 2000. decemberében a KÉKI-ben (Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet) tartottunk bizottsági ülést, a 2001. évi ülés helye és ideje még nincs eldöntve.

A bizottság tagjai: Csemez Attila, SZIE, Cserhádi László, KÉE, Csikár Gusztáv, Magyar Sí szövetség, Hárshegyi János, Magyar Sportszövetség, Keresztesi József, SZIE (a bizottság titkára, testnevelő tanár), Korány Kornél, SZIE, Krasznai István, Magyar Tájfutó Szövetség, Simon József, BHSE, Tahy Béla, MOHOSZ, Szabó S. András SZIE (elnök).

Dr. Szabó S. András elnök

Szent István Egyetem,

Élelmiszertudományi Kar,

Élelmiszerkémiai

és Táplálkozástudományi Tanszék,

Budapest 1118 Budapest,

Somlói út 14-16.

Sporttörténet

A szakosztály elnöke: **Kertész István**, az MTA doktora, titkára: **Szabó Lajos**, a neveléstudomány kandidátusa, tagjai: **Maróti Egon**, a tört.tud. doktora, **Szikora Katalin**, PhD.

Mivel a sporttörténetet a tárgy iránti szeretettől áthatott szimpatizánsok a Magyar Történelmi Társulat Sporttörténeti Szakosztályában (elnök: Szikora Katalin) kutatják, a mi csapatunk csak professzionális történéseket fogad be. Természetesen a Magyar Történelmi Társulattal élő kapcsolatot tartunk, amit az is elősegít, hogy az ottani szakosztály elnöke tagja a mi szakosztályunknak is, magam pedig a História c. folyóirat szerkesztője vagyok. Szakosztályunk, elsősorban Szikora Katalin aktívan részt vett az 1999-es budapesti ISHPES Kongresszus szervezésében és lebonyolításában, jelenleg a kongresszusi kötet összeállítását végzi. Ő 2000-ben szerezte meg a tudományos minősítést, disszertációjában a két világ-háború közötti hazai sportpolitikával foglalkozott. Ő és magam is együttműködünk az athéni sporttörténész kollégákkal, mi tanítunk az ő egyetemükön, ők pedig minálunk teszik ezt. Én 2000-ben

az Onassis Alapítvány ösztöndíjának jóvoltából hosszabb időt tölthettem Görögországban. Kutatásaim hozadékaként már nyomdába adtam A görög sport világa (A jelenbe tekintő múlt) c. könyvem, amely az ógörög sporttal és annak modern interpretációjával foglalkozik. Maróti Egon a közelmúltban két kötetet publikált a delphoi Püthoi játékok történetéről. Szabó Lajos, mint a Magyar Testnevelési és Sportmúzeum igazgatója itthon és külföldön (így Sydneyben is) több sikeres kiállítást rendezett, emellett intenzíven foglalkozik a magyarországi zsidóság sportéletének történetével. 2001 augusztusában Szikora Katalinnal és Szabó Lajossal együtt részt veszek a finnországi Hungarológiai Világkongresszuson, melynek "Sport és hatalom" elnevezésű szekcióját én irányítom. A jövő tervei között a női sport történetének feldolgozása szerepel és bővíteni kívánjuk a sporttörténettel foglalkozó hivatásos történést számát.

**Dr. Kertész István,
a szakbizottság elnöke**

Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest Társadalomtudományi Tanszék

Sport és környezet

A Magyar Sporttudományi Társaság Sport és környezet nevű bizottsága 1997. szeptemberében alakult meg. A bizottságban tevékenykedő szakemberek számára évente egy bizottsági ülést tartunk. 1998-ban novemberben a Ker-

tészeti és Élelmiszeripari Egyetemen tartottunk bizottsági ülést, az 1999-es ülésünket összekapcsoltuk a III. Országos Sporttudományi Kongresszussal (március), ahol a Sport és környezet bizottságból három előadás (Cserhádi László, Si-

Tejesítmény- élettan

A szakcsoport 14 fővel alakult meg, közülük aktívan 7-8 fejtett ki aktív tevékenységet szakképzettségüktől és beosztásuk alakulásától függően. Jelenleg a szakcsoport létszáma 16 fő.

A csoport megalakulásakor elsőrendű feladatunknak tekintettük a teljesítményélettan, az ún. spiroergometriás laboratóriumok munkájának összefogását, a nyert adatok értékelésnek egységesítését tekintettük úgy, hogy a különböző területeken működő laboratóriumok az eredeti feladatuk ellátására képesek legyenek (klinikum, munkaelettan és foglalkozás-elettan, úr- és repülőorvosi élettan, rehabilitáció és mozgássérültek vizsgálata, a szabadidős és aerobik stúdiók működése, valamint a sportorvoslás területe). Az összejövetelek során a résztvevők megismerték a többi laboratóriumokban folyó munkát és az országban ma már egyre több laboratórium kezd meg a munkáját (pl. honvédség).

A spiroergometriás laboratóriumokban folyó munkán túl feladatunknak tekintettük újabb, korszerű témák ismertetését is. Kiemelem ebből a témakörből az előző évben a szabadgyökök és a teljesítő-képesség növekedésének összefüggéséről tartott konferenciát, ahol a szakbizottság tagjain kívül sportolók, edzők és sportorvosok, valamint az MSTT szakemberei közül is többen jelen voltak. A konferencián több előadás hangzott el, amelyek felölelték a szabadgyökök jelentőségét, mind a sportéletben, mind a kórellettan területén. A hozzászólások során jelentős vita is kialakult, ami a további vizsgálatok során bizonyult hasznosnak.

A szakcsoport a beszámolási időszakban évenként tartott megbeszélést (szűkebb körben), illetve nagyobb hallgatóság számára konferenciát.

A jövőben elsősorban az újabb eljárások, vizsgáló módszerek és a laboratóriumi eredmények, valamint az opti-

mális edzési módszerek összehangolására és ismertetésére helyezük a hangsúlyt.

Dr. Malomsoki Jenő

ny. c. egyetemi tanár, elnök

Országos Sportegészségügyi Intézet
1123 Budapest, Alkotás u. 48.

Sportpszichológia

Az 1996. decemberben megalakult Sportpszichológiai Bizottság által szervezett tudományos ülések:

1. 1997. november 12. (TF Kistanács-terem)

Előadó: Juhai Heinula (Finnország)

Az előadás címe: Optoelektronikai lövészet.

2. 1998. november 7-8. (TF Díszterem). Nemzetközi Sportlövő Konferencia

Előadók: dr. Dubecz József, dr. Gombocz János, dr. Lénárt Ágota, Karácsony Gyula, Nagy János, továbbá a horvát és a szlovák nemzeti lövész válogatott szövetségi kapitányai.

3. 1999. november 13. (TF Kistanács-terem).

Pedagógustovábbképző konferencia: Drogmegelőzés az iskolában

Előadók: dr. Buda Béla, dr. Dévai Margit, dr. Frenkl Róbert, dr. Osváth Péter, dr. Sipos Kornél, Topolánszky Ákos és dr. Vingender István

A rendezvény a Magyar Tudomány Napja 1999. rendezvénysorozat

248. sz. programja volt.

4. 1999. november/2000. február (TF Kistanács-terem)

Előadó: dr. Kemecey Imre (Kanada)

Az előadás címe:

Kemecey Mental Training (I),
Kemecey Mental Training (II).

Angol nyelven az angol tagozatos hallgatóknak gyakorlati bemutató, magyar nyelven sportpszichológusoknak, edzőknek elméleti előadás.

Az MSTT Sportpszichológiai Bizottsága az elmúlt években a sportpszichológiai kutatói, oktatói utánpótlás biztosítására nagy gondot fordított. Öt-hat fiatal pszichológus kollégát sikerült megnyerni a közös munkára, akik vagy PhD. hallgatóként, vagy külső előadóként segítik a sportpszichológia művelését.

Az MSTT által támogatott pszichológiai kutatások gyakorlati hasznosulása mind az optoelektronikai, mind a sporttehetségek kiválasztása témában jól dokumentálható. (lásd Magyar Sporttudományi Szemle (Különszám) 2000, Kutatási Beszámoló 1997-1999, 38-42, 77-78.

A Sportpszichológiai Bizottság tagjai közül Ph.D. fokozatot 3 fő nyert el:

dr. Kudar Katalin (1999)

dr. Vingender István (2000)

dr. Lénárt Ágota (2001. június 19.)

Megjegyzés:

Kliger Ilana (Izrael) "Optimist" hajó osztályban versenyző-, úszó- és nem sportoló fiatalok összehasonlító pszichológiai vizsgálatáról írt Ph.D. dolgozatát az ELTE BTK Pedagógiai Doktori Iskolájában 2001. márciusban védte meg. (témavezető: dr. Sipos Kornél)

A III. Országos Sporttudományi Kongresszus (Budapest, 1999. március 5-6.) Pszichológiai szekciójában: 15 előadás hangzott el. (lásd Sporttudomány, 1999, 1.: 9. old.)

4th Annual Congress of the European College of Sport Science. Rome, 14-17, July, 1999,

Lénárt, Á. (Optoelectrical Training and Analysis System for Talent Selection... Abstracts 771) tartott sportpszichológiai tárgyú előadást.

16th International Symposium on Biotelemetry, Vienna, Austria, 6-11 May, 2001, Bretz, K., Borvendég, K., Bretz, É., Kaske, R., Sipos, K.: Telemetry of EMG, measurement of balance is stance and gait. Program and Abstracts, 30

A 2001. május 28. június 2. között Görögországban (Athens/Skiathos) megrendezésre kerülő 10th World Congress of Sport Psychology programján 6 magyar szerző szerepel.

(Többségük saját költségén vesz részt a konferencián, ami jelentős terhet ró a résztvevőkre.)

A 6th Annual Congress of the European College of Sport Science

(Köln, 2001. július 24-28.) programján az alábbi 3 magyar pszichológiai előadás szerepel:

Molnár, P.: The concepts of psychological time perception

Varga, M., Vass, Molnár, P., Szilágyi, T.: Analysis of movement automatization

Vass, Z., Varga, M.: The psychological aspect of motor control development

Kiadványok:

Bakanek Gy., Boros Sz., Lénárt Á.: *Nők sportja*. Gyakorlati tanácsok nőknek. Az Ifjúsági és Sportminisztérium Szakmai Kiadványsorozata. Budapest, 2000, 72-94 (Sportpszichológiai tanácsok)

Vingender István: *Droghasználát a sportban*. Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Főiskolai Kar, Budapest, 2001, 156 old.

Tervek:

A Sportpszichológiai Bizottság taglétszámát az által is növelni szeretnénk, hogy a fiatal pszichológus kollégák bekapcsolása mellett a rendszeres fizikai aktivitás egészségpszichológiai jelentőségét is intenzíven propagáljuk.

Problémák:

A 2001. évre benyújtott MSTT pályázatok elbírálása késik, illetve eddig nem kaptunk az eredményekről hivatalos értesítést.

Dr. Sipos Kornél elnök,

tanszékvezető egyetemi tanár

Semmelweis Egyetem Testnevelési

és Sporttudományi Kar

Pszichológia Tanszék

Tel: 487-9227

E-mail: Sipos@mail.hupe.hu

Sport-szociológia

A bizottság tevékenységét a beszámolási időszakban az állandóság is a változás együttes megléte jellemez mind strukturális, mind funkcionális nézőpontból.

1. A tagság összetétele: Megmaradt a csoport magvát alkotó régi kutatógárda. Csökkent az elsődlegesen anyagi támogatást (hiába) remélő szakemberek és szimpatizánsok száma. Hiányzik a középső és fiatal felnőtt generáció. Őket PhD. hallgatók képviselik, örvendetes módon többen, mint korábban.

2. Szervezeti élet: Az évi három-négy, majd két-három bizottsági ülés egy-kettőre csökkent. A kapcsolattartás inkább e-mailen történt. Bizottságon belül személyes találkozást konkrét szakmai eseményekkel összefüggésben szerveztünk.

3. Hazai és nemzetközi kapcsolatok: Változatlanul partnereink voltak az MSTT rokon területeken dolgozó Bizottságai, de ezek a kapcsolatok fellazultak. Szorosabban együttműködünk a Magyar Szociológiai Társasággal, annak a Sportszociológiai Szakosztályával. Újra megerősödtek kapcsolataink a Nemzetközi Sportszociológiai Társasággal, a FISU/CESU Bizottsággal és az Európai Sport Mindenki- Akadémia tudományos Bizottságával.

4. Szakmai programok: A szakmai programok két fő csoportba sorolhatók 1). időszéri témák megvitatása és 2). tudományos események rendezése a bizottsági tagok számára, illetve a bizottsági tagok közreműködésével és részvételével.

4.1. A bizottsági ülések napirendjén visszatérő téma volt: a sportszociológiai oktatás helyzete; egy átfogó szakbiblio-

gráfia összeállítása; kutatási pályázatok ismertetése és értékelése; a regionális kutatóközpontok tevékenysége.

Az utóbbi években előtérbe került a tudományos továbbképzés, valamint a PhD hallgatók munkája.

4.2. A tudományos események szervezése helyi tudományos referáló üléseket, hazai tudományos rendezvényeken önálló szekcióüléseket és Budapesten sorra kerülő nemzetközi konferenciákon, szimpóziumokon csoportos részvételt foglalt magában. A legjelentősebb rendezvényeink nemzetközi partnerekkel, hazai tudományos társaságokkal együttműködve, illetve önálló szervezésben - az alábbiak voltak.

● Megrendeztük a Nemzetközi Sport-szociológiai Társaság (ISSA) Szimpóziumát, ahol a hazai résztvevőknek magyar nyelvű szekciót is szerveztünk.

● Önálló szekcióülést tartottunk a Magyar Szociológiai Társaság (MSZT) "Ten years later" címmel rendezett nemzetközi konferenciáján.

● Önálló szekcióüléseket tartottunk az MSZT évi közgyűléseihez kapcsolódó tudományos konferenciákon.

● Közreműködünk az Európai Sport for All Akadémia szakmai programjának összeállításában és lebonyolításában.

● Külföldi vendégelőadók (német, finn) részvételével tudományos üléseket szerveztünk részben önállóan, részben az MSZT-vel.

5. Tervek, elképzelések: Szeretnénk a tagság létszámát növelni, főként fiatalokkal és társadalomtudományi előképzettséggel is rendelkezőkkel. Erősíteni kívánjuk kapcsolatainkat a vidéki kutatóbázisokkal, az MSTT számunkra releváns bizottságaival, az ELTE Szociológiai Intézetével, más egyetemek szociológiai doktori iskoláival, valamint a határokon túli magyar felsőoktatási intézmények szociológiai csoportjaival. Szakmai támogatást kínálunk a Doktori Iskolák szociológiai programjaiba jelentkezőknek. Tovább folytatjuk a sportszociológiai nívósabb oktatásért folytatott küzdelmünket. Rend-

szeres szakmai vitákat, tudományos ülésszakokat tervezünk a hazai és a nemzetközi sportélet szociológiai vonatkozású kérdéseiről, különös tekintettel a globalizációra és a sport jövőjének alakítására.

6. Zárógondolatok: Úgy ítéljük meg, hogy Bizottságunk tevékenységét az "ahhoz képest" minősítéssel lehet reálisan értékelni. Ahhoz képest, ugyanis, hogy milyen feltételekkel rendelkezünk, nem kevés, amit a bizottság véghez vitt. Ahhoz képest viszont, amit szeretnénk volna és amire a sporttársadalomnak szüksége lenne, szerény a teljesítmény. A legfontosabbnak azt tartjuk, hogy az MSTT minden nehézség ellenére életben tudta tartani a sporttudományt, vezetésére főtájkár úrral az élen, minden körülmények között számíthattunk. A bizottság valamennyi tagja nevében köszönöm elkötelezettségüket, segítségüket és együttműködésüket.

Földesiné dr. Szabó Gyöngyi
Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar, Budapest

Megalakult az MSTT Sportinformatikai Szakbizottsága

Az MSTT Sportinformatika Szakbizottsága 2001 májusában 18 fő taglétszámmal megalakult. A bizottságot dr. Ozsváth Károly vezeti, a bizottság titkára Bendiner Nóra. A bizottság jellegének megfelelően a tagság elsősorban az interneten tartja egymással a kapcsolatot. A bizottság az MSTT honlapján belül saját oldalt nyitott (<http://www.mstt.iif.hu/szakbiz/informatika.html>), ahol megtalálható a tagság e-mail regisztere. A bizottság munkájához további jelentkezőkre számítunk, kérjük az érdeklődőket, hogy e-mailben jelentkezzenek be.

A bizottság egyik legfontosabb idej feladata egy (sport)informatikai ankét megszervezése és lebonyolítása, amelyre az előzetes tervek szerint 2001. november 16-án Pécsen kerül sor. Az ankét fő témaköre: az informatika eszköztára, ehhez kapcsolódóan az internet kapcsolódása a sporthoz, a sportszakember képzéshez, a sporttudományhoz.

A bizottság munkájának indításaként az alábbi témakörök szerelné felkarolni és saját eszközeivel népszerűsíteni:

- I. NET és sporttudomány
NET és szakirodalom
NET és sportinformatikai központok
- II. NET és sportszakember képzés
- III. Intézményi, intézeti, tanszéki honlapok
- IV. Multimédia kérdései szakterületünkön
- V. PR tevékenység (és egymás kontrollja, hibákra figyelemfelhívás, egymás belinkelése, hivatkozások, saját honlapok, stb.)
- VI. Adatkezelés, adatfeldolgozás, statisztika.

PAB Sporttudományi Munkabizottság ülése

A Pécsi Akadémiai Bizottság Sporttudományi Munkabizottsága 2001. június 15-én tartotta nyári szünet előtti utolsó ülést "Testneveléssel és sporttal foglalkozó szakemberek képzése az integrált egyetemeken" címmel. A tudományos ülés megnyitóját dr. Vass Miklós a Pécsi Tudományegyetem Testnevelés- és Sporttudományi Intézetének vezetője mondta el, majd összefoglalta a sportszakemberek képzése kapcsán felmerülő gondokat és újabb feladatokat a Pécsi Tudományegyetemen. Ezt követte dr. Kovács Etele "Testnevelők és sporttal foglalkozó szakemberek képzése az integrált egyetemeken című előadása. Az előadó elsősorban a volt Testnevelési Egyetem és a Semmelweis Orvostudományi Egyetem integrációs folyamatai kapcsán felmerülő problémákat ismertette, majd kitért azokra a stratégiákra, amelyek közül az egyetemek választhattak két ennyire különböző tudományterület összevonása kapcsán. Fontosnak tartotta megemlíteni, hogy a személyi feltételek lehetővé tették egy tudomány és sporttudomány orientált közösség kialakítását, amely mind a sporttudománnyal, mind az orvostudománnyal foglalkozó szakemberek igényeit kielégítheti. Dr. Gyetvai György a Szegedi Tudományegyetem átalakulásáról szólva annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a Juhász Gyula Főiskolai Kar működésében és az oktatás hatékonyságában is pozitív változások történtek, amelyet tovább javított a kreditrendszerre való átállás. Dr. Bánhídi Miklós a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karán tapasztalható változásokat jellemezve elmondta, hogy a tanítóképzés során számos problémát tapasztalhatunk éppen a testnevelés kapcsán. Olyan tanítók kerülnek ki a főiskoláról, akiknek a főiskola nem tudja megfelelő óraszámában és szakmai mélységben megadni azt a tudást, amelynek hiányában az alsó tagozatos diákok nem részesülnek megfelelő színvonalú testnevelés órákban. Ezzel több más főiskolán oktató kolléga is egyetértett. A felszólalások többségéből az is kiderült, hogy a ma legfontosabbnak tartott feladat - áttérés a kreditrendszerre - nem zökkenőmentes.

A sporttudomány hazai hírei • A sporttudomány hazai hírei

A lelki élet és a viselkedés zavarai infarktus és szívműtét után

Debrecen, 2001. április 20.

A lelki élet és a viselkedés zavarai infarktus és szívműtét után címmel tartott interdiszciplináris konferenciát Debrecenben április 20-án, a Debreceni Akadémiai Bizottság sportbiológiai és mozgásszervi munkabizottsága, a Magyar Kardiovaszkuláris Rehabilitációs Társaság, és a Magyar Szív Egyesület mozgásterápiás rehabilitációval foglalkozó debreceni szervezete.

A nagy látogatottságú rendezvényen a születéstől a szívbetegek kialakulá-

sán keresztül a gyógyítás lelki tényezőit elemezték az előadók. Előadások hangzottak el Prof. Dr. Molnár Péter egyetemi tanár: "Kő-bölcső - hosztilitás - koronária betegségek kapcsolatának elemzése", Dr. Kemény Csilla egyetemi adjunktus: "Az egészség és betegség szocializációs mintái", Prof. Dr. Degrell István egyetemi tanár: "Szívbetegség - szorongás - depresszió", és Harasztné dr. Sárosi Ilona klinikai szakpszichológus: "A pszichoterápia indikációi és típusai koronária be-

tegeknél" címmel.

Az üléselnök Harasztné dr. Sárosi Ilona zárszavában kiemelte, hogy a szívbeteg lelki életével, és viselkedés zavarával ilyen részletességgel, ilyen összeállításban még nem történtek beszámolók. A betegségek megelőzésében, gyógyításában és rehabilitációjában jól felhasználhatók a kutatási eredmények.

Fésüs László

Debreceni Városi Egészségügyi Szolgálat, Debrecen

A Debreceni Akadémiai Bizottság Sportbiológiai és Mozgásszervi munkabizottságában végzett munka 2000-ben

A bizottság meglehetősen termékeny volt az elmúlt évben. Kilenc ülés keretében tíz kutatás eredményeiről hangzottak el előadások, hat előadó élményeit ötvözte hasznos, a sportágakat érintő tapasztalataival.

Március 22. A Geriatriai Munkabizottsággal közösen rendezett ülésen dr. Fésüs László testnevelő tanár, szakedző számolt be az idős emberek testnedvességével kapcsolatos tapasztalatairól. "Testnedvesséssel az egészséges idős korért" címmel. A nagy érdeklődéssel kísért előadáson nagy sikert aratott, hogy a hallgatóság egy kis átmozgató edzésen tevékenyen részt vett.

Április 5. A Debreceni Egyetem beindította a gyógytornászképzést a főiskolai karán. Dr. Lukácskó Zsolt főigazgató és Prof. Dr. Szepesi Kálmán szakigazgató ismertették a gyógytorna jelentőségét, a képzés fontosságát, tanmenetét, a hallgatók orientáltságát. A gyakorlati tapasztalatokat Dr. Gomez Roberto igazgató főorvos ismertette "Beszámoló a Debrecenben folyó gyógytornászképzésről" címmel. Veressné Balajti Ilona tanársegéd "Rotátorköpeny sérültek utókezelése baleseti sebészeti osztályon" és Becsky Orsolya szakelőadó "A gyógytornász lehetőségei halmozottan sérült gyerekek között" címmel tartottak beszámolót gyakorlati tapasztalataikról.

Szeptember 6. Dr. Bacskó György egyetemi docens "Női vizelet visszatár-

tási nehézségek" című előadásában a gyakran előforduló, de sok esetben titkolt női betegséget ismertette. A szívenérzet visszatartja a betegségben szenvedőket az orvosi kezelésre jelentkezésről. Az egyetemen gyakorlat a műtéti beavatkozás, melyet végső megoldásként "intim-torna" követ, melyet újabban Debrecenben is alkalmaznak. A nagyszámú résztvevő az utóbbit örömmel vette tudomásul.

Szeptember 20. Élmények és fontos tapasztalatok hangzottak el a "Debreceni orvosok győzelmei az orvos világtételek" címmel tartott előadásokon. Dr. Skapinyecz József főorvos (cselgáncs), dr. Soltész István tanársegéd (úszás) és dr. Varga Lehel főorvos (labdarúgás) hasznos, saját magukon tapasztalt élet-tani jelenségeket ismertették. Az sem volt mellékes, hogy aranyérmeik dokumentálták felkészülésük eredményességét.

Október 11. "Orvosok a földi paradicsomba, vitorlás jachtot a Karib tengeren" című előadásukban dr. Papp Jenő (Hajdúszoboszló) és dr. Balázs Károly (Esztergom) orvosok a rendkívül érdekes, izgalommal teli, kalandos utazásukról számoltak be. Saját maguk is tapasztalták a hosszú ideig, kis helyen történő bezártság összes hátrányát, a világraszóló csodálatos élmények mellett.

Október 25. Prof. Dr. Gergely Lajos "Vadászat Namíbiában" címmel tartott

beszámolót afrikai élményeiről, a vadászszenvedélyéről is híres tanszékvezető egyetemi tanár. A vadász-sporttal kapcsolatban rendkívül sok tapasztalattal rendelkező utazó a nem éppen olcsó, de hasznos, egészséges szabadidő sportra hívta fel a figyelmet.

November 15. "Testsúly és szívbetegség" címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást dr. Bacskai István a KNOR Gyógyszergyár területi képviselője, melyet a Szív Egyesülettel közösen rendezett a bizottság.

November 29. Prof. Dr. Frenkl Róbert "Olimpia több nézőpontból" című előadása azért volt különösen érdekes, mert nem csak az olimpiai sikerekről, hanem a világrendezvény körüli eseményekről, kulisszatitkokról és egyéb magyar vonatkozásairól adott személyes tapasztalatai alapján betekintést.

December 12. Dr. Zayon Ádám orvos menedzser "A szív koszorúér betegségeinek természete és gyógyítási lehetőségei" című előadását nagy érdeklődés és vita követte, melyen a szakemberek hasznos véleménycserével jutottak konszenzusra.

A munkabizottság a gazdag éves programját nagyon hasznosnak ítélte meg.

Prof. dr. Szilágyi Tibor
Debreceni
Akadémiai Bizottság,
Debrecen

A sporttudomány hazai hírei • A sporttudomány hazai hírei

7. Nemzetközi Humánbiológiai Szimpózium

A gyermekek és a fiatalok a 21. század elején

Kőszeg, 2001. április 25-28.

A 7. Nemzetközi Humánbiológiai Szimpózium április 25-28. között Kőszegen került megrendezésre. Ez a szimpózium szerves folytatása volt annak a hosszú sorozatnak, amelyet az antropológia különféle aspektusainak szenteltek, s amelyeket Eiben Ottó szervezett. A mostani szimpózium csodálatos helyszínén került megrendezésre, abban a középkori kastély-erődítményben, amely sikeresen védekezett a török invázió ellen 1532-ben a környező települések lakosai segítségével.

A szimpózium fő témája, mint az előző szimpóziumoké is - a gyermekek növekedése és fejlődése.

Bevezető előadások:

Hámori József:

A fejlődő agy plaszticitása és nemi különbségei

Michelle Lampl:

A gyermek az apja az emberiségnek. Az emberi növekedés ma és a múltban.

Barry Bogin:

Mennyire meghatározott genetikailag a proporcionális?

Bodzsár Éva:

Mémi érés és testösszetétel.

William Ross:

A BMI alkalmazása-használata a hu-

mán biológiában és az egészségügyben, kritikai elemzés.

A négynapos szimpózium során a résztvevők, akik 14 országot képviselnek, a bevezető előadások mellett különféle témájú előadásokat tartottak. Valamennyi résztvevő baráti és nyílt légkörben adott elő. Előadásaikban beszámoltak a különféle nemzeti fejlettségi szintekről, hivatkozva a szekuláris változásokra, a sajátos növekedési referencia értékek megalkotásainak állapotára. Továbbá előadások hangzottak el a gyermekek és fiatalok egészségi állapota, a növekedés és a betegségek, a testösszetétel változása a növekedéssel és a nemi érésrel kapcsolatban, az életkorral összefüggő funkcionális élettani mutatók változása, a fizikai aktivitás hatása a növekedésre és fejlődésre gondolatkörökben. A legtöbb előadást hosszas megbeszélés követte, valamint a jövőre utaló tudományos tevékenységre vonatkozó terveket vetett fel.

A speciálisan kiemelt előadást "Körmenendi növekedés vizsgálat" címmel Eiben Ottó tartotta, azon a szekció ülésen, amelyet a város polgármestere szervezett Körmenenden, Kőszegtől 45 km-re. Ebben az előadásában Eiben Ottó összegezte kutatásait a gyermeki növekedésről, a már jól ismert alapadataiból, ami ebben a városban, az általa összegyűjtött

hosszú távú adatfelvételen alapul. Az Eiben Ottó tiszteletére szervezett szekció elismerése volt az ő kiemelkedően jelentős, az ezen a területen hosszú évek folyamán kifejtett meghatározó munkásságának.

Ünnepélyes keretek között ezen a kihelyezett szekcióülésen – a kollégák és barátok nevében – adta át Bodzsár Éva és Charles Suzanne az Eiben Ottó tiszteletére és köszöntésére készített érmet, Fritz Mihály alkotását.

Habár Eiben Ottó elmondta, hogy hamarosan visszavonul, és így talán ez a szimpózium volt az utolsó ebben az általa szervezett sorozatban. Ugyanakkor a résztvevők között általános volt az a nézet, s ennek erősen hangot is adott, hogy talán a fiatal oktatók és munkatársak fogják elvégezni a további szervezési munkát, és a szimpózium gondolata tovább él, s folytatódhat a sorozat. Ezt emeli ki az a tény, hogy kiemelkedően sok fiatal résztvevője volt a szimpóziumnak, a testnevelés és a sport területéről is jelen voltak egyetemünk fiataljai, így Farkas Anna és Rigler Endre sok fiatal munkatársa.

Dr. Barabás Anikó

Semmelweis Egyetem

Testnevelési és Sporttudományi Kar,

Budapest

A 7. Nemzetközi Humánbiológiai Szimpózium (Kőszeg) emlékérmé

Lesenyei Márta Munkácsy-díjas,
érdemes művész alkotása

Kiss Sándor Munkácsy-díjas,
érdemes művész alkotása

A sporttudomány hazai hírei • A sporttudomány hazai hírei

Rekreációs bizottsági ülés a Fitness Akadémián

Országos értekezletet tartott 2001. május 12-én a MSTT Sportrekreációs Bizottsága. A rendezvény céljai között szerepelt, a 2001-2002-re vonatkozó végleges munkaprogram elfogadása és a szekciók megalakulása. A konferencia nyitóelőadásai a rekreáció rendszer- és jelentéstanai vonatkozásait elemezték, illetve a szakemberképzés aktuális híreit ismertették.

Dr. Jakabházy László arról tájékoztatta a hallgatóságot, hogy a 2001-2002-es tanév "fordulópont a rekreáció életében": a SOTE Testneveléstudományi Karán Rekreációs Tanszék alakul. A felsőfokú rekreációs képzés szakindítási kérelme az Oktatási Minisztériumban már "zöld utat kapott", csak az Akkreditációs Bizottság jóváhagyása van hátra. A legnagyobb érdeklődés a szeptemberben elinduló Ph.D-képzés részletei iránt merült fel.

Dr. Kis Jenő előadásában kifejtette, hogy a rekreáció elmélete életminőség-tudományt takar, amelynek gyakorlati megvalósulása a minőségi élet. A boldogság szoros összefüggést mutat a mindennapi tevékenységekben rejlő öröm és elégedettség érzésével, valamint a szenvedéllyel. Véleménye szerint az egészségmegőrző programok legnagyobb hibája, hogy ezekben a kampányokban az egész-

ség "értékmagas" célként és nem eszközként jelenik meg. Felhívta a hallgatóság figyelmét, hogy az egyén csak akkor élheti át a harmónia élményét, ha a diszharmonia is megtapasztalta. Az előadó javasolta a rekreáció szemantikai újraértékelését, valamint a meghirdetett tanok társadalmi kommunikáció szempontjából történő végiggondolását.

Ábrahám Júlia a hazai rekreációs szakemberképzés struktúráját és főbb jellemzőit elemezte. Alapvető problémának látja, hogy különböző képzési szinteknek nincs meg a sajátos, csak rá jellemző markáns profilja, ennek megfelelően nincs egymásra épültség a tananyagban sem. A rekreációs képzések nem "életszagúak", nem tükrözik a munkaerőpiaci igényeket. A szakmai gyakorlatok rendszere elavult, valamint korszerű jegyzetek, oktatási segédanyagok sem állnak rendelkezésre. Véleménye szerint mindezek a problémák a tananyag újragondolását, a rekreációs képzések modernizálását teszi szükségessé. A vita kiindulópontját csakis konkrét kutatási eredményeken alapuló, átgondolt, rendszerszemléletű koncepciók adhatják.

Kovács Tamás Attila a tökéletes közérzethez vezető utak című előadásában

hangsúlyozta, hogy boldogság eléréséhez nem az a legfontosabb kérdés, hogy mit csinálunk, hanem az, hogy hogyan. A minőségi élet szubjektív kategória, mindenkinél mást és mást jelent. Azt azonban valószínűnek tarja, hogy a maximális figyelemösszpontosítással végzett tevékenység szorosan összefügg az élményszerűséggel. Az előadó - ezidáig páratlan rendszerező és integráló munka eredményeképpen - elemezte korunk divatos (és gyakran félreértelmezett) fogalmait (pl. fitness, wellness, happiness), kísérletet tett a "body-terror"-nak nevezett jelenség okainak feltárására, valamint szemléletes képet rajzolt korunk szabadidőkultúráját reprezentáló trendekről.

A hozzászólásokat követően a bizottság tagjai röviden vázolták a tervezett szekciók feladatait és javaslatot tettek a szekcióvezetők személyére.

1. **Oktatási szekció:** a rekreációs szakemberképzés korszerűsítésével foglalkozó szakcsoport.
2. **Szervező szekció:** sportrekreációs szakembereket tömörítő társadalmi szervezet létrehozásáért tevékenkedő csoport.
3. **Marketing-PR szekció:** a bizottsági munka kommunikálását megtervező és kivitelező team, amely a tagok, a tudományos fórumok, a lakosság és az állami intézmények irányába is hatékonyan közvetíti az információt.
4. **Létesítmény szekció:** a rekreáció színtereit, tárgyi feltételeit kutató és fejlesztő munkacsoport.
5. **Turizmus, idegenforgalom szekció:** a sportturizmus és a sportanimáció fejlesztési lehetőségeit elemző csoport.
6. **Nemzetközi kapcsolatok szekció:** külföldi rekreációs szervezetekkel és képző intézményekkel való kapcsolat kialakításáért felelős csoport.

A szekcióvezetők személyét érintő végleges döntés nem született, és az egyes szekciók konkrét cselekvési programját vázoló megállapodás sem jött létre. A bizottsági munka további menetét az elnökség koordinálja, amelyhez szívesen vár javaslatokat, észrevételeket.

Ábrahám Júlia

Fitness Akadémia,

1139 Budapest, Hajdu 18-24

Kitüntetés!

Mádl Ferenc köztársasági elnök az oktatási miniszter előterjesztésére 2001. augusztus 20. alkalmából, kimagasló munkája elismeréseként a **Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt** kitüntetést adományozta **Dr. Lukácskó Zsolt**nak, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kara főigazgatójának.

Dr. Lukácskó Zsolt a Magyar Sporttudományi Társaság elnökségének tagja, humánbiológus, pszichoszomatikus kondicionálással és tudományszervezéssel foglalkozik. A világ csaknem húsz országában szerzett tapasztalataira és munkakapcsolataira épülő iskolateremtő tevékenységét ismerte el az oktatási kormányzat a magas kitüntetéssel, melyhez az MSTT titkársága és a lap szerkesztősége nevében tisztelettel és sok szeretettel gratulálunk.

Referátumok

Fiatalok egészséget előmozdító fizikai aktivitása: az Egyesült Királyság szakértőinek állásfoglalása

Cavill N. és mtsai: *Ped. Exerc. Sci.* 2001, 13, 12.

A felnőttek egészségvédő fizikai aktivitásáról igen sok információ gyűlt össze, amelyek alapján erős nemzetközi egyetértés alakult ki az ajánlás tekintetében (lásd *Orv. Hetil.* 1999, No 11, 579. oldal). A gyermekekre és fiatalokra vonatkozóan gyengébbek az evidenciák, nagyobb a vita (*Ped. Exerc. Sci.* 1996, 8, 294, idem 308), az ajánlások olykor jelentősen eltérnek (*Morbidity and Mortality Weekly Report* 1997, 46, 1-36, *Phys. Act. Fitness Res. Digest* 1994, 1, (8), 1-8, *Ped. Exerc. Sci.* 1994, 6, 302-14). A UK Health Education Authority 1997-ben emiatt kezdeményezte a szakértők állásfoglalását. Nyolc áttekintő közlemény született ennek érdekében (Biddle S. etc (eds): *Young and Active? Health Education Authority*, London, 1998), majd mintegy ötven akadémikus és szakértő részvételével konferencia tárgyalta a témát, a viták összefoglalását újra megtárgyalták. E közlemény a fő következtetéseket ismerteti.

A fizikai aktivitás (FA) az egészséget sok tekintetben javítja: a pszichológiai jóérzést fokozza, csökkenti a depresszió és a szorongás tüneteit, javítja az önbecsülést (de hátrányos lehet a versengés túlértékelése), a szociális és erkölcsi fejlődést javíthatja, csekély de fontos a szerepe a testzsír csökkentésében és a megfelelő étkezéssel együtt a testsúly csökkentésében, csekély de elvitatlan a kedvező hatása a kardiovaszkuláris rizi-

kótényezőkre: lipidekre, vérnyomásra, a metabolikus szindrómára. A FA bizonyos fajtái növelik a csontállományt. Az erő, a hajlékonyság, az anaerob komponens és az egészség közötti összefüggéseket nem ismerjük.

A FA fokozatos növelése látszik célszerűnek a gyermekkortól az ifjúkorig (5-18 év).

Hátrányos hatás a mozgatórendszeri sérülések és egyes sportoknál a balesetek megszorodása.

Az egészség és a FA közötti kapcsolat gyengébb, mint a felnőtteken. A felnőttkori krónikus betegségek rizikófaktoraira történő hatás kevésbé meggyőző és a hosszú távú eredményesség sem bizonyított, többféle okból.

Bizonyított, hogy a legtöbb fiatal napi 30 percnyi, mérsékelt testmozgást elvégez, de a csaknem teljesen inaktívaktól a versenyzőig széles a paletta. A nemi érést követően elsősorban a lányok aktivitása csökken. Inkább rövid, ismételt mozgásokat végeznek szívesen, mint az aerob jellegű, tartós terhelést, a mozgással járó örömezés nagy hajtóerő. Sokféle pszichológiai hajtóerő segítheti a FA-t, a családi és egyéb szociális példa kisebb erejű. Hatásosabbak a programok, ha a döntésekbe az ifjakat is bevonják. Megcélzandó csoport a 12-18 éves leányok, a rossz szociális és anyagi helyzetű fiatalok, a 16-18 éves fiúk, továbbá a minoritások, a fizikai és men-

tális sérültek, az obesek, depressziósok, cukorbeteg.

A javasolt FA az optimális fittséget, egészséget, jó közérzetet, testi és lelki fejlődést kell segítse. Ennek érdekében:

- Minden fiatal legalább mérsékelt intenzitással, legalább napi egy órányi FA-t végezzen.
- Akik eddig inaktívok voltak, legalább napi fél óra aktivitásban vegyenek részt.
- Legalább heti kétszer a fő izomcsoportok erejét és nyúlékonyságát fenntartó, valamint a csonttömeget növelő aktivitás is történjék.

Aktivitás lehet a közlekedés, a testnevelési óra, játék, sport, rekreáció, munka. Megszakítások is tarkíthatják, a napi aktivitás halmozódás érje el a fenti tartalmakat. Napról-napra változhat az aktivitás jellege. A törzsizomzat erejének szinten tartása, a teherviselő aktivitás fontos momentumok.

A különböző ajánlások a napi 30-60 perc tekintetében összhangban vannak.

Kutatni kell a FA mérésének jobb módjait (nem a "fittséget" kell mérni), jobban meg kell ismerni az egyes FA-ok egészségre kifejtett hatását (mentális és csont-egészség) a fejlődés különböző szakaszaiban is, meg kell ismerni az iskolai és egyéb FA-ok hatásosságát, meg kell találni a FA-t előmozdító még jobb akciókat, össze kell hangolni az ezzel foglalkozó szervezetek munkáját

Meghívó a 32. Mozgásbiológiai konferenciára

1. felhívás

A Magyar Biológiai Társaság Mozgás-és Viselkedésbiológiai Szakosztálya, a Magyar Pedagógiai Társaság Szomatikus Nevelési Szakosztálya, a Magyar Sporttudományi Társaság Edzéstudományi Bizottsága és a Semmelweis Egyetem, Testnevelési és Sporttudományi Kara (TF) hagyományai alapján hívja és szeretettel várja mindazon kollégákat akik:

- az emberi motorium tanulmányozása,
- a teljesítményorientált mozgások fejlesztése,
- a tanuló ifjúság szomato-motoros mozgásoktatásának pedagógiai aspektusait vizsgálják,
- a mozgás terápiás jellegének hatásait elemző kutatási eredményekkel rendelkeznek, és képesek eredményeiket közreadni.

Konferenciánkon mindig kiemelt szerepet kapott a fiatal szakemberek meghívása és szereplésének biztosítása. A Szervező Bizottság különösen fontosnak tartja ezt a szempontot akkor, amikor mind több felsőoktatási intézmény közös szívügye a tudományos ismeretekkel felvértezett szakmai

utánpótlás biztosítása. Reméljük, hogy meghívásunk sok leendő szakember érdeklődésével találkozunk.

A konferencia időpontja:

2001. november 8-9. (csütörtök - péntek)

A konferencia helye:

Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kara (TF) Budapest, XII: Alkotás u. 44. Főépület, Díszterem.

Jelentkezési határidő:

2001. szeptember 30. Kérjük az előadások tartalmi összefoglalóját lemezen Word 6.0-ban erre az időpontra elküldeni.

Dr. Keresztesi Katalin Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar (TF). 1123 Budapest 1123. Alkotás u. 44. (Megjegyzés: az elfogadott előadásokról szóló részletes programot október hónapban küldjük.)

Szervező Bizottság nevében:

dr. Rigler Endre
egyetemi tanár
intézet igazgató

dr. Gombocz János
egyetemi tanár
intézet igazgató

Referátumok

Új módszer az eritropoietint használó sportolók kiszűrésére

Parisotto R. és mtsai (Australian Institute of Sport,
E-mail: robin.parisotto@ausport.gov.au): Haematologica 2000, 85, 564.

A human rekombináns eritropoietin (EPO) nehezen különíthető el a szervezet által termelt vérképző anyagtól, ezért a vörösvértestképzésben okozott változásokat igyekeznek felhasználni arra, hogy az EPO-val (vissza)élő sportolókat kiemeljék. A Union Cycliste Internationale azokat a sportolókat zárja ki a versenyből, akik hematokritja az 50%-ot meghaladja (nőknél 47%), és a Sí szövetség alkalmaz még hasonló eljárást, 18,5g/dl hemoglobint jelölve meg határtekként. Ennek nagy hátrányai a fiziológiai variancia (3069 férfi sportoló Htc-je 0,46, SD 0,03, 2235 Htc-je 0,42, SD 0,03) a terheléssel járó hemokoncentráció, a testhelyzet befolyása, valamint az a tény, hogy a jelen kísérletben EPO-t kapó sportolók legfeljebb 56%-át szűrte volna ki a fenti kritérium. Hatékonyabb szűrést az EPO-adásra érzékeny több mutató kombinálása kínál.

Huszonéves, rendszeresen sportoló, zömmel férfi kísérleti személyek öt hetes megelőző edzés után 25 napon át EPO illetve placebo kezelést kaptak, majd négy

héten át követték a változások lecsengését. Tizen kaptak a 25 nap alatt összesen 12 alkalommal 50 U/kg EPREX 4000-et (human rekombináns EPO) szubkután, és hetente egyszer 100 mg vas polymaltózt intramuszkulárisan, valamint placebo tablettát (EPO-IM csoport). Másik nyolc személy az izmába placebo injekciót kapott, de naponta 100 mg vasnak megfelelő tablettát szedett az EPO-n kívül (EPO-OR csoport). A kontrollcsoport alinjekciókat és placebo tablettát kapott.

Az első két vérvétel alapján állapították meg a kiindulási szintet, majd 7 vérvétel történt a 25 napos kezelési szakasz alatt és további nyolc az ezt követő négy hét során. A szokásos áramlásos cytometriás mutatókon kívül a retikulocytahematokritot is számították újdonságként. Az EPO szintet ELISA módszerrel mérték. Az aerob kapacitást és a teljes hemoglobin tartalmat (szénmonoxid-visszalégzéses módszerrel) az injekciók előtt egy héttel, a 25 hetes kezelési szakaszt követő napokon és a 4 hetes kövétés végén mérték.

A teljes hemoglobin mennyiség az EPO-t kapó mindkét csoportban nőtt, 6,9 illetve 12%-kal, az aerob kapacitás 6,3 és 6,9%-kal, a kontrolloké nem változott.

Az EPO injekciózás alatt (ON szakasz) öt hematológiai mutatóban tapasztalták a legnagyobb változást: RetHtc (retikulocytahematokrit), EPO-szint, oldható transzferrin-receptor (sTfr), hematokrit (Htc) és a makrocyta arány.

Az injekció adást követő egy hónap alatt a mutatók visszatértek a kiindulási szintre.

A variancia analízissel kialakított 5 változós ON és 3 változós OFF szakaszra érvényes számítási móddal az On szakaszban 0,6%-nál kisebb eséllyel kaptak téves pozitív eredményt, az EPO-t kapók 94-100%-os biztonsággal azonosíthatók voltak az injekciózás második két hetében. A kimosási szakaszban a RetHtc, EPO-szint és a Htc 67-72%-ban mutatta ki az EPO-t kapókat, téves pozitívitás nélkül.

Egy személy Htc-je túllépte az 55%-ot, ezért az utolsó két EPO injekció helyett placebo-t kapott. Egy hemoglobin C-sportolónő került a placebo csoportba, akinek a retikulocytaszám, EPO szintje és az oldható transzferrin receptor szintje magasabb volt, de a kicsiny retikulocyták és a normális RetHtc elkülönítette az EPO-t kapó személyektől. A vashiány megkülönböztetése a többváltozós modell alapján nem okozhat gondot. Egy személy a placebo csoportból kisebb térszerűlésen és sebészeti beavatkozáson esett át, amely után egy vérmintája magas EPO szintet és transzferrin-receptor-szint emelkedést mutatott.

A verseny előtt 2-6 héttel végzett vérvétel révén nagy valószínűséggel kiemelhetők az EPO-t használó versenyzők, ha többváltozós regresszióval elemezzük a létrejött hematológiai történéseket.

Referens megjegyzése: A kilenc szerző további 25 személy közreműködéséért mondott köszönetet a cikk végén. Ez is jelzi, hogy nem kamaraegyetemesnek való a feladat.

Referens: dr. Apor Péter
osztályvezető főorvos

Svábhegyi Gyermekgyógyintézet
1121 Budapest, Mártonhegyi út 6.

A Magyar Sporttudományi Társaság 2001. május 16-ai közgyűlésén megválasztott elnökség

Elnök:

dr. Frenkl Róbert
egyetemi tanár
Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar
1123 Budapest, Alkotás u. 44.
E-mail: frenkl@mail.hupe.hu
Tel/Fax: 487-9275

Tiszteletbeli elnök:

dr. Nádori László
professzor emeritus
Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar
1123 Budapest, Alkotás u. 44.
Tel: 487-9200/1248. Fax: 356-6337

Általános alelnök:

dr. Pucskó József
főigazgató főorvos helyettes
Országos Sportegészségügyi Intézet
1123 Budapest, Alkotás u. 48.
E-mail: pucskos@freemail.hu
Tel: 488-6172

Alelnökök:

Földesiné dr. Szabó Gyöngyi
egyetemi tanár
Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar
1123 Budapest, Alkotás u. 44.
E-mail: foldesi@mail.hupe.hu
Tel: 487-9277

dr. Tihanyi József
egyetemi tanár, rektorhelyettes
Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar
1123 Budapest, Alkotás u. 44.
E-mail: tihanyi@mail.hupe.hu
Tel: 3567-327

dr. Vass Miklós
rektorhelyettes
Pécsi Tudományegyetem TTK
Testnevelés- és Sporttudományi Intézet
7624 Pécs, Ifjúság útja 6.
E-mail: eduvicerec@mail.jpte.hu
Tel: 72-501-519

Tagok:

dr. Apor Péter
osztályvezető főorvos
Svábhegyi Gyermekgyógyintézet
1121 Budapest, Mártonhegyi út 6.
E-mail: p.apor.md@freemail.hu, muszak@svabhegy.hu
Tel: 395-4922

dr. Ángyán Lajos
egyetemi tanár
Pécsi Egyetem ÁOK Mozgástani Intézet
7624 Pécs, Jakabhegyi út 6.
E-mail: lajos.angyan@aok.pte.hu
Tel: 72-536-042

dr. Eiben Ottó
egyetemi tanár
1126 Budapest, Böszörményi út 3/a. I. 5.
E-mail: eibenog@cerberus.elte.hu
Tel: 355-5358

dr. Gál László
főigazgató
Berzsenyi Dániel Főiskola
9701 Szombathely, Károlyi G. tér 4.
E-mail: gall@fs2.bdtf.hu
Tel: 94-329-911

dr. Győri Pál

egyetemi testnevelő tanár
Veszprémi Egyetem
8200 Veszprém, Egyetem u. 10.
E-mail: gyorip@almos.vein.hu
Tel: 88-422-022

dr. Lukácskó Zsolt

főigazgató
Debreceni Egyetem
Egészségügyi Főiskolai Kar
4400 Nyíregyháza, Sóstói út 2.
E-mail: H8625luk@ella.hu
Tel: 42-404-411

dr. Martos Éva

főigazgató főorvos-helyettes
Országos Sportegészségügyi Intézet
1123. Budapest, Alkotás u. 48.
E-mail: mar13880@helka.iif.hu
Tel: 488-6191, 488-6196

dr. Ozsváth Károly

tanszékvezető főiskolai tanár
ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar
1126 Budapest, Kiss J. altb. u. 40.
E-mail: ozsvath@kincsem.btf.hu
Tel: 487-8100

dr. Radák Zsolt

dékánhelyettes
Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar
1123 Budapest, Alkotás u. 44.
E-mail: radak@mail.hupe.hu
Tel: 487-9200

dr. Rigler Endre

tanszékvezető egyetemi tanár
Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar
1123 Budapest, Alkotás u. 44.
E-mail: rigler@mail.hupe.hu
Tel: 487-9278

dr. Szabó Tamás

intézet igazgató
Nemzeti Sportmódszertani és Kutatóintézet
1146 Budapest, Istvánmezei út 1-3.
E-mail: szabo.tamas@drotposta.hu
Tel: 468-2354, F: 468-2355

Főtitkár:

dr. Mónus András

Magyar Sporttudományi Társaság
1143 Budapest, Dózsa György út 1-3.
E-mail: mstt@helka.iif.hu
Tel/Fax: 221-5674

Ellenőrző Bizottság

Kis Tamás (elnök)

Tel: 209-691-472

dr. Pintér László

Tel: 30-357-5034

E-mail: pinterl@mail.matav.hu

Potos Ilona

1203 Budapest, Téglagyár tér 7.

Tel: 260-3663

Fax: 261-8851

E-mail: sport@kobanya.hu